

Republika e Kosovës
Republika Kosova/Republic of Kosovo
Akademia e Drejtësisë/Akademija Pravde/Academy of Justice

Program Obuke 2022

(Prilog II Okvirnog Programa 2021-2022)

Priština, decembar 2021

Program obuke za 2022. godinu odobrio je Upravni savet Akademije Pravde 30.11.2021

© AP 2021, Sva prava zadržana.

Sadržaj ovog materijala može se koristiti u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz pozivanje na Akademiju kao izvor. Umnožavanje, fotokopiranje ili bilo koji drugi oblik objavljivanja bez potvrde Akademije je zabranjeno.

Izdanje Akademije Pravde

PROGRAM OBUKE 2022

Pregled sadržaja

Govor Predsedavajućeg Upravnog Saveta.....	7
Primena Okvirnog Programa 2021-2022 i prioriteta i obuke za 2022. godinu.....	8
Uloga i primena Zakona o Azilu i njegov odnos sa Međunarodnom Konvencijom.....	14
1. Obuke iz krivične oblasti.....	20
1.1 Krivična dela protiv životne sredine.....	20
1.2 Trgovina ljudima.....	21
1.3 Nezakonita uzurpacija i restitucija imovine.....	23
1.4 Podsticanje nacionalne, rasne, verske i etničke mržnje, razdora ili netrpeljivosti.....	24
1.5 Krivična dela protiv života i tela sa fokusom na krivično delo ubistvo i teško ubistvo.....	25
1.6 Krivična dela protiv opojnih droga sa posebnim naglaskom kada su izvršena u organizovanom obliku.....	26
1.7 Krivični postupak gde su uključeni počinioci sa mentalnim poremećajima.....	27
1.8 Međunarodna pravna saradnja u krivičnim stvarima, mogućnosti i izazovi.....	28
1.9 Dokazi u krivičnom postupku, Prikrivene mere istrage i nadzora kao i Zaštita svedoka i oštećenih (žrtvi) kao i svedoka saradnika.....	29
1.10 Pritvor i ostale mere obezbeđivanja prisustva okrivljenog u postupku.....	32
1.11 Glavni pretres i suđenje u odsustvu.....	33
1.12 Pravni lekovi u krivičnom postupku.....	34
1.13 Krivična odgovornost pravnih lica.....	35
1.14 Naknada štete žrtvama kriminala u okviru pravnog sistema Republike Kosovo.....	36
Specijalizovani programi.....	38
1.15 Organizovani kriminal.....	38
1.16 Pranje novca i finansijska istraga.....	40
1.17 Službena korupcija i krivična dela protiv službene dužnosti.....	42
1.18 Specijalizovani program “Prevara i korupcija u javnim nabavkama, sesija I i II”.....	44
1.19 Ekstremizam, radikalizam i terorizam.....	47
1.20 Sajber kriminal i kriptovalute.....	49
1.21 Nasilje u porodici.....	51
1.22 Izrada optužnica od strane Specijalnog Tužilaštva.....	53
1.23 Ratni zločini.....	54
Radionica i okrugli sto iz oblasti krivičnog prava.....	57
1.24 Kaznena politika i sprovođenje vodiča.....	57

1.25 Zaplena i konfiskacija.....	58
1.26 Okrugli sto: Krivična dela protiv seksualnog integriteta	60
2. Obuke iz oblasti građanskog prava	62
2.1 Naknada materijalne i nematerijalne štete i sudska praksa.....	62
2.2 Raskid ugovora i sredstva obezbeđenja ugovora	63
2.3 Prethodno razmatranje tužbe	64
2.4 Sudski postupci u slučajevima zaštite od nasilja u porodici sa posebnim osvrtom na vrste mera, sprovođenje i posledice.....	65
2.5 Međunarodna pravna saradnja u oblasti građanskog prava	66
Radionica i okrugli sto iz oblasti građanskog prava.....	68
2. 6 Okrugli sto o predmetima iz porodičnog prava	68
2. 7 Okrugli sto o predmetima iz parničnog postupka	70
2. 8 Okrugli sto o predmetima iz izvršnog i vanparničnog postupka	72
2. 9 Okrugli sto o imovinskim predmetima	74
2. 10 Okrugli sto za ujednačavanje sudske prakse.....	76
2. 11 Okrugli sto o sudskoj zaštiti u sporovima radnih odnosa, prema Zakonu o radu	78
2. 12 Okrugli sto o sudskoj zaštiti u slučajevima ometanja posedovanja i službenosti	80
2. 13 Okrugli sto: Posredovanje u predmetima građanskog prava	82
3. Obuke i okrugli stolovi iz oblasti maloletničkog pravosuđa	85
3.1 Krivični aspekt maloletničkog pravosuđa	85
3.1.1 Izmene u Zakoniku pravde o maloletnicima	85
3.1.2 Mere i kazne koje se izriču maloletniku	86
3.1.3 Krivična dela protiv seksualnog integriteta dece	87
3.1.4 Pribavljanje izjave deteta žrtve od veštaka	88
3.2 Pravda za decu - aspekt građanskog prava	90
3.2.1 Okrugli sto o zaštiti prava dece bez roditeljskog staranja i u slučajevima izmene njihovog statusa.....	90
3.2.2 Okrugli sto o zaštiti prava dece u slučajevima razvoda braka i nasilja u porodici.....	92
4. Obuke iz oblasti ekonomije	95
4.1 Priznavanje i izvršenje odluka domaćeg i stranog arbitražnog suda	96
4.2 Sprovođenje prava intelektualne svojine	97
4.3 Sprovođenje prava intelektualne svojine	99
4.3 Obuka o stečajnom pravu trgovačkih društva	101
5. Obuke i okrugli stolovi iz oblasti administracije.....	103
5.1 Upravni sukob, predmet i postupak upravnog sukoba.....	103
5.2 Uloga i primena Zakona o azilu kao i njegov odnos sa Međunarodnom konvencijom o azilu	104

5.3 Sprovođenje Zakona o zaštiti ličnih podataka i administrativna i sudska zaštita ličnih prava, kao i Zakona o javnom pristupu i postupku za ostvarivanje prava na pristup informacijama.....	105
5.4 Primena Kosovskog Zakona o carini i akcizama.....	107
5.5 Penzione šeme, finansirane u skladu sa zakonima na snazi u Republici Kosovo.....	108
5.6 Okrugli sto iz upravnog sudstva: „Sudska praksa Vrhovnog suda, Odeljenja za administrativne poslove Apelacionog suda i Odeljenja za administrativne poslove Osnovnog suda u Prištini	109
6. Prekršajni postupak.....	111
6.1 Prekršajni postupak po zahtevu inspektora.....	111
6.2 Remećenje javnog reda i mira	112
6.3 Pravna lica kao izvršioci prekršaja	113
7. Posebna komora Vrhovnog suda.....	115
7.1 Sudska revizija odluka Agencije nastalih postupkom privatizacije i likvidacije	115
7.2 Uloga Agencije i proces privatizacije - likvidacija društvenih preduzeća od strane KAP	116
7.3 Definisanje pravnog statusa akcionarskih društava	117
8. Obuka iz ustavnog pravosuđa.....	119
8.1 Dosadašnja praksa Ustavnog suda po zahtevima-žalbama u krivičnoj oblasti	119
9. Obuke za EKLJP	121
9.1 Zabrana mučenja – Sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava	121
9.2 Pravo svojine – Jurisprudencija Evropskog suda za ljudska prava i član 1. Protokola br. 1. EKLJP-a	122
9.3 Pravo na privatni život, porodični život, prebivalište i prepisku, venčanje i zasnivanje porodice i ravnopravnost supružnika - član 8 Evropske Konvencije za Zaštitu Ljudskih Prava i Osnovnih Sloboda.....	123
9.4 Pravo na pravično suđenje	124
9.5 Tematska obuka iz oblasti klevete i zaštite ugleda	125
9.6 Zaštita i bezbednost novinara	126
9.7 Sprovođenje člana 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda	127
9.8 Konferencija o pravosuđu – sloboda izražavanja i sloboda medija	128
9.9 Materijalni i proceduralni aspekt Zakona o zaštiti od diskriminacije i izazovi u njegovoj primeni	129
9.10 EKLJP u slučajevima diskriminacije, uključujući Zakon o zaštiti od diskriminacije Republike Kosovo i njegov odnos sa drugim zakonima sa naglaskom na Zakon o radu i Zakon o parničnom postupku	130
10. Obuke iz prava EU.....	132
10.1 Sudska praksa u građanskim, upravnim i privrednim stvarima prema Evropskom sudu pravde	132
11. Obuke iz interdisciplinarnе kompetencije.....	134
11.1 Upravljanje stresom	134
11.2 Glavni instrumenti CEPEJ-a, počev od statističkih izveštaja i tabela za predsednike sudova i sudije koji se odnose na informaciони sistem za upravljanje predmetima (CEPEJ – Evropska komisija za efikasnost pravosuđa)	135

11.3 Obrazloženje sudskih odluka	138
11.3 Modul: Pristup i redovno korišćenje Centralnog sistema krivične evidencije na Kosovu (CSKEK).	139
11.4 Modul: Evropski informacioni sistem krivične evidencije	142
12.1 Osnovna obuka za stručne saradnike i pravne službenike.....	145
12.2 Obuke za ostalo sudsko i tužilačko administrativno osoblje.....	146
12.2.1 Upravljanje spisima i predmetima u sudskom i tužilačkom sistemu	146
12.2.2 Komunikacione veštine.....	147
12.2.3 Integritet i etičko ponašanje.....	148
12.2.4 Upravljanje vremenom i stresom	149
12.2.5 Obuka za korišćenje Informacionog sistema predmeta	150
12.2.6 Obuka o audio/video sistemima i sistemima za zaštitu svedoka	151
12.2.7 Obuka o protokolu	152
13. Obuke za unapređenje sudija i državnih tužioca	156
14. Obuke za druga slobodna zanimanja.....	158
15. Obuke za trenere.....	160
16. Obuka za rukovodstvo sudova/tužilaštva	162
16.1 Upravljanje sudom i tužilaštvom	162
17. Obuke sa donatorima	164
18. Učenje na daljinu	167
19. Prilozi.....	168

Govor Predsedavajućeg Upravnog Saveta

Poštovani,

Profesionalna i interdisciplinarna izgradnja kapaciteta sudija i tužilaca, uključujući i druge pravne veštace, je mandat utvrđen Zakonom o Akademiji Pravde. Ovim zakonom, ova institucija je jedini organ i nadležna za obuku u pravosuđu i u tom smislu nacrtala i sprovođenje programa obuke na osnovu potreba za obukom njenih korisnika.

Svi znamo da se pravosudni i tužilački sistem suočavaju sa brojnim izazovima i poteškoćama. Ovakvu situaciju predstavljaju izveštaji o radu sudova i tužilaštava, uključujući izveštaje različitih organizacija koje prate pravosudni sistem u zemlji, a istovremeno i Izveštaj Evropske Komisije, koji uprkos poboljšanjima u nekim oblastima i dalje ima loših procena., što nesumnjivo kontinuirano utiče na pad poverenja javnosti u pravosuđe.

Na osnovu ovih saznanja, Akademija Pravde će se posvetiti sprovođenju programa obuke koji su adekvatni potrebama obuke kako bi uticao na unapređenje pravosudnih kapaciteta i dobrobiti građana i važnih procesa kroz koje naša zemlja prolazi.

Stoga je Program obuke za 2022. godinu je urađen uzimajući u obzir Okvirni Program 2021-2022, poteškoće i praktične probleme koji su uočeni prilikom procene potreba za obukom od strane njegovih korisnika i nalaze izveštaja, strateških dokumenata i posebno Izveštaja Evropske Komisije za Kosovo.

Program pruža mogućnost za ujednačavanje prakse i pravednog i efikasnog rešavanja pravnih pitanja kroz obuke i okrugle stolove namenjene sudijama i tužiocima kao i angažovanje najjemenitnijih veštaka u pravosudnom i tužilačkom sistemu koji će pružiti najbolju praksu u različitim pravnim rešenjima.

Na kraju, zahvalan sam svima koji su svojim preporukama, predlozima i drugim oblicima doprineli osmišljavanju ovog programa koji je sveobuhvatan i adekvatan stvarnim potrebama korisnika i pravosudnog sistema uopšte.

Iskreno,

Vaton Durguti,
Predsedavajući Upravnog Saveta

Primena Okvirnog Programa 2021-2022 i prioriteta i obuke za 2022. godinu

Na osnovu podataka Akademije Pravde, iz Programa obuke za 2021. godinu realizovali su se aktivnosti planirane u skladu sa Okvirnim programom 2021-2022, odnosno Programom obuke za 2021. godinu uključujući i druge aktivnosti koje se potom integrišu u nastavni plan i program na zahtev partnera i donatorskih projekata.

U okviru stalnih obuka sprovedene su specijalizovane obuke koje su se fokusirale na prevenciju, istragu, krivično gonjenje i pravično suđenje u slučajevima pranja novca i finansijske istrage, sajber kriminala, ekstremizma, radikalizacije i terorizma, organizovanog kriminala i korupcije. Na obukama su prisustvovali sudije i tužioci iz Specijalnog departmana i Departmana za teška krivična dela, kao i sudije i tužioci krivičnog departmana kao i stručni saradnici. Međutim, broj učesnika ovih obuka od strane Specijalnog Tužilaštva treba da bude veći jer je u izveštaju EU-a o Kosovu preporučeno da se tužioci obučavaju kako bi se smanjila ova krivična dela koja su u isključivoj nadležnosti ovog tužilaštva. Međutim, Akademija Pravde je u svom programu obuke imala ove teme koje su bile prioritet zemlje i institucija pravosudnog sistema, omogućavajući svim sudijama i tužiocima zaduženim za ove predmete da povećaju svoje kapacitete za pravično i meritorno rešavanje. postavljanje relevantnih predmeta.

Ove obuke su i dalje prioritet za 2022. kako iz Okvirnog Programa tako i iz procene potreba za obukom. Koncepti obuke za ove teme su izrađeni uzimajući u obzir preporuke različitih mehanizama za program obuke za 2022. godinu.

Takođe, prioritet u Okvirnom Programu je zaštita od nasilja u porodici u krivičnom i građanskom smislu, u kom slučaju su sprovedene obuke, kao i obuke za sudije i tužioce/koordinatore nasilja u porodici. Takođe su razvijeni izvorni materijali i smernice kako bi se pomoglo u pravednom pristupu nasilju u porodici od strane Policije, Suda, Tužilaštva, Branioca žrtava i drugih aktera za pravično rešavanje slučajeva prema važećem zakonu i međunarodnim instrumentima, odnosno Istanbulske Konvenciji koja već je deo pravnog poretka zemlje.

Prevenција i suzbijanje nasilja u porodici ostaje prioritet za 2022. godinu. Sadržaj ove teme je razmotren i ponovo projektiran u skladu sa zahtevima Strategije zaštite od nasilja u porodici i nasilja nad ženama za period 2022-2026.

U okviru tekućih obuka, sprovedene su i druge obuke iz oblasti krivičnog, građanskog, administrativnog, ekonomskog, uključujući i druge obuke koje se odnose na pravdu za maloletnike, ljudska prava i druge obuke koje su proizašle iz Okvirnog Programa 2021-2022, odnosno Program Obuke 2021. Za 2022. godinu identifikovana su najizazovnija pitanja sudske prakse u ovim oblastima koja su proizašla iz mehanizama za procenu potreba za obukom i koja su osmišljena da se rešavaju kroz okrugle stolove u cilju diskusije i pronalaženja jedinstvenih zakonskih rešenja za sve sudove i tužioce.

Važnu ulogu su imale i obuke za administrativno osoblje sudova i tužilaštava, kao i izrada nastavnog plana i programa inicijalne obuke za stručne saradnike i pravnike sudova i tužilaštava.

Za 2022. godinu realizovaće se obuke za administrativno osoblje sudova i tužilaštava u zavisnosti od radnih zadataka, iskustva i specifičnih kompetencija koje svako od njih ima u pravosudnom i tužilačkom sistemu.

Stručni saradnici i pravnici će imati koristi od sprovođenja osnovnih modula obuke za građanskopravnu i krivičnu oblast koji obuhvataju i materijalne i procesne aspekte. Procenom potreba za obukom za ostalo administrativno osoblje sudova i tužilaštava utvrđeni su značajni nedostaci koji utiču na neefikasnost i posledično na nezadovoljavajući učinak. Stoga će fokus programa obuke osmišljenog posebno za ovu kategoriju biti na stručnom usavršavanju, unapređenju kvaliteta usluga i primeni adekvatnih standarda tokom procesa rada u sudovima i tužilaštvima.

U okviru početnih obuka sprovedene su aktivnosti obuke za 24 novoimenovane sudije VIII generacije, pri čemu su teorijska i praktična nastava sprovedena u skladu sa programom obuke za ovu generaciju. Za 2022. godinu nastavlja se praktična obuka iz modula krivične oblasti i izrada novog programa obuke za nove generacije sudija i tužilaca koje će biti imenovane u nastavku.

Na osnovu Okvirnog Programa, Akademija Pravde je takođe pružila podršku slobodnim profesijama obezbeđujući obuku za privatne izvršitelje, kao i za državne advokate koji su imali koristi od zajedničke obuke sa sudijama i tužiocima. Takođe, je pružila podršku procesu procene potreba službenika za besplatnu pravnu pomoć, koji je u procesu izrade priručnika sa najboljim praksama za besplatnu pravnu pomoć. Akademija će za 2022. godinu nastaviti sa obučavanjem za ova zanimanja i prema postignutim dogovorima, sprovođenjem obuka.

Akademija Pravde je saradivala sa raznim partnerima i donatorima koji su podržali sprovođenje brojnih aktivnosti kako u realizaciji obuke tako i u izradi gore navedenih publikacija neophodnih za sudije i tužioce i druge pravne veštace.

Za 2022. godinu nastaviće se podrška donatora u realizaciji obuka iz komercijalne oblasti, za ljudska prava, krivična dela zloupotrebe službene dužnosti kao i u drugim temama koje će se dalje konkretizovati kroz agende i kalendar obuka za 2022. godinu.

Program će takođe biti fleksibilan u slučajevima stupanja na snagu novih zakona koji su na razmatranju i na dnevnom redu Skupštine Kosova.

Spisak modula obuke po oblastima

Krivična Oblast				
Br.	Opšta Krivična Oblast	Godina 2021	Godina 2022	Korisnici
1.	Krivična dela protiv životne sredine	-	(1 dan) 2022	Sudije, tužilaci, policija, opštinski inspektori, predstavnici relevantnog Ministarstva.
2.	Trgovina ljudima	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Tužilaci i sudije prvog i drugog stepena kao i stručni saradnici kao i veštaci STRK-a.
3.	Nezakonita uzurpacija i restitucija imovine	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije i tužioci osnovnog nivoa
4.	Podsticanje nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, podele ili netolerancije	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije i tužioci na apelacionom i osnovnom nivou
5.	Krivična dela protiv života i tela sa težištem na krivična dela ubistvo i teško ubistvo	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije i tužioci osnovnog nivoa
6.	Krivična dela protiv opojnih droga sa posebnim naglaskom kada su izvršena u organizovanom obliku	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Tužioci i sudije prvog i drugog stepena
7.	Krivični postupci u kojim su uključeni izvršilaci sa duševnim poremećenosti	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Osnovne i Apelacione Sudije i Tužilaci
8.	Međunarodna pravna saradnja u krivičnim pitanjima, mogućnosti i izazovi	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Tužilaci, Sudije kao i stručni saradnici STRK-a
9.	Dokazi u krivičnom postupku, prikrivene istražne i nadzorne mere kao i zaštita svedoka i oštećenih (žrtva) kao i svedoka saradnika	-	(5 dana) 2022	Korisnici ove obuke su sudije i tužioci osnovnog nivoa i posebnog odeljenja sa oba nivoa, a po potrebi mogu biti advokati žrtava, policajci i drugi organi za sprovođenje zakona.
10.	Prítvor i druge mere za obezbeđenje prisustva okrivljenog u postupku	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije osnovnih i apelacionih sudova, tužioci osnovnog, apelacionog i specijalnog tužilaštva Republike Kosovo
11.	Suđenje i suđenje u odsustvu	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije i tužioci osnovnog i apelacionog nivoa
12.	Pravni lekovi u krivičnom postupku	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije i tužioci svih nivoa
13.	Krivična odgovornost pravnih lica	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije, državni tužioci, stručni saradnici

14.	Nadoknada žrtvama zločina u okviru pravnog sistema Republike Kosovo	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije i tužioci kao i stručni saradnici
Moduli iz Specijalizovanih Programa		Godina 2021	Godina 2022	Korisnici
15.	Organizovani Kriminal	Tri sesije od dva (2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova kao i stručni saradnici i veštaci STRK-a
16.	Pranje novca i finansijska istraga	Tri sesije od dva (2 dana) 2021	Tri sesije od dva (2 dana) 2022	Tužilaci i sudije prvog i drugog stepena, uključujući posebno specijalne tužilace i sudije specijalnog departmana na oba nivoa, kao i stručne saradnike i veštace STRK-a
17.	Krivična dela protiv korupcije u službi i protiv službene dužnosti	Korupcija je povezana sa organizovanim kriminalom	Tri sesije od dva (2 dana) 2022	Sudije i Tužilaci Specijalnog Departmana i Departmana za Teška Krivična Dela (osnovni i apelacioni nivo), kao i stručni saradnici i veštaci STRK-a.
18.	Specijalizovani Program "Prevara i Korupcija u Javnim Nabavkama,, Sesija I i II"	Dve sesije od dva (2 dana) 2021	Dve sesije od dva (2 dana) 2022	Sudije Osnovnih Sudova, uključujući sudije Specijalnog Departmana, tužilace osnovnih tužilaštava, kao i tužilace Specijalnog Tužilaštva, uključujući veštace STRK-a, kao i policijske istražne službenike
19.	Ekstremizam, radikalizam i terorizam	Tri sesije od dva dana (6 dana) 2021	Tri sesije po dva dana (6 dana) 2022	Sudije apelacionog i osnovnih sudova, Tužioci specijalnog tužilaštva, Sudije i tužioci – maloletničko odeljenje (sesija II) i organi za sprovođenje zakona koji se bave borbom protiv terorizma kao i stručni saradnici i stručnjaci STRK
20.	Sajber kriminal i kriptovalute	Tri sesije od dva dana (6 dana) 2021	Tri sesije od 3 dana (9 dana) 2022	Sudije i tužilaci apelacionog i osnovnog nivoa kao i stručni saradnici i veštaci STRK-a
21.	Nasilje u porodici	(1 dan) 2021	2 dana	Korisnici ove obuke biće Sudije, Državni Tužilaci, Stručni saradnici. Jednodnevna predavanja biće održana, dok će drugog dana biti organizovan okrugli sto na kojem će se uvežbavati hipotetički slučajevi u cilju identifikovanja oblika nasilja u porodici i kvalifikacije krivičnih dela sa praktičnim slučajevima.
22.	Izrada optužnica od strane Specijalnog tužilaštva	-	(1 dan) 2022	Sudije i tužioci na nivou Specijalnog tužilaštva i Posebnog odeljenja
23.	Ratni zločini	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije iz Posebnog odeljenja oba nivoa, sudije iz OTKD, sudije sa vrhovnog, apelacionog i osnovnog nivoa kao i tužioci STRK i stručni saradnici i stručnjaci STRK

Radionice/Okrugli Stolovi iz Oblasti Krivičnog Dela		Godina 2021	Godina 2022	Korisnici
24.	Politika kažnjavanja i sprovođenje smernice	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije i Tužilaci
25.	Sekvestracija i oduzimanje	(3 dana) 2021	(3 dana) 2022	Sudije i Tužilaci
26.	Krivična dela protiv polnog integriteta	-	(1 dan) 2022	Sudije i tužioci osnovnog nivoa, psiholozi, advokati žrtava i istražna policija.
Obuke iz Građevinske Oblasti		2021	2022	Korisnici
27.	Naknada materijalne i nematerijalne štete i sudska praksa	-	(1 dan) 2022	Sudije i stručni saradnici Osnovnih Sudova
28.	Raskid ugovora i sredstva obezbeđenja ugovora	(1 dan) 2021	(2 dana) 2022	Sudije apelacionog suda i osnovnih sudova, stručni saradnici i pravni službenici
29.	Prethodno razmatranje tužbe	-	(1 dan) 2022	Sudije, Stručni saradnici i službenici iz Ministarstva Finansija
30.	Sudski postupci u slučajevima zaštite od nasilja u porodici sa posebnim osvrtom na vrste mera, sprovođenje i posledice	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije apelacionog suda i osnovnih sudova (građanski odsek), stručni saradnici, pravni službenici, kosovska policija, advokati žrtava i centri za socijalni rad
31.	Međunarodna pravna saradnja u građanskoj oblasti	-	(1 dan) 2022	Sudije osnovnih sudova (građansko odeljenje), stručni saradnici sudova, kao i pravnici
Radionice/Okrugli Stolovi iz Građanske Oblasti		Godina 2021	Godina 2022	Korisnici
32.	Okrugli sto za porodična pitanja	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova
33.	Okrugli sto o pitanjima iz Parničnog Postupka	(3 dana) 2021	(3 dana) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova
34.	Okrugli sto o pitanjima iz izvršnog i vanparničnog postupka	(2 ditë) 2021	(2 ditë) 2022	Sudije apelacionog suda i osnovnih sudova kao i medijatori
35.	Okrugli sto o imovinskim pitanjima	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova
36.	Okrugli sto za ujednačavanje sudske prakse	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije vrhovnog i apelacionog suda
37.	Okrugli sto o sudskoj zaštiti u radnim sporovima, prema Zakonu o Radu	-	(1 dan) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova

38.	Okrugli sto o sudskoj zaštiti u slučajevima ometanja poseda i službenosti	-	(1 dan) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova
39.	Okrugli sto: Medijacija u građanskim pitanjima	-	(1 dan) 2022	Sudije apelacionog suda i osnovnih sudova kao i medijatori
Obuke i okrugli stolovi iz oblasti pravde za decu				
<i>Krivični aspekt-Obuke</i>				
40.	Izmene u Zakoniku Pravde o Maloletnicima	-	(1 dan) 2022	Sudije i tužilaci iz Departmana za Maloletnike, kao i službenici Probacione Službe Kosova.
41.	Izrečene mere i kaznih maloletniku	(1 dan) 2021	(2 dana) 2022	Sudije i tužilaci iz Departmana za Maloletnike, kao i službenici Probacione Službe Kosova
42.	Krivična dela protiv seksualnog integriteta dece	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije i tužilaci iz Departmana za Maloletnike, kao i službenici Probacione Službe Kosova
43.	Pribavljanje izjave deteta žrtve od veštaka	-	Tri sesije od dva (2) dana 2022	Sudije i tužioci na nivou OO i OTKD
<i>Građanski aspekt –okrugli sto</i>				
44.	Okrugli sto o zaštiti prava dece bez roditeljskog staranja iu slučajevima promene njihovog statusa	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova
45.	Okrugli sto o zaštiti prava deteta u slučajevima razvoda i nasilja u porodici	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova
Obuke iz oblasti Ekonomije				
46.	Program posebne obuke za sudije prema Zakonu o Privrednom Sudu	-	10 modula	Sudije i stručni saradnici Privrednog Suda
47.	Priznavanje i izvršenje odluka domaćeg i stranog Arbitražnog Tribunala	-	Jedan (1) dan	Sudije Departmana za Privredna Pitanja Osnovnog Suda u Prištini
48.	Sprovođenje Prava Intelektualne Svojine	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022 -	Sudije iz Osnovnog i Apelacionog nivoa - Departaman za Privredna Pitanja i Administrativna, Odeljenje Krivičnih dela, Osnovni i Apelacioni Tužilaci. Policajci iz Departmana za Privredni Kriminal i Sektora za Sajber Kriminal.
49.	Sprovođenje Prava Intelektualne Svojine	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije iz Osnovnog i Apelacionog nivoa - Departman za Privredna Pitanja i Administrativna, Odeljenje Krivičnih dela, Osnovni i Apelacioni Tužilaci. Policajci iz Departmana za Privredni Kriminal i Sektora za Sajber Kriminal.
50.	Pravo na stečaj trogvačkih društva		(1 dan) 2022	Sudije i stručni saradnici privrednog suda

51.	Okrugli sto o ujednačavanju sudske prakse u privrednim pitanjima		(1 dan) 2022	Sudije osnovnog i apelacionog nivoa – Odeljenje za privredne poslove
Obuke i okrugli stolovi iz oblasti administracije				
52.	Upravni Sukob, predmet i postupak administrativnog sukoba	-	(1 dan)	Sudije iz Departmana za Privredna Pitanja Osnovnog Suda i Apelacionog Suda, Tužilaci Odeljenja za privredna krivična dela.
53.	Uloga i primena Zakona o Azilu i njegov odnos sa Međunarodnom Konvencijom	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije Administrativnog odeljenja Osnovnog i Apelacionog nivoa, službenici MUP-a – Departman za državljanstvo, azil i migracije
54.	Sprovođenje Zakona o zaštiti ličnih podataka i upravna i sudska zaštita ličnih prava, kao i Zakon o javnom pristupu i postupku za ostvarivanje prava na pristup informacijama	-	(1 dan) 2022	Sudije upravnog odeljenja osnovnog i apelacionog nivoa, službenici MUP-a, službenici Državne agencije za zaštitu ličnih podataka.
55.	Primena Zakona o Carini i Akcizama Kosova	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije Administrativnog odeljenja Osnovnog i Apelacionog nivoa kao i Stručni Savetnici Administrativnog Odeljenja – Fiskalnog Odeljenja i Privredna odeljenja. Obuka će trajati jedan (1) dan.
56.	Penzijske šeme, finansirane u skladu sa zakonima na snazi u Republici	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije Administrativnog odeljenja Osnovnog i Apelacionog nivoa kao i službenici Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite
57.	Okrugli sto iz administrativnog pravosuđa: “Sudska praksa Vrhovnog Suda, Departmana za Administrativna pitanja Apelacionog Suda i Departmana za administrativne pitanja Osnovnog Suda u Prištini	-	1 dan) 2022	Sudije Administrativnog odeljenja Osnovnog i Apelacionog nivoa i Sudije Vrhovnog suda
Obuke iz oblasti prekršaja				
58.	Postupak za prekršioce po zahtevu inspektora	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije Osnovnih sudova-odeljenje za prekršaje i inspektori Uprava Inspektorata.
59.	Prekršaj Javnog Reda i Mira	-	(1 dan) 2022	Sudije za prekršaje
60.	Pravna Lica kao izvršilaci prekršaja	-	(1 dan) 2022	Sudije za prekršaje
Obuke za Specijalnu Komoru Vrhovnog Suda				
61.	Sudsko preispitivanje odluka Agencije nastalih postupkom Privatizacije i Likvidacije	-	(1 dan) 2022	Sudije Posebne Komore, sudije Osnovnih Sudova-građansko odeljenje, pravnici i stručni saradnici.

62.	Uloga Agencije i proces privatizacije - likvidacija društvenih preduzeća od strane KAP-a	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije Posebne Komore, sudije Osnovnih Sudova-građansko odeljenje, pravnici i stručni saradnici.
63.	Definisanje pravnog statusa akcionarskih društava	Nije realizovan i prenosi se	(2 dana) 2022	Sudije Posebne Komore, sudije drugih sudova, pravnici i stručni saradnici.
Obuke iz Ustavne Oblasti				
64.	Aktuelna praksa Ustavnog Suda po zahtevima-žalbama u krivičnoj oblasti	-	(1 dan) 2022	Sudije i tužilaci svih nivoa u Republici Kosovo
EKLJP				
65.	Zabrana mučenja - Jurisprudencija Evropskog Suda za Ljudska Prava	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije, Stručni saradnici, pravnici
66.	Pravo svojine - Jurisprudencija Evropskog suda za ljudska prava i član 1. Protokola br. 1. EKLJP	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije odeljenja iz opšteg odeljenja za privredne i administrativne poslove, Tužioci svih nivoa i stručni saradnici
67.	Pravo na privatni život, porodični život, prebivalište i dopisivanje, sklapanje braka i zasnivanje porodice i ravnopravnost supružnika – član 8 EKLJP-a	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije, Tužilaci, Stručni Saradnici
68.	Pravo na pravično suđenje	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije, Tužilaci, Stručni Saradnici
69.	Sudska primena EKLJP-a i efekti članova 53. i 22. Ustava Republike Kosovo na sudsku praksu Republike Kosovo	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije, Tužilaci, Stručni Saradnici
70.	Tematska obuka iz oblasti klevete i zaštite reputacije	-	(1 dan) 2022	Sudije i tužilaci iz različitih regiona
71.	Zaštita i bezbednost novinara	(4 dana) 2022	(2 dana) 2022	Sudije i tužilaci iz različitih regiona
72.	Sprovođenje člana 2. Evropske Konvencije za Zaštitu Ljudskih Prava i Osnovnih Sloboda	-	(1 dan) 2022	Sudije i tužilaci svih nivoa u Republici Kosovo i Stručni Saradnici
73.	Konferencija o pravosuđu – Sloboda Izražavanja i Sloboda Medija	-	(1 dan) 2022	Sudije, Tužilaci i Advokati
74.	Materijalni i procesni aspekt Zakona o zaštiti od diskriminacije i izazovi u njegovoj primeni	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije građanskog i upravnog odeljenja, stručni saradnici vrhovnog, apelacionog i osnovnog nivoa, kao i advokati, uključujući advokate besplatne pravne pomoći, zvaničnike centralne i opštinske vlade, kao i predstavnike IO i

				nevladinih organizacija koje se bave ovim poljem.
75.	EKLJP u slučajevima diskriminacije, uključujući Zakon o zaštiti od diskriminacije Republike Kosovo i njegov odnos sa drugim zakonima sa naglaskom na Zakon u o radu i Zakon o parničnom postupku	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Sudije građanskog, krivičnog i upravnog odeljenja vrhovnog, apelacionog i osnovnog nivoa, tužioci, stručni saradnici i advokati
Obuke iz Prava EU-a				
76.	Sudska praksa u građanskim, administrativnim i privrednim pitanjima prema Evropskom sudu pravde	-	(3 dana) 2022	Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.
Obuke iz interdisciplinarnе nadležnosti				
77.	Upravljanje Stresom	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije i tužilaci svih nivoa
78.	Glavni instrumenti CEPEJ-a, počev od statističkih izveštaja i tabela za predsednike sudova i sudije koji se odnose na informacioni sistem za upravljanje predmetima (CEPEJ – Evropska Komisija za Efikasnost Pravosuđa)	-	(2 dana) 2022	Članovi SSK-a (njih 12) kao i sudsko osoblje, naročito osoblje koje direktno pomaže sudijama i administrativnom osoblju
79.	Obrazloženje sudskih odluka	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Sudije i Tužilaci
80.	Pristup i redovna upotreba Centralnog Sistema Evidencija Krivičnih Dela na Kosovu (NCSKD)	-	(2 dana) 2022	Sudije i Tužilaci ovlašćeni za pristup i prijem podataka od NCSKD-a
81.	Evropski Informacioni Sistem Krivične Evidencije	-	Pola dana	Sudije i Tužilaci
Obuke za ostalo sudsko i tužilačko administrativno osoblje				
82.	Osnovni moduli za stručne saradnike i pravnike sudova i tužilaštava	-	Sesije obuke prema sadržaju modula	Stručni saradnici i pravnici sudova i tužilaštava
83.	Upravljanje spisima i predmetima u sudskom i tužilačkom sistemu	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Stručni saradnici, Pravnici
84.	Komunikacione veštine	(2 dana) 2021	(1 dan) 2022	Korisnici ove obuke biće službenici za informisanje i praćenje medija u sudovima i tužilaštvima
85.	Integritet i etičko ponašanje	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Administrativno Osoblje Sudova i Tužilaštava

86.	Upravljanje vremenom i stresom	(1 dan) 2021	(1 dan) 2022	Administrativno Osoblje Sudova i Tužilaštava
87.	Obuka o Korišćenju Informativnog Sistema Predmeta (SMIL)	(2 dana) 2021	(2 dana) 2022	Administrativno Osoblje Sudova i Tužilaštava
88.	Obuka o audio/video sistemima i sistema za zaštitu svedoka	–	(2 dana) 2022	Administrativno Osoblje Sudova i Tužilaštava
89.	Obuka protokola	–	(1 dan) 2022	Administrativno Osoblje Sudova i Tužilaštava
90.	Zaštita Uzbunjivača	-	(2 dana) 2022	Administrativni službenici sudova i tužilaštava i službenici uzbunjuivači u sudovima i tužilaštvima
91.	Održavanje sudskih sajtova na Facebook-u i informisanje javnosti putem njih	-	(2 dana) 2022	Službenici za informisanje i praćenje medija, u sudovima i tužilaštvima
Obuke za druga slobodna zanimanja				
92.	Podnošenje spisa u izvršnom postupku	-	(1 dan) 2022	Privatni Izvršitelji
93.	Izvršenje preko bankovnih računa – ujedinjavanje akata	-	(1 dan) 2022	Privatni Izvršitelji
94.	Depozit bankarske garancije	-	1 dan) 2022	Privatni Izvršitelji
95.	Nasilje u Porodici - izmene zakona	-	1 dan)	Branioци Žrtava
96.	Naknada za žrtve – izmene zakona	-	2022	Branioци Žrtava
97.	Trgovina ljudima, prinuda na prostituciju, seksualno zlostavljanje, silovanja, itd.	-	1 dan)	Branioци Žrtava
98.	Obuka sa praktičnim iskustvom za slučajeve ubistava i krađe	-	2022	Branioци Žrtava
99.	Zakon o Stvarnom pravu i sudska praksa u svojinskom pravu	-	2022	Službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć
100.	Rodna ravnopravnost u imovinskim pitanjima zajedničkog vlasništva	-	2022	Službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć
101.	Sudska praksa u radnim sporovima	-	2022	Službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć
102.	EKLJP i sudska praksa	-	2022	Službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć
103.	Dokazni postupak i vanredna sredstva u parničnom postupku	-	2022	Službenici Agencije za Besplatnu Pravnu Pomoć
Obuke za trenere				
104.	Medijacija	-	2022	Sudije, tužiocі i posrednici
105.	Sajber Kriminal	-	2022	Sudije i Tužilacі

106.	Borba protiv nasilja nad ženama/nasilja u porodici	-	2022	Sudije i Tužilaci
107.	Oduzimanje	-	2022	Sudije i Tužilaci
108.	Pranje novca bez osnovnog dela	-	2022	Sudije i Tužilaci
Obuka za Upravljanje sudovima/tužilaštvom				
109.	Upravljanje sudom i tužilaštvom	-	2022	Predsednici, glavni tužilaci, nadzorne sudije ogranaka, načelnici departmana i odeljenja.
Učenje na daljinu				
110.	Sekvestracija i oduzimanje	2021	2022	Sudije, tužilaci, administrativno osoblje i drugi veštaci
111.	Pritvor	2021	2022	Sudije, tužilaci, administrativno osoblje i drugi veštaci
112.	Sprečavanje mučenja	-	2022	Sudije, tužilaci, administrativno osoblje i drugi veštaci
113.	Trgovački Brendovi, patenti, industrijski dizajn	-	2022	Sudije osnovnog i apelacionog nivoa iz departmana za privredna pitanja

Obuke iz Krivične oblasti

1. Obuke iz krivične oblasti

1.1 Krivična dela protiv životne sredine

Zaštita životne sredine je osnovni uslov za obezbeđivanje razvoja društva. U našoj zemlji su u poslednje vreme su postali veoma česti krivična dela protiv životne sredine, koja narušavaju postojeću prirodnu sredinu usled prekomerne potrošnje, porasta stanovništva i korišćenja tehnologije, stalno povećavaju degradaciju životne sredine na koje još uvek nemamo odgovarajući i neophodan odgovor od strane institucije pozvane na zaštitu životne sredine. Najčešće degradacije u našoj zemlji se uglavnom vrše uništavanjem šuma, oštećenjem korita reke, brojnim vađenjem kamena, kao i mnogim drugim nezakonitim radnjama koje štete životnoj sredini. Zaštita životne sredine sankcionisana je i odredbama KZRK-a, koje definišu njen osnovni oblik i neke druge oblike ovih krivičnih dela.

Tokom ove obuke će se detaljno govoriti o definiciji i bitnim elementima krivičnih dela protiv životne sredine, okolnostima, načinima i oblicima izvršenja i praktičnim problemima u slučaju kvalifikacije ovih dela. Ova i druga pitanja biće obrađena kroz ovu obuku razlaganjem zakonskih odredbi i analizom praktičnih slučajeva.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke učesnici će moći da:

- Unaprede znanja o krivičnim delima protiv životne sredine;
- Identifikuju oblike, okolnosti i druge aspekte ovih radnji;
- Analiziraju praktične slučajeve ovih krivičnih dela.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Zagađenje, degradacija ili uništenje životne sredine;
- ✓ Uništavanje biljnog sveta štetnim materijama;
- ✓ Pustošenje šuma.

Metodologija obuke

Metodologija obuke će se fokusirati na interaktivnu diskusiju sa učesnicima, takođe će učesnicima biti ponuđeno da u grupama diskutuju o slučajevima iz sudske prakse kako bi imali pravičnu pravnu kvalifikaciju krivičnih dela iz ovog poglavlja.

Korisnici i vreme trajanja

Sudije, tužilaci, policija, opštinski inspektori, predstavnici relevantnog Ministarstva. Obuka će biti regionalna i trajaće jedan (1) dan.

1.2 Trgovina ljudima

Danas se u celom svetu, trgovina ljudima smatra jednim od najsloženijih zločina i jednim od najtežih oblika eksploatacije ljudi i s pravom se smatra modernim ropstvom današnjice, koje je u pogledu koristi **već postiglo te dimenzije trgovina drogom i oružjem**. Ovaj modul ima za cilj da unapredi znanje učesnika o Standardnim Operativnim Procedurama, Strategiji i Akcionom Planu koji se odnose na prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima, kao i o domaćim i međunarodnim mehanizmima koji se bave sprečavanjem i borbom protiv trgovine ljudima, posebno sa Transnacionalnim Referalnim Mehanizmima, gde je Kosovo takođe aktivan učesnik zajedno sa svim zemljama Jugoistočne Evrope i nekim državama članicama Evropske Unije. Budući da je trgovina ljudima složena i sama po sebi sadrži elemente nekih drugih krivičnih dela, u sudskoj praksi i dalje postoje dileme kako da se identifikuju elementi ovog krivičnog dela, uključujući elemente radnje, sredstva i svrhe, a zatim razdvoje ove elemente. elemente sa elementima drugih krivičnih dela koja se odnose na trgovinu ljudima ali koja su sama po sebi krivična dela.

Koje su tri grupe elemenata trgovine ljudima – radnja, sredstvo i svrha, kako se istraguje trgovina ljudima? Koji su rani pokazatelji identifikacije žrtava trgovine ljudima? Koje je vreme rehabilitacije kako su žrtve trgovine ljudima zaštićene? Kako se vrši reintegracija žrtava? Kako vam se nadoknađuje šteta i koja su njihova prava u krivičnom postupku, itd.

Učesnicima će biti omogućen pristup praktičnim slučajevima posebno pripremljenim za ovu obuku, gde se mogu videti uspesi i neuspesi u istrazi, krivičnom gonjenju, suđenju, pa čak i redovnim i vanrednim pravnim sredstvima u krivičnom postupku, kao i pitanja vezana za rane pokazatelje identifikacije žrtava trgovine ljudima, vremena rehabilitacije, zaštite žrtava trgovine ljudima, njihove reintegracije, naknade štete i njihovih prava u krivičnom postupku.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke učesnici će moći da:

- Identifikuju elemente krivičnog dela trgovine ljudima;
- Razlikuju elemente krivičnog dela trgovine ljudima od elemenata drugih krivičnih dela;
- Sprovedu Strategiju i Akcioni Plan za borbu protiv Trgovine Ljudima i Transnacionalnih Referalnih Mehanizama;
- Identifikuju rane pokazatelje identifikacije žrtava trgovine ljudima;
- Sprovedu zaštitu žrtava trgovine ljudima i njihovu reintegraciju;
- Sprovedu prava žrtava trgovine ljudima u krivičnom postupku, uključujući naknadu štete.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Pravna infrastruktura vezana za trgovinu ljudima;
- ✓ Identifikovanje elemenata krivičnog dela trgovina ljudima;
- ✓ Razlika elemenata krivičnog dela trgovine ljudima od elemenata drugih krivičnih dela;
- ✓ Strategija dhe Plani i Veprimit për të luftuar trafikimin;
- ✓ Transnacionalni Referalni Mehanizmi;
- ✓ Izrada plana za istragu i identifikaciju žrtava trgovine ljudima;
- ✓ Rani pokazatelji identifikacije žrtava trgovine ljudima;
- ✓ Prava žrtava trgovine ljudima u krivičnom postupku;

- ✓ Vreme rehabilitacije i zaštita žrtava trgovine ljudima;
- ✓ Reintegracija žrtava trgovine ljudima;
- ✓ Procedura naknade štete za žrtve trgovine ljudima.

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti interaktivne metode, simulacija slučaja, grupni rad, pitanja i diskusije učesnika.

Korisnici i vreme trajanja

Tužilaci i sudije prvog i drugog stepena kao i stručni saradnici kao i veštaci STRK-a. Obuka će trajati dva (2) dana.

1.3 Nezakonita uzurpacija i restitucija imovine

Nezakonita uzurpacija nepokretnosti je krivično delo protiv imovine. U našoj zemlji, iako je ovo pitanje zaštićeno odredbama Zakona o Parničnom Postupku, jer vlasnik za svaku zabrinutost u korišćenju svoje imovine, ima pravo da tužbom traži pravnu zaštitu. Usled povećanja broja uzurpacija strane imovine, javlja se potreba da se vlasnicima ovih nepokretnosti pruži zaštita kroz krivično pravo, kako bi se sprečila ovakva zloupotreba strane imovine. Kroz ovu obuku ima za cilj da se definišu zakonski uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se smatralo postojanjem ovog krivičnog dela, kao i da se kroz krivični postupak ne samo da se počinitelac proglasi krivim, već i da se imovina vrati vlasniku, tj. kao i naknada štete prouzrokovane ovim prekršajem.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Pravilno primjenjivati zakonske odredbe u vezi sa ovim krivičnim djelom;
- Unaprediti znanje o zakonskim uslovima koji moraju biti ispunjeni za postojanje ovog dela;
- Identifikovati razlike u kojim slučajevima se radi o građansko-pravnim odnosima, a ne o krivičnom delu.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Krivično delo nezakonite uzurpacije prema KZRK;
- ✓ Zakonski uslovi koji su potrebni za postojanje ovog krivičnog dela;
- ✓ Krivične sankcije koje se mogu izreći učinocima ovog krivičnog dela kao i dodatne kazne.

Metodologija obuke

Tokom obuke koristiće se kombinovana metodologija, gde će se pored prezentacije primenjivati interaktivne diskusije sa učesnicima, kao i studije slučaja iz sudske prakse.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci osnovnog nivoa. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.4 Podsticanje nacionalne, rasne, verske i etničke mržnje, razdora ili netrpeljivosti

Uslov za uspostavljanje i funkcionisanje demokratskog i održivog pravnog sistema je priznavanje i poštovanje različitosti nacionalnih, rasnih, verskih ili etničkih grupa. Ovaj postulat podrazumeva priznavanje i poštovanje svih razlika u vezi sa jezikom, običajima, istorijskim obeležjima, verskom pripadnošću itd. Priznavanje i poštovanje ovih obeležja, prema međunarodnim konvencijama i nacionalnim pravima, deo je individualnih i kolektivnih osnovnih sloboda i prava. Iz tog razloga, podsticanje mržnje, razdora ili netrpeljivosti na osnovu nacionalnog, rasnog, verskog ili etničkog obeležja, ocenjeno je da se treba smatrati krivičnim delom. Ovaj koncept je prihvaćen od strane krivičnog zakonika Kosova. U skladu sa preciznim pružanjem mehanizama zaštite kroz međunarodno pravo i standarde, potrebno je napomenuti da ne postoji jedinstvena i konačna definicija šta je govor mržnje, i govor mržnje kao posebna institucija se često stavlja u vakuumski jaz između različitih prava i njihovog tumačenja (na primer: pravo na zaštitu od diskriminacije i sloboda govora), pa je u zaštitnom delu posebno značajna uloga sudova.

Na osnovu toga, potrebno je dalje podizanje stručnih kapaciteta sudija i tužilaca u pravilnoj primeni važećeg zakonodavstva i jačanje saradnje sa drugim relevantnim institucijama u cilju uspešnog suzbijanja ove pojave. Tokom obuke polaznici će imati priliku da pristupe slučajevima iz prakse, gde se mogu sagledati izazovi i problemi pravilne primene zakonske regulative za sprečavanje i suzbijanje slučajeva podsticanja mržnje, kao i načini za prevazilaženje ili rešavanje ovih izazova i problema.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Pravilno primenjuju zakonodavstvo o zločinima iz mržnje;
- Identifikuju elemente krivičnog dela zločina iz mržnje;
- Pravilno sprovode i poštuju prava žrtava zločina iz mržnje u krivičnom postupku.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Značenje i elementi krivičnog dela Podsticanje nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, razdora ili netrpeljivosti;
- ✓ Krivična dela u vezi sa zločinima iz mržnje;
- ✓ Prava žrtava zločina iz mržnje tokom krivičnog postupka;
- ✓ Zaštita, pomoć i naknada žrtvama zločina iz mržnje;
- ✓ Jačanje saradnje i koordinacije između ključnih aktera.

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti interaktivne diskusije, simulacije slučajeva, rad u grupama za slučajeve iz prakse, kao i pitanja i diskusije o temama obuhvaćenim ovom obukom.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci apelacionog i osnovnog nivoa. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.5 Krivična dela protiv života i tela sa fokusom na krivično delo ubistvo i teško ubistvo

Krivična dela protiv života i tela, a posebno protiv života su krivična dela koja u sudskoj praksi dosledno predstavljaju probleme u pravilnoj i odgovarajućoj kvalifikaciji. Štaviše, ljudsko pravo na život je najvažnije pravo u grupi osnovnih ljudskih prava i sloboda i ovo pravo je apsolutno. Iz tog razloga, ovo pravo je garantovano najvažnijim međunarodnim aktima, ali je zagantovano i Ustavom Republike Kosovo. Zaštita života je sankcionisana i odredbama KZRK, koje definišu njen osnovni oblik i neke kvalifikovane i privilegovane oblike ovog krivičnog dela.

Tokom ove obuke detaljno će biti razmotrene definicije i bitni elementi krivičnog dela ubistva, okolnosti, načini i oblici vršenja ubistva i praktični problemi u kvalifikaciji teškog ubistva. Ova i druga pitanja biće obrađena kroz ovu obuku razlaganjem zakonskih odredbi i analizom praktičnih slučajeva.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Unaprede znanje o krivičnim delima ubistva i njenim kvalifikovanim i privilegovanim oblicima;
- Identifikuju oblike, okolnosti i druge aspekte krivičnog dela teškog ubistva;
- Analiziraju praktične slučajeve ovih krivičnih dela.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Krivična dela protiv života;
- ✓ Ubistvo i vrste ubistva;
- ✓ Kvalifikovana i privilegovana ubistva.

Metodologija obuke

Metodologija obuke će se fokusirati na interaktivne diskusije sa učesnicima, a takođe će učesnicima biti pružene diskusije u grupama i slučajevi iz sudske prakse, i cilju pravilne pravne kvalifikacije krivičnih dela iz ovog poglavlja.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci osnovnog nivoa. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.6 Krivična dela protiv opojnih droga sa posebnim naglaskom kada su izvršena u organizovanom obliku

„Dileri droge žive od prodaje smrti, dok narkomani od njih kupuju smrt“.

Mladi ljudi, među kojima su mnogi tinejdžeri, žrtve su droge, velikih kriminalnih organizacija ili na drugi način organizovanih kriminalnih struktura koje se bave trgovinom drogom, sve više se takmiče sa bilo kojom vrstom lokalnog i međunarodnog biznisa, namećući i politička kretanja i ekonomiju koja idu u prilog njihovim interesima. U uslovima decentralizovanog političkog i bezbednosnog sistema, u kojem se nalaze društvo i država Kosovo, poslednjih godina, jedan korisnik droge, kako bi obezbedio potreban novac za svakodnevnu drogu ili će stupiti na put kriminala ili će postati žrtva opojnih droga. Prema podacima UKCK-a, pacijenti primljeni na lečenje koriste vrste droga kao što su: heroin, kokain, metadon, marihuana, hašiš, u kombinaciji sa alkoholom. Državna strategija Republike Kosovo protiv droga, kao i Akcioni plan, obavezuje Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo obrazovanja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo ekonomije i finansija i Obaveštajnu agenciju, u okviru opštih i specifičnih ciljeva, da izgradi zdravo društvo na Kosovu, bez pretnje od zloupotrebe droga, stoga ova strategija i ovaj akcioni plan treba da budu deo rada tužilaca i sudija.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Identifikuju elemente krivičnih dela u vezi sa opasnim opojnim drogama i psihotropnim supstancama;
- Sprovode proaktivne i finansijske krivične istrage, u slučajevima vezanim za trgovinom opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci;
- Identifikuju vrste opojnih droga i posledice korišćenja opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Elementi krivičnih dela u vezi sa opasnim opojnim drogama i psihotropnim supstancama;
- ✓ Proaktivne i finansijske krivične istrage, u slučajevima vezanim za trgovinom opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci
- ✓ Identifikacija vrsta opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci.
- ✓ Nadležnosti i saradnja sa Finansijskom obaveštajnom jedinicom;
- ✓ Posledice korišćenja opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci.
- ✓ Studija slučaja.

Metodologija obuke

Tokom obuke korišće se interaktivne metode, simulacija slučajeva, rad u grupama, pitanja i diskusije sa učesnicima.

Korisnici i trajanje obuke

Tužioci i sudije prvog stepena i drugog stepena. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.7 Krivični postupak gde su uključeni počinioci sa mentalnim poremećajima

Osobe sa mentalnim poremećajima su posebna kategorija počinioca krivičnih dela. tako da je i ZKPK-om propisan poseban postupak u slučajevima kada su uključene ove osobe kao počinioci krivičnih dela. Tretiranje ovih slučajeva zahteva posebnu pažnju, zbog psihičkog stanja u kojoj se nalaze u trenutku vođenja postupka protiv njih. Isto tako, odluke bez sumnje trebaju biti prilagođene njihovom psihičkom stanju, kako bi mera koja se izriče uticala na stanje ovih osoba.

Kako se identifikuju ove osobe? Kakve proceduralne radnje treba preduzeti protiv njih? Koje preglede treba obaviti? Koje mere se izriču protiv njih i u koju ustanovu treba biti smešteni? Koliko traje nadgledanje sprovođenja ovih mera od strane suda?

Dakle, ovaj program obuke se bavi pitanjima analiziranjem postupka koji se vodi protiv počinioca sa mentalnim poremećajima, zatim veštačenja koje treba obaviti da bi se utvrdilo da li osoba pati od nekog mentalnog poremećaja, i kada se tim osobama može odrediti pritvor. Obuka će se baviti kriterijumima koji se uzimaju u obzir sa izricanje mera obaveznog lečenja, kao i nadgledanjem izvršenja ovih mera.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Proširuju znanja o karakteristikama krivičnog postupka u kojem su uključeni počinioci sa mentalnim poremećajima;
- Procene zakonske uslove i kriterijume u vezi sa određivanjem pritvora za počinioce za mentalnim poremećajima;
- Analiziraju vrste obaveznog lečenja sa zadržavanjem u ustanovama zdravstvene zaštite i obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Karakteristike krivičnog postupka gde su uključeni počinioci sa mentalnim poremećajima;
- ✓ Pritvor za osobe sa mentalnim poremećajima;
- ✓ Sprovođenje psihijatrijskog pregleda;
- ✓ Obavezno psihijatrijsko lečenje sa zadržavanjem u ustanovama zdravstvene zaštite i na slobodi.

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti kombinovane metode obuke, gde će se primeniti metode interaktivne diskusije sa učesnicima. Takođe, učesnici će biti u prilici da diskutiraju o praktičnim slučajevima.

Korisnici i trajanje

Sudije i tužioci Osnovnog i Apelacionog nivoa. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.8 Međunarodna pravna saradnja u krivičnim stvarima, mogućnosti i izazovi

U svakodnevnoj praksi u sudovima i tužilaštvima svakim danom se sve više pojavljuju različiti slučajevi, počev od pružanja minimalne pravne podrške – različite zamolnice za pribavljanje iskaza svedoka ili dostavljanje različitih dokumenata/poziva ili rešenja i do izručenja traženih lica prema zamolnici države molilje.

Cilj ove obuke je da se pravilno razjasne i definiše izručenje, prenos predmeta, obezbeđivanje dokaza, izvršenje stranih odluka u međunarodnoj pravnoj saradnji. Obuka takođe ima cilj da sudovi uspostave prihvatljivu praksu kako bi sprovođenje zakonskih odredbi o međunarodnoj pravnoj saradnji bilo dosledno. U okviru ove obuke biće tretiran i aspekt principa „Ne bis in Idem i Res judicata“ kako bi se pravilno razumelo podnošenje zahteva za međunarodnu pravnu saradnju, ali takođe i da se razmotri aspekt međunarodne pravne saradnje u organizaciji EU, da se razume i unaprede veštine sudija i tužilaca u primeni najboljih međunarodnih standarda u međunarodnoj pravnoj saradnji.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Unaprede znanje o institucijama međunarodne pravne saradnje;
- Analiziraju zahteve koje je podnela država molilja;
- Unaprede znanje u oblasti međunarodne pravne pomoći za povećanje efikasnosti u izvršenju zahteva za pravnu pomoć.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Međunarodna pravna saradnja kao sredstvo za sprovođenje pravde;
- ✓ Zakon o međunarodnoj pravnoj saradnji u krivičnim stvarima i bilateralni sporazumi;
- ✓ Institucionalni okvir;
- ✓ Izručenje traženih ili osuđenih lica;
- ✓ Međunarodne poternice;
- ✓ Transfer osuđenih lica i prenos krivičnog postupka;
- ✓ Prepoznavanje i izvršenje stranih presuda u Republici Kosovo;
- ✓ Uzajamna pravna pomoć;
- ✓ Dokazivanje obezbeđenih dokaza preko međunarodne pravne pomoći i neformalnih kanala.

Metodologija obuke

Obuka će slediti proaktivan i praktični pristup, sa fokusom na „operativna“ pitanja. Obuka će uključiti grupne zadatke i putem studijskih slučajeva zasnovanih na stvarne slučajeve, gore pomenuta pitanja će biti istaknuta u sadržaju modula obuke. Učesnici će kroz analizu različitih „scenarija“, sprovesti institute iz oblasti međunarodne pravne saradnje u krivičnim stvarima, u cilju identifikacije mogućnosti i izazova u provođenju i postizanju konkretnih rešenja.

Korisnici i trajanje

Sudije, tužioci kao i stručni saradnici iz STRK-a. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.9 Dokazi u krivičnom postupku, Prikrivene mere istrage i nadzora kao i Zaštita svedoka i oštećenih (žrtvi) kao i svedoka saradnika

Okolnosti izvršenja krivičnog dela i krivica okrivljenog mogu se utvrditi samo dokazima. Pre izricanja krivične sankcije učiniocu krivičnog dela, organi gonjenja moraju obezbediti potpunu proveru relevantnih pravnih činjenica od kojih zavisi primena materijalnog krivičnog prava. Druga dimenzija dokaza je razmišljanje o tome šta ti dokazi dokazuju; da li postoje direktni dokazi da je neko lice oštećeno tim protivpravnim činom ili neki dokazi koji sugerišu da je neko možda kriv. U većini zemalja, uključujući i našu zemlju, teret dokazivanja pada na tužioca, koji mora da prikupi dokaze koji poništavaju pretpostavku da je okrivljeni nevin. Provera činjenica u krivičnom postupku, u poređenju sa drugim postupcima, mnogo je teža, jer u krivičnom postupku okrivljeni ima interes da otežava dokazivanje činjenica, iskrivi istinu i obmani sud.

Prikrivene istražne i nadzorne mere spadaju u najosetljivije istražne radnje. Preduzimanjem ovih mera očigledno se utiče na privatnost pojedinca, kao jedno od osnovnih ljudskih prava i sloboda. U sudskoj praksi, odluka u vezi sa ovim merama ima prostora za unapređenje, kako u poštovanju principa prilikom izdavanja naloga za ove mere, tako i u nadzoru njihovog sprovođenja u praksi. Ove istražne radnje imaju za cilj obezbeđivanje dokaza koji će poslužiti kao osnov za podizanje optužnice i njeno argumentovanje pred sudom. S obzirom da u pogledu sprovođenja ovih mera kao krivičnoprocesnih radnji često mogu prouzrokovati teška kršenja ljudskih prava i sloboda narušavanjem nivoa privatnosti lica, potrebno je i neophodno imati obuku za sprovođenje ovih mera.

Jedan od važnih dokaza u krivičnom predmetu koji služi da se na pravičan i potpun način dokaže činjenično stanje je i iskaz svedoka i oštećenog u svojstvu svedoka. Svedok po pravilu može biti svako lice koje može dati podatke o krivičnom delu, učiniocu krivičnog dela i okolnostima od značaja za krivični postupak, ali ovim licima u pojedinim krivičnim predmetima može biti potrebna zaštita, zbog preteće ozbiljne opasnosti za tu osobu ili njegovu porodicu, stoga u ovim slučajevima postoji potreba za preduzimanjem radnji svih institucija uključenih u krivični postupak, kao što su policija, tužilaštvo i sud. Procesne mere zaštite svedoka su klasifikovane kao mere za prikrivanje identiteta svedoka – uključujući lične podatke svedoka, njegov izgled i glas od javnosti, a u izuzetnim slučajevima identitet nije poznat ni okrivljenom ni njegovom braniocu, kao i na mere kojima se sprečava fizički susret svedoka ili oštećenog sa okrivljenim.

Ova obuka i primeri iz sudske prakse će se pozabaviti dilemama u pogledu razlike između činjenica i dokaza, razumevanja i analize dokaza, relevantnosti i pouzdanosti dokaza {neposredni i posredni dokazi}

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Pravilno primene pravni osnov za obezbeđivanje i korišćenje dokaza;
- Identifikuju subjekte ovlašćene za prikupljanje dokaza;
- Ispituju vrste dokaza koji se mogu pružiti tokom faze istrage;
- Pravilno procene zakonitost dokaza;
- Prepoznaju relevantnost testa;
- Upravljaju materijalnim dokazima;
- Razlikuju dokaznu snagu dokaza;

- Razlikuju neposredne i posredne dokaze.
- Razumeju vrste prikrivenih mera;
- Procene uslove za izdavanje ovih mera;

Sadržaj modula obuke

Sesija I - Dokazi u krivičnom postupku

- ✓ Činjenice i njihova provera u krivičnom postupku;
- ✓ Obezbeđivanje dokaza u početnim policijskim radnjama;
- ✓ Obezbeđivanje dokaza putem prikrivenih mera nadzora i istrage;
- ✓ Dokaz u fazi istrage;
- ✓ Zakonitost dokaza i njihovo suprotstavljanje
- ✓ Pregled i procena dokaza,
- ✓ Pouzdanost i dokazna moć
- ✓ Praktični primeri

Trajanje sesije: 2 dana

Korisnici ove obuke su sudije i tužioci na osnovnom nivou, ali, po potrebi, mogu biti i advokati žrtava, policajci i drugi službenici za sprovođenje zakona.

Sesija II- Prikrivene mere istrage i nadzora

- ✓ Vrste prikrivenih mera;
- ✓ Krivična dela za koja se mogu izreći prikrivene mere;
- ✓ Kada se izriču prikrivene mere, osnova sumnje;
- ✓ Uslovi za izdavanje naredbe za prikrivene mere;
- ✓ Upotreba prikrivenih mera kao dokaza u krivičnom postupku;
- ✓ Trajanje prikrivenih mera;
- ✓ Prihvatljivost dokaza pribavljenih po nalogu prikrivenog i tehničkog nadzora i istražnih mera i Veće za razmatranje nadzora i istrage;
- ✓ Prava lica protiv kojih se primenjuju nalozi za prikrivene i tehničke mere nadzora i istrage.

Trajanje sesije: 1 dan

Korisnici: Sudije i tužioci, ali i policijski službenici prema potrebi i mogućnosti realizacije.

Sesija II – Zaštita svedoka i oštećenih (žrtava) kao i svedoka saradnika

- ✓ Zahtev za zaštitnu meru ili anonimnost i izdavanje zaštitnog naloga od strane sudije;
- ✓ Postupak proglašavanja osobe zaštićeni svedok;
- ✓ Naredba o anonimnosti i njeni oblici;
- ✓ Obavljanje intervjua sa zaštićenim licima
- ✓ Prednosti zaštićenog svedoka po zakonu.
- ✓ Sastavljanje zahteva i saslušanje svedoka saradnika
- ✓ Nalog za svedoka saradnika

Trajanje sesije: 2 dana

Korisnici: tužioc i sudije prvog i drugog stepena, uključujući specijalne tužioce i sudije posebnog odeljenja na oba nivoa

Metodologija obuke

Obuka će koristiti kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja praćena primerima iz sudske prakse, kao i slučajevi iz sudske prakse.

1.10 Pritvor i ostale mere obezbeđivanja prisustva okrivljenog u postupku

Najteža mera u okviru ovih mera je pritvor. Prema međunarodnim instrumentima, ali i našem zakonodavstvu, pritvor se primenjuje samo kada su iscrpljene sve ostale mogućnosti za ostvarivanje cilja. Mere za obezbeđivanje prisustva okrivljenog u postupku su propisane ZKPK-om kao instrumenti kojima se ograničava sloboda kretanja, i utvrđuju zakonski uslovi u cilju uspešnog vođenja krivičnog postupka. Mere za obezbeđivanje prisustva okrivljenog u postupku, često nisu sprovedene prema zakonom propisanom načinu i uslovima, stoga u sudskoj praksi još uvek postoje poteškoće u identifikaciji, proceni i analiziranju okolnosti u vezi sa odlučivanjem po svakom osnovu za ove mere.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Pravilno procenjuju elemente za utvrđivanje mera za obezbeđivanje prisustva okrivljenog u postupku;
- Primenjuju osnovne principe u vezi sa ovim merama;
- Adekvatno izrađuju i obrazlože odluke o izricanju ovih mera.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Zakonski uslovi – osnov za izricanje mera za obezbeđivanje prisustva okrivljenog u postupku;
- ✓ Prava okrivljenog u sudskom postupku;
- ✓ Pritvor i obrazloženje rešenja o određivanju pritvora;
- ✓ Pritvor i ostale mere u vezi sa ljudskim pravima i slobodama.

Metodologija obuke

Metodologija obuke biće kombinovana uključujući teorijska i praktična predavanja, instruktivne diskusije i vođenje predmeta iz prakse.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci osnovnih i Apelacionog suda, tužioci osnovnih, Apelacionog i Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.11 Glavni pretres i suđenje u odsustvu

Zakonik o krivičnom postupku je, između ostalog, pretrpeo velike izmene i u odredbama koje uređuju postupak nakon podizanja optužnice od strane državnog tužioca, predviđanjem prvog i drugog saslušanja. S druge strane, nakon stupanja na snagu ZKP-a, u sudskoj praksi su se pojavile mnoge poteškoće i zabuna prilikom primene zakonskih odredbi koje se odnose na prvo saslušanje, drugo saslušanje i glavni pretres. Između ostalog, suđenje okrivljenih u odsustvu, koje je predviđeno izmenama i dopunama zakonika, poštovanjem standarda za pravično suđenje i drugih principa međunarodnog prava za ljudska prava. Tako nešto predstavlja izuzetak od opštih pravila krivičnog postupka, i treba da bude povezano sa ciljem borbe protiv nekažnjivosti zločina protiv međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog krivičnog prava, počinjenih na teritoriji Republike Kosovo.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Organizuju pravično vođenje postupka u prvom u drugom saslušanju;
- Ocenjuju ulogu sudije i državnog tužioca tokom prvog i drugog saslušanja, kao i tokom glavnog pretresa;
- Pravilno primenjuju zakonske odredbe koje uređuju suđenje u odsustvu.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Vođenje i tok postupka u prvom saslušanju i drugom saslušanju;
- ✓ Uloga sudije i državnog tužioca tokom drugog saslušanja;
- ✓ Ročište za utvrđivanje relevantnih činjenica u vezi sa kaznom;
- ✓ Glavni pretres;
- ✓ Suđenje u odsustvu.

Metodologija obuke

Kroz prikazivanje slučajeva iz sudske prakse i diskusije u grupi, biće analizirane različite situacije u kojima se mogu naći sudije tokom prvog saslušanja, drugog saslušanja i glavnog pretresa.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci osnovnog i apelacionog nivoa. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.12 Pravni lekovi u krivičnom postupku

Cilj korišćenja pravnih lekova je da se izbegnu pravni i činjenični nedostaci koje je navodno učinio relevantni sud. Zakonik o krivičnom postupku predviđa da stranke koje su nezadovoljne sudskim odlukama u krivičnom postupku, imaju pravo da, pod određenim uslovima, koriste redovne i vanredne pravne lekove.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Pravilno primenjuju opšta pravila u vezi sa pravnim lekovima;
- Identifikuju osnovi za koje se mogu podneti pravni lekovi;
- Izbegnu neke od mogućih dilema koje su se pojavile u sudskoj praksi.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Žalba protiv presude;
- ✓ Žalbe protiv sudskih rešenja;
- ✓ Zahtev za zaštitu zakonitosti;
- ✓ Zahtev za vanredno ublažavanje kazne;
- ✓ Preispitivanje krivičnog postupka.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke će se koristiti aktivan razgovor sa učesnicima o pitanjima i dilemama iz sudske prakse, ne ostavljajući po strani diskusije o različitim situacijama sa kojima bi se sudije i tužioci susreli prilikom odlučivanja u predmetima u vezi sa redovnim i vanrednim pravnim lekovima.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci svih nivoa. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.13 Krivična odgovornost pravnih lica

Pravna lica mogu odgovarati za krivična dela prema posebnom delu Krivičnog zakona Republike Kosovo, i za druga krivična dela, ako su ispunjeni uslovi za odgovornost pravnog lica predviđeni Zakonom o odgovornosti pravnih lica za krivična dela. Prema ovom zakonu, pravno lice je odgovorno za krivično delo odgovornog lica koje je postupajući u ime pravnog lica, u okviru ovlašćenja, izvršilo namerno krivično delo za njega, da bi pravno lice ostvarilo korist ili prouzrokovalo štetu. Odgovornost pravnog lica postoji i kada je postupanje tog pravnog lica bilo suprotno poslovnoj politici ili nalogima pravnog lica. Međutim, i pored ovih zakonskih odredbi, u sudskoj praksi često se javljaju problemi u utvrđivanju krivične odgovornosti pravnih lica.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Pravilno sprovode institut krivične odgovornosti pravnog lica, u skladu sa zakonom;
- Analiziraju saznanja kada se može krivično goniti pravno lice;
- Pravilno tumače pravne norme krivične odgovornosti pravnih lica.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Zakonski okvir za krivično gonjenje pravnih lica;
- ✓ Vrste privrednih društava koje se mogu krivično goniti;
- ✓ Krivična odgovornost pravnog lica za krivično delo i krivična odgovornost pravnog lica za izvršeno delo u ime i za pravno lice;
- ✓ Vrste kazni koje se mogu izreći pravnom licu;
- ✓ Praksa domaćih sudova i sudova iz EU i SAD u vezi sa krivičnom odgovornošću pravnih lica.

1.14 Naknada štete žrtvama kriminala u okviru pravnog sistema Republike Kosovo

Obuka za naknadu štete žrtvama kriminala u okviru pravnog sistema Republike Kosovo ima za cilj podizanje i unapređenje znanja sudija i tužilaca u oblasti naknade štete žrtvama kriminala u okviru pravnog sistema zemlje. Takođe, cilj obuke je fokusiran na to da sudije i tužioci imaju priliku da se upoznaju sa izmenama i unapređenjem zakonodavstva o naknadi štete žrtvama krivičnih dela, s obzirom da su sudije i tužioci ti koji će sprovoditi ovo zakonodavstvo da žrtve imaju pristup pravdi i koriste ovo ustavno i zakonsko pravo.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Unaprede znanje o naknadi štete žrtvama kriminala u okviru pravnog sistema zemlje;
- Razumeju obaveze relevantnih institucija koje predstavljaju zakonske kategorije za obuku, obaveštenje i odlučivanje o slučajevima naknade štete žrtvama kriminala;
- Proširuju znanje o vođenju i odlučivanju o slučajevima, uzeći kao osnov i naknadu štete žrtvama kriminala, i to u skladu sa relevantnim važećim zakonodavstvom.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Naknada štete žrtvama kriminala, pravo o kojoj žrtve treba da budu obavestene;
- ✓ Naknada štete žrtvama kriminala u okviru pravnog sistema Republike Kosovo;
- ✓ Institucionalni mehanizmi za vođenje, obaveštenje i odlučivanje o naknadi štete žrtvama kriminala;
- ✓ Izazovi u ostvarivanju prava na naknadu štete žrtvama kriminala, kao zakonsko pravo;
- ✓ Međuinstitucionalna saradnja u primeni relevantnog zakonodavstva u cilju ostvarivanja prava žrtava na naknadu štete;
- ✓ Zakonske obaveze za novčana sredstva u fond za naknadu štete žrtvama kriminala.

Metodologija obuke

Obuka će obuhvatiti rad u grupama, diskusije, simulacije, kratke prezentacije od strane sudija i tužilaca, u cilju procene stanja, sagledavanja problema u praksu i to kako je definisano relevantnim važećim zakonodavstvom o naknadi štete žrtvama kriminala.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci kao i stručni saradnici. Obuka će trajati dva (2) dana.

Specijalizovani Programi

Specijalizovani programi

1.15 Organizovani kriminal

Organizovani kriminal je jedan od najvećih savremenih izazova. Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i njena dva dodatna protokola predstavljaju najvažnije međunarodne instrumente koji stvaraju odgovarajući pravni osnov za sprečavanje i delotvorno gonjenje transnacionalnog organizovanog kriminala, za koji je Republika Kosovo prisvojila skoro sve odredbe ovog instrumenta, prenoseći ih u niz državnih akata. Evidentne su posledice kriminalnog delovanja organizovanih grupa, gde organizovani kriminal predstavlja ozbiljnu pretnju po državnu i međunarodnu bezbednost i ima štetne posledice po javno zdravlje i bezbednost, demokratske institucije, makrofinansijsku i ekonomsku stabilnost. Organizovane kriminalne grupe na Kosovu karakteriše nekoliko karakteristika, i to: hijerarhijska struktura, lojalnost, saradnja između kriminalnih grupa, raznovrsnost zločina, ozbiljnost i agresivnost, korumpiranost službenika i neke druge karakteristike.

Trenutna situacija u vezi sa aktivnostima kriminalnih grupa u Republici Kosovo obuhvata sledeće oblike organizovanog kriminala: trgovinu drogom, trgovinu ljudima, krijumčarenje robe, krijumčarenje migranata, trgovinu oružjem, sajber kriminal, korupciju i pranje novca. Postojanje organizovanih kriminalnih grupa usko je povezano sa nesprovođenjem zakona od strane organa javne vlasti, što se ogleda u infiltraciji kriminalnih grupa u organe vlasti koje koriste instrument korupcije za opstanak i kontinuitet, koristeći javne službenike da kriminalne aktivnosti održe u životu. Korupcija kao kompromitujući instrument može da se koristi u dva oblika, u prvom slučaju sama korupcija može biti izvršena u formi organizovanoj od strane strukturisane grupe, a u drugom slučaju korupcija se koristi kao instrument za neutralizaciju sprovođenja zakona protiv nezakonitih kriminalnih aktivnosti, i stvaranje pogodnog ambijenta za nesmetano vršenje kriminalne delatnosti.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke, polaznici će moći da:

- Definišu organizovani kriminal i njegovu povezanost sa terorizmom, pranjem novca i korupcijom;
- Objasne i razlikuju oblike organizovanog kriminala;
- Demonstriraju usvajanje specijalnih istražnih tehnika, odnosno istražnih strategija, zaplene proizvoda kriminala i međunarodne saradnje;
- Sprovedu zakon o konfiskaciji i krivičnim sankcijama protiv počinitelaca organizovanog kriminala.

Sadržaj modula obuke

Sesija I

- ✓ Pravni okvir protiv organizovanog kriminala i tržišta organizovanog kriminala;
- ✓ Uzroci i olakšavajući faktori organizovanog kriminala;
- ✓ Infiltracija organizovanog kriminala u preduzeća i javnim institucijama;
- ✓ Veza između organizovanog kriminala, pranja novca i korupcije;

- ✓ Oblici organizovanog kriminala;
- ✓ Oblici saradnje u izvršenju krivičnih dela i organizovanog kriminala.

Sesija II

- ✓ Posebne tehnike istrage organizovanog kriminala;
- ✓ Načini vrednovanja dokaza u predmetima organizovanog kriminala sa posebnim naglaskom na finansijske istrage;
- ✓ Zaštita svedoka i prava žrtava organizovanog kriminala;
- ✓ Strategije tužilaštva za istragu kriminalnih grupa;
- ✓ Zaplena corpora delictit organizovanog kriminala;
- ✓ Zaplena koristi stečene organizovanim kriminalom;
- ✓ Strateški i institucionalni okvir u oblasti saradnje u krivičnim predmetima.

Sesija III

- ✓ Konfiskacija imovine stečene krivičnim delima;
- ✓ Krivične sankcije protiv počilaca organizovanog kriminala;
- ✓ Veze između organizovanog kriminala i terorizma;
- ✓ Državna strategija protiv organizovanog kriminala na Kosovu.

Metodologija obuke

Tema ove obuke će se predavati interaktivnim predavanjima, odnosno kombinovaće se sa studijama slučaja koje se određuju rešavanjem individualnih i grupnih zadataka između polaznika.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Sudije i tužioc Apelacionog suda i osnovnih sudova, kao i stručni saradnici iz odgovarajućeg odeljenja i stručnjaci Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo (STRK). Obuka će trajati tri sesije, od po dva (2) dana svaka.

1.16 Pranje novca i finansijska istraga

Poslednjih godina Kosovo sve više proširuje saradnju sa drugim državama koje su deo Evropske unije, zatim sa Sjedinjenim Američkim Državama i drugim zemljama, i kontinuirano ulaže napore da bude deo svih evroatlantskih struktura, tako da je, što se tiče pranja novca kao jednog od najsloženijih krivičnih dela, zbog načina izvršenja i lica koja su uključena kao izvršioci, Kosovo poslednjih godina izradilo zakone u skladu sa standardima Evropske unije, ali i dalje postoje zahtevi da se to zakonodavstvo i svi međunarodni standardi primene u praksi, kako bi se sprečila i suzbila ova pojava koja zemlji donosi ogromne gubitke i finansijsku štetu, što može direktno da utiče na ekonomski razvoj zemlje.

Iako se pranjem novca kao pojavom i krivičnim delom bave tužioci i sudije, i dalje je jedna od dilema koja se pojavljuje u sudskoj praksi prepoznavanje elemenata krivičnog dela u vezi sa pranjem novca i precizna pravna kvalifikacija ovog krivičnog dela. U sudskoj praksi se i dalje raspravlja o dilemama u slučajevima kada postoji mogućnost da se lice proglasi krivim za pranje novca, a neka lica iz određenih razloga ne mogu da se proglase krivima za osnovno krivično delo, kao i kada je u pitanju zaplena i konfiskacija imovine stečene pranjem novca. Zatim, postoji još jedna problematika, a to je kada se radi o slučajevima međunarodne saradnje između organa krivičnog gonjenja Republike Kosovo i organa krivičnog gonjenja zemalja Evropske unije, a posebno kada je u pitanju saradnja sa onim zemljama koje još uvek nisu priznale Kosovo.

Dosadašnji pristup tužilaštva i sudova Kosova je takođe problematično i pojavljuje se potreba za pristupom drugačijim od dosadašnjeg, jer pristup tužilaca i sudija treba da se zasniva ne samo na odredbama Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku, posebnim zakonskim odredbama koje se bave pranjem novca kao krivičnog dela, kao i zakona o proširenim ovlašćenjima za konfiskaciju imovine, nego i na međunarodnim standardima, a pre svega na standardima Evropske unije, pa će se zato obuka više fokusirati na sudsku praksu, podstičući pitanja i tražeći odgovore, kao i pokrećući diskusije o dilemama i izazovima iznetim tokom praktičnog rada u tužilaštvu i sudu.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, polaznici će moći da:

- Sprovode zakonske odredbe koje se odnose na pravnu kvalifikaciju pranja novca;
- Sprovode proaktivne krivične i finansijske istrage i obezbede prihvatljive dokaze u prilog podignutim optužnicama;
- Izriču adekvatne krivične sankcije počiniocima ovih krivičnih dela;
- Zaplenjuju i konfiskuju imovinu stečenu ovim krivičnim delima;
- Upoređuju domaće zakonodavstvo sa zakonodavstvom EU;
- Realizuju različite oblike međunarodne saradnje.

Sadržaj modula obuke

Sesija I

- ✓ Pravni, domaći i međunarodni osnov za borbu protiv pranja novca i finansijske istrage;
- ✓ Elementi krivičnog dela pranja novca;

- ✓ Faze pranja novca;
- ✓ Nadležnosti i saradnja sa Finansijskom obaveštajnom jedinicom;
- ✓ Subjekti izveštavanja prema Zakonu o sprečavanju pranja novca;
- ✓ Studija slučaja.

Sesija II

- ✓ Istraga i obezbeđenje dokaza u slučajevima pranja novca;
- ✓ Tehnike ispitivanja prevare u vezi sa pranjem novca;
- ✓ Prikupljanje informacija;
- ✓ Priprema ličnog profila;
- ✓ Praćenje sredstava od strane primaoca;
- ✓ Praćenje sredstava od strane platioca;
- ✓ Povraćaj skrivene imovine;
- ✓ Studija slučaja.

Sesija III

- ✓ Zaplena i konfiskacija imovine stečene krivičnim delom - pranje novca;
- ✓ Prekogračna i međunarodna saradnja u borbi protiv pranja novca;
- ✓ Moguća alternativna rešenja;
- ✓ Priprema predmeta za sud;
- ✓ Zaplena i konfiskacija imovine stečene krivičnim delom - pranje novca;
- ✓ Krivične sankcije protiv izvršilaca krivičnog dela pranja novca;
- ✓ Slučajevi kada su lica proglašena krivima za pranje novca, bez da budu proglašena krivima za osnovno krivično delo;
- ✓ Pranje novca kao krivično delo koje se dovodi u vezu sa organizovanim kriminalom;
- ✓ Studija slučaja.

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti interaktivne metode, simulacija slučaja, rad u grupama, pitanja i diskusije polaznika.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Prvostepeni i drugostepeni tužioci i sudije, posebno uključujući specijalne tužioce i sudije specijalnog odeljenja na oba nivoa, kao i stručne saradnike i stručnjake STRK-a. Obuka će trajati tri sesije, od po dva (2) dana svaka.

1.17 Službena korupcija i krivična dela protiv službene dužnosti

Zbog značaja i opasnosti ovih krivičnih dela, KZRK posvećuje jedno čitavo poglavlje krivičnim delima službene korupcije i krivičnim delima protiv službene dužnosti. U poslednje vreme u našoj sudskoj praksi imamo dosta slučajeva u kojima se izvršiocima terete za krivična dela iz tog poglavlja i često se postavljaju različite dileme po pitanju pravilne primene zakonskih odredbi koje se odnose na ova krivična dela.

Ovo delo vrše službena lica koja obavljaju javnu funkciju ili su u javnoj službi, lica odgovorna za upravljanje privrednim društvima i njihovu administraciju, i lica koja su inicijatori koruptivnog delovanja. Službena korupcija podrazumeva ostvarivanje jednog ili više prava ili interesa za koje službeno lice ili određena grupa nema pravni osnov. U praksi kod krivičnog dela zloupotrebe službenog položaja ili ovlašćenja javljaju se dileme oko definisanja toga ko se smatra službenim licem, gde se zakonom zahteva da se definiše koje su to usluge javnog karaktera koje to lice nudi – obavlja u toku svog rada i obavljanja dužnosti kao službeno lice, osim u slučaju državnih institucija koje nisu javnog karaktera a koje pružaju javne usluge.

Zbog toga ćemo se u ovoj obuci, prilikom predstavljanja različitih slučajeva iz sudske prakse, potruditi da tužiocima i sudijama rad bude olakšan kada su u pitanju ova krivična dela.

Koji su elementi svakog krivičnog dela u ovom poglavlju? Koje su sankcije predviđene za ova krivična dela? Ko se smatra službenim licem u izvršenju ovih krivičnih dela? Da li postoji mogućnost saizvršilaštva u službenoj korupciji? Može li da postoji institut kontinuiteta u službenoj korupciji? Da li se blagajnik banke smatra službenim licem? Da li se službenik Zavoda za osiguranje smatra službenim licem? Da li se rukovodilac komunalnog preduzeća smatra službenim licem? Da li se funkcioneri javnih i privatnih poslova smatraju službenim licima?

Ova i druga pitanja biće obrađena kroz ovu obuku, uz analizu praktičnih slučajeva i razlaganje zakonskih odredbi koje se odnose na ova krivična dela.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka ove obuke, polaznici će moći da:

- Pravilno primenjuju zakonske odredbe iz poglavlja o krivičnim delima službene korupcije i krivičnim delima protiv službene dužnosti;
- Raspoznaju bitne elemente svakog oblika krivičnog dela u ovom poglavlju;
- Prošire svoja znanja o posledicama i opasnostima ovih krivičnih dela.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Razgovori o elementima krivičnog dela zloupotrebe službenog položaja;
- ✓ Namera kao element krivičnog dela korupcije;
- ✓ Pitanje prouzrokovanja štete ili ostvarivanja koristi;
- ✓ Cilj kao element dokazivanja krivičnog dela korupcije;
- ✓ Procenjivanje ubedljivih (neposrednih) dokaza i dokaza okolnosti;
- ✓ Stvaranje slike o krivičnom delu korupcije uz posredne dokaze;
- ✓ Prevara u nabavci kao složeno krivično delo;

- ✓ Zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja;
- ✓ Sukob interesa;
- ✓ Uzimanje mita;
- ✓ Davanje mita;
- ✓ Nezakonito donošenje sudskih odluka; i
- ✓ Ostala krivična dela iz ovog poglavlja.

Metodologija

Tokom obuke će se koristiti interaktivne metode, simulacija slučajeva, rad u grupama, pitanja i rasprave sa polaznicima.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Sudije i tužioci Specijalnog odeljenja i Odeljenja za teška krivična dela (na nivou osnovnih i apelacionih sudova) kao i stručni saradnici i stručnjaci STRK-a. Obuka će trajati tri sesije, od po dva (2) dana svaka.

1.18 Specijalizovani program “Prevara i korupcija u javnim nabavkama, sesija I i II”

Na osnovu izveštaja institucija i organizacija koje prate javne nabavke i izveštaja generalnog revizora, ocenjuje se da su javne nabavke jedna od oblasti u kojoj postoji korupcija i da postoji potreba za proširenjem znanja sudija i tužilaca o ovoj oblasti. Takođe se od sudija i tužilaca konstantno zahteva da sa svim relevantnim akterima u zemlji razgovaraju o postupcima javnih nabavki i problemima njihovog sprovođenja u praksi. Ovaj program se bavi tim zahtevima fokusirajući se na praktičnu razradu svih faza javnih nabavki. U okviru toga, analiziraće se slučajevi iz prakse u vezi sa načinom na koji treba proceniti potrebe i utvrditi zahteve, tenderski dosije i proces evaluacije tendera. U žiži ovog programa biće i faza implementacije ugovora, kao i istraga i suđenje za krivična dela ove prirode.

Ova obuka ima za cilj sticanje teorijskih i praktičnih znanja za sudije i tužioce u vezi sa postupcima javnih nabavki i istragom povodom prevare i korupcije u javnim nabavkama u svim fazama javnih nabavki.

Jedna od dilema jeste da li u slučaju sumnje na prevaru tokom faza nabavke prvo treba da se iscrpe pravna sredstva, kao što je prigovor ugovornom autoritetu i žalba organu za razmatranje nabavki, ili se službenici koji su umešani u prevaru mogu krivično goniti, uprkos mogućnosti podnošenja navedenih pravnih sredstava.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke, polaznici će moći da:

- Razumeju i analiziraju glavne principe i procedure nabavke i tenderskog dosijea;
- Raspoznaju glavne funkcije institucija u oblasti nabavki;
- Razumeju definiciju prevare i korupcije u nabavkama;
- Identifikuju lažne i koruptivne šeme u fazama nabavke;
- Analiziraju proces planiranja nabavki;
- Razumeju odgovornosti komisije za ocenjivanje, izbor ugovornika i dodelu nagrade;
- Analiziraju proces žalbi i odgovornosti u upravljanju ugovorom;
- Uoče indikatore korupcije i prevare u vezi sa javnim nabavkama;
- Izrađuju plan za istragu krivičnih dela korupcije u javnim nabavkama;
- Otkriju sukob interesa.

Sadržaj modula obuke

Sesija I

Opšti principi

- ✓ Princip isplativosti i efikasnosti;
- ✓ Princip konkurencije;
- ✓ Ravnopravni tretman/nediskriminacija;
- ✓ Transparentnost;
- ✓ Otvoreni i ograničeni postupci;
- ✓ Pregovarački postupci nakon i bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru;

- ✓ Postupci kvotiranja cena i procedure o ugovorima minimalne vrednosti i ugovorima o nepokretnostima;
- ✓ Javni okvirni ugovori.

Institucionalni okvir u oblasti javnih nabavki

- ✓ Regulatorna komisija za javne nabavke;
- ✓ Organ za razmatranje nabavki;
- ✓ Centralna agencija za nabavke;
- ✓ Uloge i odgovornosti u procesu donošenja odluka u ciklusu nabavki u okviru ugovornog autoriteta;
- ✓ Glavni administrativni službenik (GAS), glavni finansijski službenik (GFS), službenik za odobravanje (SO) i službenik za sertifikaciju (SS);
- ✓ Odgovorni službenik za nabavke (OSN);
- ✓ Odeljenje za nabavku;
- ✓ Jedinica za zahteve;
- ✓ Menadžer projekta.

Definicija korupcije i prevare

- ✓ Uzroci korupcije;
- ✓ Psihološko ponašanje koje dovodi do prevare i elementi prevare;
- ✓ Razlozi za prevaru u nabavci;
- ✓ Korupcija i krivična dela prevare prema KZRK-u.

Korupcija i prevara u procesu nabavke

- ✓ Prevara i korupcija u fazi pre tendera – tipične šeme prevare u nabavci tokom faze pre tendera;
- ✓ Prevara i korupcija u fazi tendera – tipične šeme prevare u nabavci tokom faze tendera;
- ✓ Prevara i korupcija u fazi nakon dodele ugovora – tipične šeme prevare u nabavkama u fazi nakon dodele ugovora.

Sesija II

Proces planiranja i pokretanja postupka

- ✓ Planiranje nabavke;
- ✓ Pokretanje nabavke;
- ✓ Tenderski dosije;
- ✓ Tehničke specifikacije;
- ✓ Kriterijumi za izbor.

Ispitivanje, ocena i poređenje tendera

- ✓ Ocenjivačka komisija;
- ✓ Dodela ugovora.

Žalbe i upravljanje ugovorom

- ✓ Korupcija – mito i dodatni porezi;
- ✓ Plaćanja i koruptivni uticaj;

- ✓ Ponude sa lažnim sporazumima;
- ✓ "Formalna" ponuda.

Manipulisane specifikacije/posebno prilagođavanje ponuda

- ✓ Manipulisanje ponudama;
- ✓ Nekonkurentne metode nabavke ili nerazumne procedure iz jednog izvora;
- ✓ Odvojene nabavke.

Prevare računima

- ✓ Spajanje poslova u ugovorima;
- ✓ Lažni obračun troškova;
- ✓ Lažno fakturisanje u računovodstvenim izveštajima;
- ✓ Lažni obračun materijala;
- ✓ Lažni obračuni za radnu snagu;
- ✓ Šeme manjkavih cena u pregovaračkim ugovorima;
- ✓ Neispunjavanje ugovornih specifikacija;
- ✓ Lažni, preračunati ili udvostručeni računi;
- ✓ Fiktivni pružaoci usluga;
- ✓ Zamena proizvoda.

Istraga i otkrivanje korupcije i prevare

- ✓ Identifikacija izvora informacija;
- ✓ Planiranje i razvoj istrage;
- ✓ Upotreba specijalnih istražnih tehnika i metoda.

Prepoznavanje sukoba interesa u javnim nabavkama

- ✓ Definicije sukoba interesa;
- ✓ Sukob interesa prema etičkom kodeksu nabavki Regulatorne komisije za javne nabavke (RKJN);
- ✓ Izjava o odsustvu sukoba interesa.

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti interaktivne metode, simulacija slučajeva, rad u grupama, pitanja i diskusije sa polaznicima.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Sudije osnovnih sudova, uključujući sudije Specijalnog odeljenja, tužioce osnovnih tužilaštava, kao i tužioce Specijalnog tužilaštva, uključujući stručnjake STRK-a, kao i istražne policijske službenike. Obuka će trajati dve sesije, od po dva dana.

1.19 Ekstremizam, radikalizam i terorizam

Terorizam i dalje predstavlja jednu od glavnih bezbednosnih pretnji, kako na državnom, tako i na međunarodnom planu, ugrožavajući ne samo život i imovinu pojedinca, već i demokratske vrednosti i sam način funkcionisanja društva. Globalni trend terorizma i njegovo širenje, posebno tokom poslednje dve decenije, ugrozio je i Republiku Kosovo, kao i čitav region, Evropu i šire. Sprečavanje i borba protiv terorizma i dalje je jedan od glavnih strateških prioriteta Republike Kosovo. Strategija za borbu protiv terorizma, kao i druge zakonodavne i političke mere u ovoj oblasti, povezana je sa strateškim prioritetima za “Dobro državno upravljanje i vladavinu prava”. Takođe je u vezi sa procesom evropskih integracija i, kao takva, deo je Državnog programa za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2017-2021 i zaključaka prvog sastanka pododбора za pravdu, slobodu i bezbednost između Kosova i Evropske unije.

Zbog prisustva elemenata ekstremizma i radikalizma koji dovode do terorizma, izrađen je niz važnih pravnih instrumenata koji se fokusiraju na efikasnu borbu protiv ovih nezakonitih pojava, iz perspektive instrumenata pravosudnog sistema, a to su krivično gonjenje i suđenje. Uzimajući u obzir potrebu za povećanjem profesionalnih kapaciteta sudija i tužilaca, smatra se da je neophodno da ova zajednica organa za sprovođenje zakona ima koristi od ovih ciklusa obuke u cilju proširivanja znanja, razvijanja veština i kompetencija radi efikasne, nezavisne i profesionalne istrage i presude.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke, polaznici će moći da:

- Unaprede znanja o državnom i međunarodnom pravnom okviru za borbu protiv terorizma;
- Razumeju nasilni ekstremizam i radikalizam koji favorizuju terorizam;
- Demonstriraju tehniku istrage i dokazivanja terorizma, sa posebnim naglaskom na ljudska prava i slobode, međunarodnu saradnju i zaštitu žrtava;
- Upoređuju veze između terorizma i organizovanog kriminala;
- Pravilno sprovode zakon o krivičnim sankcijama protiv izvršilaca krivičnih dela terorizma.

Sadržaj modula obuke

Sesija I

- Pregled državnog i međunarodnog pravnog okvira za borbu protiv terorizma;
- Prevencija terorizma kao strateški fokus antiterorističkih akcija;
- Razumevanje i suočavanje sa nasilnim ekstremizmom i radikalizmom koji favorizuju terorizam.

Sesija II

- Tehnike istrage i dokazivanje terorizma;
- Osnovna ljudska prava i slobode koja su ugrožena represivnim merama protiv terorizma;

- Strateški i institucionalni okvir u oblasti saradnje u krivičnim predmetima protiv terorizma;
- Žrtve terorizma i pristup pravosuđu iz perspektive žrtava.
- Maloletnici počinioci krivičnih dela ekstremizma, radikalizma i terorizma

Sesija III

- Krivične sankcije protiv izvršilaca krivičnih dela terorizma;
- Veze između organizovanog kriminala i terorizma;
- Državna strategija protiv terorizma na Kosovu;
- Terorizam i učešće u inostranim ratovima.

Metodologija obuke

Tema ovog treninga će se prezentovati kroz interaktivna predavanja, odnosno kombinovaće se sa studijom slučajeva, gde će se polaznicima davati individualni i grupni zadaci za rešavanje.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, tužioci Specijalnog tužilaštva i agencije za sprovođenje zakona koje se bave borbom protiv terorizma, kao i stručni saradnici i stručnjaci STRK-a, kao i sudije i tužioci Odeljenja za maloletnike, kao i službenici Probacione službe Kosova (sesija II). Obuka će trajati tri sesije, od po dva dana svaka.

1.20 Sajber kriminal i kriptovalute

Sajber kriminal danas je jedan od najvećih pravnih izazova. Od 2000. godine internet se izuzetno proširio na globalnom nivou i trenutno su milijarde ljudi onlajn. Sajber prostor danas je jedan od najvećih pravnih izazova koji je podstakao još jedan oblik kriminala, stvarajući okruženje za nove metode kriminala, sada se skoro svi zločini mogu počinuti pomoću kompjutera.

Sajber kriminal je pojava koja utiče na brojne kompetencije, poput onih iz oblasti informatike, energetike, kriminologije, ekonomije, medicine, prava i mnogih drugih oblasti. Upotreba novih informacionih tehnologija, a posebno interneta, dobila je poseban značaj u svakodnevnom životu. Ovaj fenomen utiče ne samo na aktivnosti organizacije, bilo javne ili privatne, umešane u oblast poslovanja ili neprofitne delatnosti, već može uticati i na običnog čoveka u njegovoj svakodnevnoj aktivnosti, u njegovoj privatnoj ili profesionalnoj sferi. Kao i svaka nova tehnologija koja je dostupna velikom broju korisnika, Internet predstavlja ne samo dobra i prednosti, već istovremeno i niz problema. Budući da je već neko vreme „liberalizovana“ tehnologija, nema sumnje da su prednosti korišćenja ove tehnologije velike.

Uz podršku društava širom sveta u oblasti informacionih i komunikacionih tehnologija, sudije i tužioci moraju biti spremni da sude za sajber kriminal i pregledaju elektronske dokaze. Iako su u mnogim zemljama organi za sprovođenje zakona ojačali svoje kapacitete za istragu sajber kriminala i obezbeđivanje elektronskih dokaza, to nije slučaj sa sudijama i tužiocima. Iskustvo pokazuje da se u većini slučajeva sudije i tužioci suočavaju sa poteškoćama u suočavanju sa novom realnošću sajber sveta. Stoga su potrebni posebni napori kako bi se omogućilo sudijama i tužiocima da budu u mogućnosti da zakonito gone i presude sajber kriminal i da koriste elektronske dokaze kroz obuku, umrežavanje i specijalizaciju.

Kriptovalute su postale veoma istaknuta i kontroverzna tema čak i među profesionalcima iz privatnog i javnog sektora koji su uključeni u sprečavanje i borbu protiv pranja novca. Najpoznatija kriptovaluta, bitcoin, izazvao je veliko interesovanje posebno zbog činjenice da se mediji i dalje bave brojnim istragama i tužbama visokog profila širom sveta.

Ova obuka ima za cilj obraćanje javnosti agencija za sprovođenje zakona, tužilaca i predstavnika Finansijsko-obaveštajne jedinice (FOJ) koji su angažovani u finansijskim istragama, krivičnom gonjenju u vezi sa privrednim kriminalom i povraćaju nezakonite imovine. Obuka će istražiti i produbiti iskustvo i stručnost praktičara iz kancelarije tužilaštva i FOJ u praćenju nelegalnih finansijskih tokova kanalisanih kroz kriptovalute.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Identifikuju oblast sajber kriminala – trendovi i instrumenti;
- Unaprede znanje o tehnologiji uključenoj u sajber kriminal;
- Prošire znanje o sajber kriminalu kao krivičnom delu u domaćem zakonodavstvu;
- Pravilno sprovode zakone, postupke i prakse u vezi sa elektronskim dokazima;
- Procesno pravo / istražne radnje u domaćem zakonodavstvu;
- Prepoznaju međunarodno zakonodavstvo i međunarodnu saradnju.

Sadržaj modula obuke

Sesija I

- ✓ Sajber kriminal - trendovi i instrumenti;
- ✓ Tehnologija uključena u sajber kriminal.
- ✓ Sajber kriminal kao krivično delo u domaćem zakonodavstvu – dečija pornografija
- ✓ Zakonodavstvo, postupak i praksa u vezi sa elektronskim dokazima

Sesija II

- ✓ Procesno pravo/istražne radnje u domaćem zakonodavstvu;
- ✓ Međunarodno zakonodavstvo/Budimpeštanska konvencija;
- ✓ Međunarodna saradnja.

Sesija III

- ✓ Poznavanje kriptovaluta
- ✓ Bitcoin 101 - Adrese, ključevi i transakcije
- ✓ Blok lanac
- ✓ Analiza blok lanca
- ✓ Uzajamna pravna pomoć
- ✓ Sekvestracija i konfiskacija
- ✓ Vlasništvo korisnika

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti interaktivne metode, simulacija slučaja, grupni rad, pitanja i diskusije učesnika, upotreba tehnologije i elektronske opreme (dokazi).

Korisnici i trajanje

Sudije i tužioci apelacionog i osnovnog nivoa kao i stručni saradnici i stručnjaci STRK-a. Obuka će trajati tri sesije po tri (3) dana.

1.21 Nasilje u porodici

Nasilje u porodici je široko rasprostranjena negativna pojava koja predstavlja problem ne samo za kosovsko društvo generalno, već i za pravosudni sistem. Pravni i institucionalni okvir u ovoj oblasti je u velikoj meri usklađen sa standardima EU i međunarodnim standardima. Zakon o nasilju u porodici treba uskladiti sa novim Krivičnim zakonikom. Krivični zakonik br. 06/L-074 Republike Kosovo (u daljem tekstu "KZRK"), u članu 248. je definisao nasilje u porodici kao posebno krivično delo, utvrđujući obeležja pojave ovog dela i određujući krivične sankcije. Zatim, došlo je do pozitivnih pomaka u pogledu pravnog okvira. Prema izveštaju o Kosovu 2020, Skupština je u septembru 2020. usvojila amandman na Ustav Kosova, kojim se direktno primenjuje Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija). Ovo je pozitivan korak u garantovanju osnovnih prava, zaštiti prava žena i borbi protiv nasilja u porodici. Međutim, problematična je implementacija odredbi člana 248. KZRK-a u svakodnevnom radu tužilačkog i pravosudnog sistema. Implementacija ove odredbe naišla je na poteškoće u slučajevima kada je u okviru nasilja u porodici izvršeno posebno krivično delo, kao što su pretnja, napad, lakša telesna povreda i dr, što se tiče pravne kvalifikacije krivičnog dela.

U tom cilju, konstantno su vođene diskusije između domaćih i međunarodnih aktera koji podržavaju pravosudni sistem na Kosovu kroz različite okrugle stolove i forume koji su dali očekivane rezultate. Dana 12. juna 2020. godine, Vrhovni sud Kosova je usvojio Uputstvo broj A.S.V.S. 113/2020 o pravnoj kvalifikaciji i obradi slučajeva nasilja u porodici prema Krivičnom zakoniku Republike Kosovo. Ovo Uputstvo predstavlja veliki napredak u unapređenju postojećih institucionalnih mehanizama u obradi i rešavanju slučajeva nasilja u porodici kroz olakšavanje rada tužilaca i sudija što se tiče pravne kvalifikacije ovog krivičnog dela.

Kako u praksi treba kvalifikovati slučajeve nasilja u porodici, kao krivično delo nasilja u porodici ili kao lake telesne povrede? Koje krivično delo treba kvalifikovati, kada imamo elemente krivičnog dela nasilja ekonomske prirode u kontekstu nasilja u porodici, kao nasilje u porodici ili uništavanje ili oštećenje imovine? Da li se povreda naloga za zaštitu može kvalifikovati prema zakonu o zaštiti od nasilja u porodici ili kao krivično delo nepoštovanja sudske odluke?

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke, polaznici će moći da:

- Unaprede svoja znanja u vezi sa zakonskim odredbama koje se odnose na nasilje u porodici, istragu i krivično gonjenje slučajeva nasilja u porodici;
- Prepoznaju oblike ispoljavanja nasilja u porodici, uključujući fizičko, psihičko i nasilje ekonomske prirode;
- Prošire svoje znanje o jedinstvenim praksama u primeni zakonodavstva i kvalifikaciji krivičnih dela po nalogu Vrhovnog suda;
- Analiziraju odredbe koje se odnose na slučajeve povrede naloga za zaštitu;
- Unaprede svoja znanja o Konvenciji Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija).

Sadržaj modula obuke

- ✓ Opšti i posebni elementi koji čine pojavu i krivično delo nasilja u porodici, prema članu 248. KZRK-a;
- ✓ Psihološko nasilje, nasilje ekonomske prirode;
- ✓ Pravna kvalifikacija u slučajevima kada je u okviru nasilja u porodici izvršeno drugo krivično delo;
- ✓ Krivična dela nasilja u porodici i zlostavljanje i napuštanje dece (elementi krivičnog dela razlika i nadležnost)
- ✓ Kršenje naloga za zaštitu i zakonskih odredbi koje se primenjuju u slučaju pravne kvalifikacije;
- ✓ Sprovođenje uputstava Vrhovnog suda (Uputstvo broj A.S.V.S. 113/2020);
- ✓ Nasilje u porodici od strane izvršilaca sa psihičkim smetnjama;
- ✓ Amandman br. 26 Ustava Republike Kosovo, Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama, koja se naziva Istanbulska konvencija, koja je postala sastavni deo Ustava;
- ✓ Upotreba olakšavajućih i otežavajućih okolnosti u krivičnom postupku u okviru obračuna kazne sa fokusom na slučajeve nasilja u porodici

Metodologija obuke

Obuke će biti organizovane u vidu prezentacija od strane predavača sa iskustvom sa slučajevima nasilja u porodici koji će obezbediti teorijske materijale i praktične primere. Ova metodologija primenjuje oblike praktičnih vežbi za slučajeve, diskusije u velikim grupama ili podgrupama, simulacije predmeta sa polaznicima obuke, diskusije o obrazloženju odluka Apelacionog suda i Vrhovnog suda. Materijali obezbeđeni za ovaj modul biće odgovarajuće odredbe zakonodavstva na snazi, uputstva Vrhovnog suda i sudska odluka.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Korist od ove obuke imaće sudije, državni tužioci i stručni saradnici. Jedan dan će se održavati predavanja, dok će drugog dana biti organizovan okrugli sto na kojem će se uvežbavati hipotetički slučajevi u cilju prepoznavanja oblika nasilja u porodici i kvalifikacije krivičnih dela sa praktičnim slučajevima. Obuka će trajati dva (2) dana.

1.22 Izrada optužnica od strane Specijalnog Tužilaštva

Da bi Optužnice Specijalnog Tužilaštva bile dobro primljene i razmotrene od strane Specijalnog Departmana Osnovnog Suda, treba da budu dobro sastavljene, da sadrže bolje obrazloženje i da budu čvršće argumentovane dokazima. Sve optužnice koje su van nadležnosti ovog tužilaštva svakako se njima treba ophoditi posebno da bi se izbegli nedostaci koji su uočeni tokom sudske prakse i da bi se njihov kvalitet u budućnosti povećao. Posebna pažnja će biti posvećena izradi modela optužnice od strane STRK-a, koji će u početku biti razmatran od strane Specijalnog Departmana (SD). Nakon bilo kakvih primedbi i sugestija SD-a, isti model će se koristiti za izradu budućih optužnica od strane STRK-a, naravno u zavisnosti od slučaja.

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke učesnici će moći da:

- Identifikuju izazove u sudskoj praksi;
- Prošire znanja o opisu krivičnih dela i sažetku činjenica u izradi dijapozitiva Optužnice;;
- Ujednače sudsku praksu u vezi sa sastavljanjem optužnica;
- Pravično obrazlože optužnice i druga dela STRK-a i SD-a;
- Razlikuju objektivni i subjektivni identitet u optužnici iu presudama u prethodnom postupku;
- Prepoznaju načine na koji se predmeti uključuju u optužnicu u slučajevima sekvenciranja i zaštitnih mera.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Optužnice, sa posebnim navodom na optužbe za organizovani kriminal;
- ✓ Obrasci drugih akata u prethodnom postupku;
- ✓ Identifikacija imovine za zaplenu i primena mera za obezbeđenje imovine;
- ✓ Kontrola optužbi u ranoj fazi i mogućnost poboljšanja pre početka glavnog pretresa;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke koristiće se kombinovana metodologija gde će se pored prezentacija na Power Point-u primenjivati interaktivne metode sa učesnicima. Takođe, će učesnicima biti ponuđeno da razgovaraju o praktičnim i hipotetičkim slučajevima koji sami po sebi sadrže dileme i izazove iz sudske prakse.

Korisnici i vreme trajanja

Sudije i tužilaci na nivou Specijalnog Tužilaštva i Specijalnog Departmana. Obuka će trajati jedan (1) dan.

1.23 Ratni zločini

Naša zemlja je jedna od zemalja koja je izašla iz rata i u kojoj je tokom ovog rata desili razni slučajevi ratnih zločina za koje se sumnja da spadaju u ratne zločine.

Ovi slučajevi su bili nadležnost i vođeni od strane sudija i tužilaca međunarodnih misija na Kosovu, odnosno sudije i tužioci UNMIK-a i EULEX-a.

Prenosom nadležnosti od Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (EULEX) na domaće institucije, odnosno na domaće tužioce i sudije, ove slučajeve su vodili domaće sudije i tužioci.

Nedostatak stalnih suđenja i vođenja ovih slučajeva od strane domaćih sudija i tužilaca, doveo je do nedostatka bilo kakvog velikog iskustva domaćih sudija u tužilaca u vođenju ovih slučajeva. Stoga, domaćim sudijama i tužiocima potrebne su eminentne mere u podizanju kapaciteta za vođenje ovih slučajeva.

Domaćim sudijama i tužiocima je potrebno podizanje kapaciteta u ovoj oblasti jer ne postoji duga domaća sudska praksa u ovom pogledu.

Učesnici će prvo da se upoznaju sa opštim krivičnim zakonodavstvom na Kosovu koje tretira krivična dela ratnih zločina, a takođe i sa važećim krivičnim zakonodavstvom za vreme izvršenja krivičnih dela ili najprikladnijim zakonom za počinioca ovih krivičnih dela. oni će biti upoznati sa krivičnim delima koja su propisana Krivičnim zakonikom Republike Kosovo, koja propisuju i sankcionišu radnje počinioca krivičnih dela ratnih zločina, a koje će biti predstavljene u vezi sa međunarodnim konvencijama kao celina i Ženevskim konvencijama koje posebno pokrivaju ratne zločine i genocid.

Poseban naglasak u ovoj obuci biće kategorizacija odgovornosti ratnih zločina uvek uzeći kao osnov prirodu oblika saradnje, pomoći, podsticanja, saizvršilaštva, udruženog zločinačkog poduhvata i komandne odgovornosti, sa ciljem da se analiziraju praktične slučajeve domaćih i međunarodnih sudova za procenu i kažnjavanje u odnosu na prirodu i odgovornost za ratne zločine. Biće značajni i oblici inkriminacije ratnih zločina sa posebnim naglaskom na seksualna silovanja kao delo koje je kategorisano kao kršenje međunarodnog prava.

Ova obuka ima za cilj da se u potpunosti izgradi na domaće i međunarodne praktične slučajeve ratnih zločina, kako bi se evidentirali nedostaci u sudskoj praksi, bilo slučajeva koji su dobili epilog ili slučajeva za koje je smatrano da rešenja prema sudskim odlukama nisu u skladu sa zakonskim odredbama, u cilju uspostavljanja održive prakse i sa ciljem da se ne ponavljaju greške koje su već evidentirane u sudskoj praksi.

U ovoj obuci će takođe biti tretirano i pitanje suđenja u odsustvu i zakonodavne izmene u vezi sa suđenjem u odsustvu, koja predstavlja jedan od velikih izazova u tretiranju slučajeva ratnih zločina.

Ciljevi obuke

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Stiču znanja da se bave slučajevima ratnih zločina;
- Prepoznaju primenjive oblike krivične odgovornosti za ratne zločine;

- Prepoznaju komandnu odgovornost;
- Stiču znanja u sprovođenju zakonodavnih izmena u vezi sa suđenjem u odsustvu za ratne zločine.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Primenjivi oblici krivične odgovornosti za ratne zločine (oružani sukob, učešće u vojnim i paravojnim formacijama u oružanim sukobima itd.);
- ✓ Odluke Vrhovnog i Apelacionog suda u primeni međunarodnog krivičnog prava u nadležnosti Kosova;
- ✓ Zajednički zločinački poduhvat;
- ✓ Ostali oblici saradnje;
- ✓ Komandna odgovornost;
- ✓ Genocid;
- ✓ Procena i analiziranje dokaza u slučajevima ratnih zločina, posebno u pozadini prakse međunarodnih tribunala;
- ✓ Korišćenje međunarodnih mehanizama, međunarodnih tribunala u obezbeđivanju dokaza za ratne zločine.

Metodologija obuke

Obuka će se usredsrediti na proučavanje praktičnih slučajeva a posebno slučajeva međunarodnih tribunala, primenu zakonskih kategorija u faktičkim scenarijama. Razrada i konsolidacije prakse za sudije u tužioce koji se bave vođenjem predmeta ove prirode.

Korisnici i trajanje

Sudije iz Specijalnog odeljenja oba nivoa, sudije i ORZ, sudije iz Vrhovnog, Apelacionog i Osnovnog nivoa kao i tužioci iz STRK kao i stručni saradnici u STRK. Obuka će trajati dva (2) dana.

Pored organizacije u vidu obuke, organizovaće se i u obliku okruglog stola da se koncepti okruglog stola i agende izgrade na osnovu sadržaja ovog modula.

**RADIONICA I OKRUGLI STO IZ
OBLASTI KRIVIČNOG PRAVA**

Radionica i okrugli sto iz oblasti krivičnog prava

1.24 Kaznena politika i sprovođenje vodiča

Kaznena politika predstavlja kontinuirani izazov za sudije u utvrđivanju olakšavajućih i otežavajućih okolnosti prilikom određivanja vrste i težine kazne. Kao rezultat toga, identifikovani su brojni problemi u nejednakom tretmanu izvršilaca krivičnih dela i nedoslednosti u određivanju kazne, što je direktno uticalo na smanjenje transparentnosti i poverenja javnosti. U cilju izbegavanja ovih nedostataka i kako bi pomogao sudijama, a posebno u cilju ujednačavanja kaznene politike, Vrhovni sud Kosova je izdao vodič o kaznenoj politici i tabelu za određivanje kazne izvršiocu krivičnog dela i kazne za izvršeno krivično delo.

Uzimajući u obzir slabosti i nedostatke uočene u kaznenoj politici, formirana je Savetodavna komisija za kaznenu politiku koja kontinuirano prati pojave i izazove sa kojima se sudije susreću u sprovođenju vodiča za kaznenu politiku i tokom svog rada kontinuirano daje konkretna uputstva u vezi sa usaglašavanjem kaznene politike, a koja će biti predstavljena i o kojima će se raspravljati tokom ovih okruglih stolova koji se planiraju organizovati.

Cilj ovog okruglog stola je da se svim sudijama omogući pravilna primena metoda određivanja kazne, ali da u isto vreme tužioc i advokati žrtava mogu da doprinesu rasvetljavanju okolnosti pred sudom koje bi uticale na pravilno određivanje kazne, u skladu sa vodičima za kaznenu politiku. Takođe ćemo se pozabaviti specifičnim aspektima vodiča za određivanje kazni, kao što je vodič za kaznenu politiku za krivična dela korupcije, kako bi se uspostavili jednaki standardi izricanja kazni za sve optužene u postupku.

Ciljevi okruglog stola

Nakon završetka ove obuke, polaznici će moći da:

- Analiziraju značaj pravilnog i preciznog utvrđivanja olakšavajućih i otežavajućih okolnosti;
- Primenjuju relevantne okolnosti prilikom izricanja kazne;
- Analiziraju implementaciju vodiča i aktivnost Savetodavne komisije za kaznenu politiku.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Olakšavajuće i otežavajuće okolnosti u izricanju kazne;
- ✓ Implementacija vodiča za kaznenu politiku;
- ✓ Aktivnost Savetodavne komisije za kaznenu politiku;
- ✓ Metodologija primene vodiča za odmeravanje kazne;
- ✓ Metodologija za procenu okolnosti kategorije odgovornosti i štete;
- ✓ Podela kategorija za odmeravanje kazne za krivična dela korupcije.

Metodologija okruglog stola

Metodologija rada okruglog stola će se fokusirati na interaktivnu diskusiju sa polaznicima, o praktičnim problemima primene otežavajućih i olakšavajućih okolnosti pri određivanju vrste i visine kazne, unapređenju i usaglašavanju kaznene politike. Posebno će biti reči o primeni vodiča za kaznenu politiku, kao i o aktivnosti Savetodavne komisije za kaznenu politiku.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Sudije i tužioc Apelacionog suda i osnovnih sudova. Okrugli sto će trajati dva (2) dana.

1.25 Zaplena i konfiskacija

Okrugli sto o pitanjima zaplene i konfiskacije ima za cilj da odgovori na izazove u sudskoj praksi u vezi sa primenom odredaba Krivičnog zakonika i Zakona o krivičnom postupku, kao i zakona o proširenim ovlašćenjima za konfiskaciju imovine. Zaplena i konfiskacija su regulisani kroz procesnu prizmu dva paralelna zakona koja se u praktičnoj primeni prepliću, kao i odredbama Krivičnog zakonika koje se odnose na konfiskaciju. Iako su zakonske odredbe posebno sa zakonom o proširenim ovlašćenjima imale za cilj unapređenje zakonodavstva, s druge strane dosadašnja sudska praksa ne pokazuje da je napredovala u pogledu zaplene i konfiskacije imovine i praktičnog ujednačavanja zakonske implementacije. Trenutno, prema odredbama Zakonika o krivičnom postupku, postoji niz zakonskih odredbi koje regulišu aspekte zaplene, ali i konfiskacije, što pokazuje da postoje odredbe koje regulišu zaplenu, a ne suštinsku konfiskaciju. Stoga, ovaj okrugli sto ima za cilj da se u praktičnom i pravnom smislu pozabavi odredbama o zapleni i konfiskaciji, u sprezi sa odredbama posebnog zakona o konfiskaciji imovine.

Okrugli sto bi u osnovi imao dve svrhe za sudije i tužioce, a to su:

- a) Da pokaže izgrađenu sudsku praksu;
- b) Da se praktični slučajevi prikažu kao pogrešni od strane viših sudskih instanci kako bi se sprečile iste ili slične greške u budućnosti u sudskoj praksi.

Za postizanje ova dva cilja moraju se uzeti u obzir neki osnovni faktori koji bi odražavali tabelu sa pozitivnim rezultatima, a to bi bili:

1. Istraživanja i odabir praktičnih slučajeva koji treba da se vrše pažljivo;
2. Specifičnosti praktičnih problema u kontekstu zaplene i konfiskacije;
3. Izbor praktičnih slučajeva koji odražavaju izbore različitih nivoa sudova;
4. Izbore praktičnih slučajeva koji su pogrešni treba obraditi samo u ograničenjima grešaka sa naglaskom na neponavljanje istih u praksi, vodeći računa o tome da li je slučaj konstatovan kao pogrešan, ali da još nije dobio epilog konačnog rešenja;
5. Razmišljanja o budućim radnjama na osnovu praktične situacije.

Da bi se okrugli sto efikasno i sa rezultatom realizovao, moderatori okruglog stola moraju biti spremni i dovoljno pripremljeni, što bi se sastojalo od mogućnosti davanja komentara na osnovu sudske prakse zasnovane na zakonodavstvu na snazi za svaki predmet koji bi se obrađivao, bilo o zapleni ili konfiskaciji. Okvir dnevnog reda koji bi obuhvatio teme kao takve treba da se bira veoma pažljivo, a zasnivaće se na aspektima aktuelnih procesnih i materijalnih pitanja u kontekstu izgrađene prakse. Kao takve, teme bi odražavale probleme iz prakse koji se tiču zaplene, kao rezultat stečene koristi od krivičnog dela, sredstava koja su omogućila izvršenje krivičnog dela, i zaplene zbog prirode stvari/imovine koja se može smatrati dokazom, kao i prateće procedure; osnova konfiskacije i konsolidovanih praktičnih aspekata konfiskacije i druge specifične teme. Sudska praksa odabrana za okrugli sto bi dala osvrt na pravilnu primenu odredbi od strane sudija i tužilaca, kako bi se odrazili uspostavljeni praktični standardi koji su prihvatljivi u sudovima.

Ovaj okrugli sto ima za cilj interaktivnost i uključivanje svih polaznika, kao i vežbe povodom slučajeva. Svaka tema koja će biti prezentovana imaće za cilj da predstavi neke praktične okolnosti koje se odnose na temu koja se obrađuje, naglašavajući dileme koje ta tema nosi. Moderatori treba da budu spremni da diskutuju o okolnostima iznetog slučaja u vezi sa temom, podstičući analizu i iscrpljivanje dilema oko okolnosti slučaja, sa ciljem da daju objašnjenja zasnovana na konsolidovanoj praksi i zakonskim odredbama uz pravilnu interpretaciju.

Na kraju rada okruglog stola, moderatori sastavljaju izveštaj sa okruglog stola sa rezultatima koji bi mogli da posluže za obradu bilo kog pitanja u okviru Akademije ili koji bi ukazali na neophodnost principijelnih stavova Vrhovnog suda da ujednači sprovođenje zakona od strane sudija, a što bi se odrazilo i na tužioce.

Ciljevi okruglog stola

- Uočavanje pravnih problema u vezi sa zaplenom i konfiskacijom;
- Ukazivanje na nedosledne prakse u osnovnim sudovima;
- Ukazivanje na praksu Apelacionog suda koja nije u skladu sa konsolidovanom praksom Vrhovnog suda;
- Uočavanje problema u vezi sa privremenim merama obezbeđenja imovine;
- Obrada problema kroz jedinstvenu sudsku praksu kao zaključak;
- Problemi prilikom primene zakona o proširenim ovlašćenjima za konfiskaciju i zaplenu.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Zaplena predmeta/imovine: kao dokaz, kao korist, kao sredstvo, zbog prirode predmeta/imovine;
- ✓ Procesno regulisanje povodom zaplene, mere za obezbeđenje imovine, privremeno zamrzavanje i nalozi za privođenje, nalog za dugoročno privođenje.
- ✓ Procesno regulisanje prema posebnom zakonu o zapleni i konfiskaciji.
- ✓ Konfiskacija imovine, revizija za konfiskaciju imovine i nalog za konfiskaciju.

Metodologija okruglog stola

Predstavljanje praktičnih slučajeva, diskusija o praktičnim slučajevima u kontekstu pravnih rešenja, rezime izvedenih zaključaka.

Osobe koje će imati koristi od obuke i period trajanja obuke

Osobe koje će imati koristi i fokus grupe podeljeni su na dva nivoa. Na prvom nivou, oni koji će imati koristi su sudije Apelacionog suda, državni tužioci i tužioci Apelacionog suda. Na drugom nivou će to biti sudije osnovnih sudova i tužioci Osnovnog i Specijalnog tužilaštva.

Okrugli sto mora da traje tri dana da bi bio izgrađen na dva nivoa. Prvi nivo će trajati 1 dan, i uključivaće Vrhovni i Apelacioni sud, državne tužioce i tužioce Apelacionog suda. Drugi nivo će trajati 2 dana, i uključivaće Vrhovni i Apelacioni sud, osnovne sudove i tužioce Specijalnog tužilaštva, Apelacionog suda i osnovnih sudova.

1.26 Okrugli sto: Krivična dela protiv seksualnog integriteta

Osetljivost krivičnih dela protiv polnog integriteta zahteva detaljniji tretman kako bi se otklonile dileme o tome da zakonske odredbe ostavljaju prostora za tumačenje i zabunu. Takođe, u okviru poglavlja krivična dela protiv polnog integriteta, između ostalih, predviđena su i neka dela koja utiču na polni integritet. Pravilna implementacija zakonskih odredbi ovog poglavlja često se predstavlja kao izazov za sudije i tužioce.

Koja su krivična dela protiv polnog integriteta prema Krivičnom zakoniku Kosova? Koji su elementi i karakteristike krivičnih dela protiv polnog integriteta? Kroz prezentaciju slučajeva iz sudske prakse i grupne diskusije, biće ponuđene alternative mnogim pitanjima koja se odnose na krivična dela protiv polnog integriteta.

Obrada ovih pitanja biće obavljena, između ostalog, uz učešće i interaktivnu diskusiju sa učesnicima, kako bi se odgovorilo na sva pitanja i dileme koje se mogu javiti u sudskoj praksi.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prošire znanja o krivičnom postupku kada je izvršilac punoletno lice;
- Analiziraju oblike silovanja i drugih sličnih radnji u vezi sa polnim integritetom;
- Pravilno primene odredbe koje se odnose na ova krivična dela.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Krivična dela protiv polnog integriteta prema Krivičnom zakoniku;
- ✓ Elementi i obeležja krivičnih dela protiv polnog integriteta
- ✓ Rani brakovi
- ✓ Seksualni napad

Metodologija obuke

Grupni rad i obrada studija slučaja iz sudske prakse karakterisaće metodologiju realizacije ove teme.

Korisnici i trajanje

Sudije i tužioci osnovnog nivoa, psiholozi, advokati žrtava i istražna policija. Obuka će trajati jedan (1) dan

Obuke iz oblasti građanskog prava

2. Obuke iz oblasti građanskog prava

2.1 Naknada materijalne i nematerijalne štete i sudska praksa

Veliki broj sudskih parnica za naknadu štete, bilo materijalne ili nematerijalne štete, nedosledna sudska praksa u pogledu plasmana i kriterijuma za određivanje visine nematerijalne štete, pokazatelji su da je veoma važno da se ova tema obradi.

Građanskopravna zaštita dobara i postojanje građanskopravne odgovornosti (ukoliko neko povređuje ta dobra) je važan segment u obezbeđivanju višeg stepena zaštite zakonom zaštićenih ljudskih prava. Tačno utvrđivanje odgovornosti počinioca štete i ostvarivanje prava oštećenog na naknadu štete u vanugovornom građanskopravnom odnosu je jedan od izazova sudija u građanskoj oblasti. Iako je sudska praksa relativno razvijena što se tiče ove teme, ali veliki broj predmeta u sudovima Kosova, dinamika povećanja broja slučajeva koji su predmet naknade štete, dovela je do razlika u sudskoj praksi, posebno kada se radi o kriterijumima za određivanje visine materijalne i nematerijalne štete, ali i način dokazivanja činjeničnog stanja u tim slučajevima često ima nedostatke.

Koji je osnov odgovornosti za naknadu materijalne i nematerijalne štete? Koji su kriterijumi za određivanje visine materijalne i nematerijalne štete? Kako se dokazuje činjenično stanje u postupku naknade materijalne i nematerijalne štete? Kako u praksi primeniti materijalne odredbe u konkretnim slučajevima u sporovima za naknadu materijalne i nematerijalne štete? Kakva je praksa za određivanje visine naknade materijalne i nematerijalne štete? Tema obuke je strukturisana tako da odgovori na postavljena pitanja i nejasnoće kroz analizu svih materijalno-pravnih odredbi koje se odnose na naknadu materijalne i nematerijalne štete.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

- Interpretiraju i pravilno sprovode odredbe kada je u pitanju odgovornost za materijalnu i nematerijalnu štetu;
- Udruže sudske prakse što se tiče kriterijuma za određivanje visine nematerijalne štete;
- Pravilno sprovode odredbe koje se tiču određivanja visine naknade za materijalnu i nematerijalnu štetu;
- Pravilno primene odredbe za određivanje kamate za materijalnu i nematerijalnu štetu.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Materijalna i nematerijalna šteta prema Zakonu o obligacionim odnosima (ZOO);
- ✓ Odgovornost za naknadu materijalne i nematerijalne štete;
- ✓ Kriterijumi za utvrđivanje visine materijalne i nematerijalne štete;
- ✓ Način dokazivanja u postupku naknade materijalne i nematerijalne štete;
- ✓ Praksa za određivanje visine naknade za materijalnu i nematerijalnu štetu;

Metodologija obuke

Obuka treba da se odvija u smislu okruglog stola, da se koriste kombinovane metode objašnjavanja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama, tako da svaki od polaznika bude aktivan tokom čitavog vremena koliko traje obuka, kako bi se u potpunosti ostvarili ciljevi ove obuke.

Osobe koje će imati koristi od obuke i vremensko trajanje obuke

Sudije osnovnih sudova i stručni saradnici će imati koristi od obuke. Obuka će trajati jedan (1) dan.

2.2 Raskid ugovora i sredstva obezbeđenja ugovora

Sudska praksa je pokazala da ima dosta slučajeva da ugovorne strane prilikom zaključivanja ugovora ne poštuju uslove predviđene zakonom koji taj ugovor čine punovažnim, tako da bi obrada ove teme pomogla u analizi i razradi razloga na osnovu koji se može proširiti na ništavost i rušljivost ugovora.

U okviru pravne nauke, a samim tim i u okviru zakonodavstva za regulisanje građanskopravnih odnosa, poseban značaj daje se sredstvima za obezbeđenje izvršenja ugovora. Postoje slučajevi kada poverilac nema odgovarajuće poverenje u drugu ugovornu stranu, tada poverilac ima na raspolaganju određena sredstva da neposredno obezbedi da će ugovor biti ispunjen. Uglavnom sredstva obezbeđenja izvršenja ugovora traže se u onim ugovorima čije će ispunjenje trajati duže.

Ciljevi modula obuke

Po završetku obuke polaznici će moći da:

- Razlikuju zakonske uslove koji moraju biti ispunjeni da bi se ugovor smatrao ništavim i rušljivim;
- Prepoznaju krug subjekata koji se mogu pozvati u relativnoj ništavosti ugovora;
- Unaprede znanja o posledicama relativne ništavosti ugovora;
- Pravilno primeniti odredbe ZOO-a u vezi rušljivosti ništavnih ugovora.
- Unaprede znanja o sredstvima obezbeđenja izvršenja ugovora;
- Efikasno primene odredbe u vezi sa stvaranjem i specifičnostima stvarnih i ličnih sredstava za izvršenje ugovora;
- Prošire znanja o postupcima i načinu rešavanja sudskih sporova u vezi sa realizacijom sredstava obezbeđenja ugovora.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Rušljivi ugovor, pravni razlozi koji čine ugovor rušljivim;
- ✓ Krug subjekata koji mogu da zahtevaju raskid rušljivih ugovora;
- ✓ Karakter sudske odluke u slučaju raskida ovih ugovora;
- ✓ Pravne posledice otkaza relativno ništavnih ugovora;
- ✓ Položaj ugovornih strana i trećeg lica nakon raskida relativno ništavnog ugovora;
- ✓ Zakonski rokovi u kojima se može zahtevati raskid ništavnih ugovora.
- ✓ Razumevanje načina obezbeđenja izvršenja ugovora;
- ✓ Realno sredstvo stvarnog obezbeđenja izvršenja ugovora;
- ✓ Sredstva za ličnu bezbednost za izvršenje ugovora;
- ✓ Glavne karakteristike ovih sredstava;
- ✓ Ugovaranje sredstava osiguranja i način njihovog ostvarivanja
- ✓ Sudski postupak za odlučivanje o takvim sporovima.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke korišće se kombinovane metode objašnjavanja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, praćene interaktivnim razgovorima i praktičnim primerima, tako da svaki od učesnika bude aktivan tokom obuke, kako bi u potpunosti ostvarili ciljeve ovog treninga.

Korisnici i trajanje

Sudije apelacionog suda i osnovnih sudova, stručni saradnici i pravni službenici. Obuka će trajati dva (2) dana.

2.3 Prethodno razmatranje tužbe

Često se dešava da se u sudskim praksama ne pridaje značaj ovoj fazi postupka, odnosno da se ne preduzimaju potrebne mere od strane suda kako bi se proverilo da li su ispunjene procesne pretpostavke za odvijanje parničnog postupka. Prethodno razmatranje tužbe predstavlja filter koji pomaže sudu u uklanjanju svih prepreka kako bi mogle da se nastave ostale faze postupka. U tom smislu, važno je da sudije iz oblasti građanskog prava unaprede svoja znanja u vezi sa prethodnim razmatranjem tužbe kako bi na korektan način mogli da primene odredbe Zakona o parničnom postupku kada je u pitanju provera ispunjenja procesnih pretpostavki, i to: pretpostavke koje se tiču suda, stranaka i predmeta spora, kao i pretpostavke o pravilnosti tužbe.

U okviru ove obuke raspravljaće se i o procesnim radnjama za koje se sudije obavezuju da će ih preduzeti sve do faze zakazivanja ročišta za glavno razmatranje predmeta.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

- Prošire svoja znanja o tužbi i njenom sadržaju;
- Interpretiraju i pravilno sprovedu odredbe ZOO-a što se tiče prethodnog razmatranja tužbe;
- Određuju radnje koje se tiču sudskih odluka;
- Prepoznaju i razlikuju odluke koje se donose u ovoj fazi postupka.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Procesne pretpostavke koje se tiču suda;
- ✓ Procesne pretpostavke koje se tiču stranaka;
- ✓ Procesne pretpostavke koje se tiču predmeta spora;
- ✓ Procesne pretpostavke koje se tiču tužbe;
- ✓ Odluke koje se mogu doneti u ovoj fazi postupka, odnosno nakon odgovora na tužbu.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke korišće se kombinovane metode objašnjavanja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, praćene interaktivnim razgovorima i praktičnim primerima, tako da svaki od polaznika bude aktivan tokom obuke, kako bi u potpunosti ostvarili ciljeve ove obuke.

Osobe koje će imati koristi od obuke i vremensko trajanje obuke

Sudije apelacionih i osnovnih sudova, stručni saradnici i pravni službenici će imati koristi od obuke. Obuka će trajati jedan (1) dan.

2.4 Sudski postupci u slučajevima zaštite od nasilja u porodici sa posebnim osvrtom na vrste mera, sprovođenje i posledice

Sudovi se konstantno suočavaju sa slučajevima nasilja u porodici koje se može pojaviti u svim kategorijama društva bez obzira na starost, obrazovanje, socioekonomski status, etničku pripadnost, veroispovest itd. Nasilje u porodici, pored kršenja ljudskih prava, ugrožava i fizičko, psihičko i socioekonomsko blagostanje žrtve. Nadležni mehanizmi za zaštitu žrtava nasilja u porodici, odnosno sudovi, treba da budu spremni da odgovore na potrebe žrtava u određenim zakonskim rokovima i da utvrde odgovarajuće zakonske mere za zaštitu i prevenciju slučajeva nasilja u porodici.

U okviru ovog modula biće obrađeni: faktori koji utiču na pojavu nasilja u porodici, vrste nasilja u porodici i posledice. Takođe će se govoriti o tome ko može da zatraži nalog za zaštitu, informacije koje treba da sadrže zahtev za nalog za zaštitu, kao i uloga i značaj mehanizama uključenih u ove slučajeve koji pružaju zaštitu i pomoć žrtvama nasilja u porodici. Pored toga, posebna pažnja biće posvećena Konvenciji Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija). Ova konvencija priznaje nasilje nad ženama kao kršenje ljudskih prava i kao oblik diskriminacije i prvi je međunarodni ugovor koji sadrži definiciju roda. Konvencija poziva na uključivanje svih relevantnih državnih institucija i službi u koordinisan pristup nasilju nad ženama i nasilju u porodici. To znači da nevladine institucije i organizacije ne treba da deluju same, već da rade zajedno na izradi protokola o saradnji.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

- Pravilno implementiraju standardne postupke za zaštitu od nasilja u porodici;
- Efikasno sprovode odredbe kod postupka i rokova prilikom odlučivanja po uslovima za izdavanje naloga za zaštitu;
- Unaprede znanja o Konvenciji Saveta Evrope u cilju sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici;
- Upoređuju specifičnosti nasilja u porodici u građanskom i krivičnom postupku.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Nasilje u porodici i njegove vrste;
- ✓ Nalog za zaštitu, zahtev za izdavanje naloga za zaštitu i njegov sadržaj;
- ✓ Sudski postupak za odlučivanje po zahtevima za izdavanje naloga za zaštitu;
- ✓ Vrste zaštitnih mera i njihovo trajanje;
- ✓ Izvršenje i posledice neizvršavanja naloga za zaštitu;
- ✓ Pristup nasilju u porodici prema Konvenciji Saveta Evrope u cilju sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Metodologija obuke

Ova obuka će primeniti interaktivnu metodologiju učenja koja se sastoji od vežbi i diskusija, prezentacije konkretnih slučajeva iz sudske prakse i diskusije o tome kako odlučivati o meritumu konkretnih predmeta.

Osobe koje će imati koristi od obuke i vremensko trajanje obuke

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova (Odeljenje za građansko pravo), stručni saradnici, pravni službenici, Policija Kosova, advokati žrtava i centri za socijalni rad. Obuka će trajati jedan (1) dan.

2.5 Međunarodna pravna saradnja u oblasti građanskog prava

Međunarodna pravna saradnja u predmetima građanskog prava je jedna od najsloženijih oblasti koju karakterišu poteškoće u definisanju, istraživanju i primeni međunarodnog prava, uključujući niz proceduralnih pitanja, kao što su pitanja prekograničnih isprava, međunarodna pravna pomoć, priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka itd.

Svaki sudija se podjednako suočavao sa domaćim i prekograničnim predmetima, i kao rezultat toga, svakom sudiji građanskog prava je potrebna obuka za rukovođenje predmetima sa međunarodnim elementom. Program je osmišljen da odgovori na dileme i poteškoće na koje se nailazi u aktuelnoj sudskoj praksi, kroz interaktivne diskusije i razmatranja praktičnih slučajeva. Kroz studije slučajeva biće obrađena i praksa Suda pravde Evropske unije.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

- Unaprede svoja znanja o međunarodnoj pravnoj saradnji u predmetima građanskog prava, kao i da se upoznaju sa međunarodnim odlukama;
- Pravilno implementiraju domaće i međunarodno zakonodavstvo o prekograničnoj saradnji u predmetima građanskog prava.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Lokalni pravni okvir za međunarodnu pravnu saradnju u predmetima građanskog prava;
- ✓ Pravilnici EU o međunarodnoj pravnoj saradnji u predmetima građanskog prava (pravilnici Brisel I, Brisel II, Rim I i pravilnici br. 805/2004, 1393/2007, 650/2012, 4/2009);
- ✓ Haške konvencije o međunarodnoj pravnoj saradnji u predmetima građanskog prava.

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti kombinovane metode uključujući i teorijska objašnjenja sa primerima iz sudske prakse.

Osobe koje će imati koristi od obuke i vremensko trajanje obuke

Sudije osnovnih sudova (Odeljenje građanskog prava), stručni saradnici sudova, kao i pravni službenici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

**RADIONICA I OKRUGLI STO IZ
OBLASTI GRAĐANSKOG PRAVA**

Radionica i okrugli sto iz oblasti građanskog prava

2. 6 Okrugli sto o predmetima iz porodičnog prava

Okrugli sto o predmetima porodičnog prava fokusira se na prepoznavanje i obrađivanje izazova iz sudskih praksi u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredbi u oblasti porodičnog prava. Porodično pravo u celini uređeno je Zakonom o porodici koji je u 2019. godini pratio izvesne izmene u pogledu načina obračuna doprinosa supružnika, ali je u isto vreme sudska praksa prepoznala svoj razvoj u rešavanju predmeta koji se tiču bračnih i porodičnih odnosa koji će takođe biti obrađeni na ovom okruglom stolu. Predmeti porodičnog prava su obično osetljivi i zahtevaju visok stepen posvećenosti i profesionalizma u rešavanju slučajeva u skladu sa zahtevima za sudsku zaštitu, stoga ovaj okrugli sto ima za cilj da se bavi pitanjima u vezi sa sprovođenjem Zakona o porodici na Kosovu.

Okrugli sto će poslužiti kao dobar osnov za pružanje znanja sudijama polaznicima o konsolidovanoj praksi. Okrugli sto će se odvijati prema (*unapred utvrđenom*) okvirnom dnevnom redu za predmete iz oblasti bračnih i porodičnih odnosa. Obradivanje predmeta će se vršiti predstavljanjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve.

Predstavljeni slučajevi treba da budu pažljivo odabrani kako bi se savladali svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju oblast porodičnih odnosa. Što se tiče odabranih slučajeva, moderator treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati.

Okrugli sto treba da bude zasnovan na pravnim konceptima uređenja porodičnih odnosa, za koje moderator treba da budu spremni da daju svoj komentar koji će biti potkrepljen sudskom praksom i zakonskim odredbama o svim pitanjima iz oblasti koja se obrađuje.

Teme okvirnog dnevnog reda su pažljiv odabir najvažnijih i aktuelnih pitanja, koja spadaju pod: Bračno pravo, razvod braka, brakorazvodni postupak, obavezu izdržavanja i roditeljska prava; posebne oblike zaštite dece bez roditeljskog staranja; prigovor i potvrdu materinstva ili očinstva; imovinske odnose između supružnika i dr.

Sudska praksa koja bi trebalo da bude deo ovog okruglog stola je nezamenljiv resurs ne samo što se tiče pojašnjenja načina sprovođenja zakonskih odredbi, već i upoznavanja sa razvijenim standardima iz ove oblasti.

Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz predstavljanje jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na predmet koji će se razmatrati prema dnevnom redu. Prilikom predstavljanja slučaja, moderator treba da uzme u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, postavi neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i savlađivaće se tema. Moderator treba da bude spreman i otvoren da raspravlja o slučaju ili slučajevima koji se odnose na temu dotične sesije podstičući interaktivnu i analitičku diskusiju o dotičnom predmetu, ali u isto vreme nudeći teorijske/doktrinarne stavove, pravnu perspektivu i sudsku praksu kao podršku za moguće zaključke koji proizilaze iz slučaja o kom se raspravlja.

Obrada svakog predmeta/teme sažete na ovom okruglom stolu treba da se uradi kroz vrlo kratku (teorijsku) prezentaciju pojmova i drugih značenja svakog pokrenutog pitanja i istovremeno treba da bude praćeno primerima za svaku temu/predmet. Primere treba pažljivo birati i treba da budu potkrepljeni konsolidovanom sudskom praksom.

Na kraju radionice za okruglim stolom, moderatori treba da izrade sastavni izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će služiti za podelu rezultata okruglog stola, ali i za prepoznavanje svih pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredbi Zakona o porodici na Kosovu;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj

- Razvod braka, brakorazvodni postupak, obaveza izdržavanja i roditeljsko pravo;
- Posebni oblici zaštite dece bez roditeljskog staranja;
- Prigovor i potvrda materinstva ili očinstva;
- Imovinski odnosi između supružnika.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova. Okrugli sto će trajati dva (2) dana (ponoviće se u zavisnosti od potrebe).

2. 7 Okrugli sto o predmetima iz parničnog postupka

Okrugli sto o parničnom postupku fokusira se na prepoznavanje i obrađivanje izazova iz sudske prakse u vezi sa sprovođenjem odredaba parničnog postupka. Parnični postupak je deo pozitivnog prava i kao takav obuhvata sva pravna pravila po kojima se sprovodi zaštita i ostvarivanje subjektivnih građanskih prava iz pravnograđanskih odnosa. U tom smislu, razvoj veština za sprovođenje odredaba parničnog postupka zbog širokog obima sprovođenja je cilj programa koji je u toku u okviru Akademije pravde. Okrugli sto je osmišljen da predstavi kako odredbe Zakona o parničnom postupku treba primeniti u sudskoj praksi. Dakle, važan deo prezentacije na okruglom stolu su praktični slučajevi koji su potkrepljeni istinskom i jedinstvenom sudskom praksom. Pitanja koja će se razmatrati su: prethodno razmatranje tužbe i priprema glavnog pretresa, održavanje glavnog pretresa (pripremnog i glavnog razmatranja), dokazna sredstva, suparničenje i učešće trećih lica u postupku, okončanje postupka raspoloživim radnjama i sudskom odlukom, sredstva za pobijanje i posebni parnični postupci.

Potrebu za održavanjem ovog okruglog stola diktira veliki broj predmeta koji su vraćeni na ponovno razmatranje zbog povreda odredaba parničnog postupka i potreba ujednačavanja sudske prakse za sve nivoe sudskih instanci. Okrugli sto će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama polaznicima o konsolidovanoj praksi u procesnim predmetima. Okrugli sto će se odvijati po (unapred utvrđenom) okvirnom dnevnom redu za pitanja koja su obuhvaćena u okviru oblasti primene odredaba parničnog postupka. Obrada predmeta će se vršiti predstavljanjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve. Predstavljene slučajeve treba pažljivo odabrati kako bi se savladali svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju na oblast primene odredaba parničnog postupka. Što se tiče odabranih slučajeva, moderatori treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati. Okrugli sto bi trebalo da bude zasnovan na pravnim konceptima uređenja postupka za ostvarivanje i zaštitu subjektivnih građanskih prava, za koje moderatori treba da budu spremni da daju svoj komentar koji će biti potkrepljen sudskom praksom i zakonskim odredbama o svim pitanjima iz oblasti koja se obrađuje.

Moderatori treba da se stalno pozivaju na sudsku praksu kada su u pitanju izazovi jedinstvene primene Zakona o parničnom postupku, kao garancije zakonitosti sudskog procesa i unapređenja standarda za pravično i blagovremeno suđenje. Za okruglim stolom treba prezentovati dovoljno materijala da bi se objasnili centralni instituti u okviru parničnog postupka, razjasnili i otklonili izazovi i dileme što se tiče načina sprovođenja procesnih odredbi i posebno podržale mlade sudije dovoljnim obimom sudske prakse o obrađenim predmetima. Sudska praksa koja bi trebalo da bude deo ovog okruglog stola je nezamenljiv resurs ne samo radi pojašnjenja načina na koji treba primeniti zakonske odredbe, već i upoznavanja sa razvijenim standardima iz ove oblasti.

Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz predstavljanje jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na predmet koji će se razmatrati prema dnevnom redu. Prilikom predstavljanja slučaja, moderator treba da uzme u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, postavi neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i savlađivaće se tema. Moderator treba da bude spreman i otvoren da raspravlja o slučaju ili slučajevima koji se odnose na temu dotične sesije podstičući interaktivnu i analitičku diskusiju o dotičnom predmetu, ali u isto vreme nudeći

teorijske/doktrinarne stavove, pravnu perspektivu i sudsku praksu kao podršku za moguće zaključke koji proizilaze iz slučaja o kom se raspravlja.

Obrada svakog predmeta teme sažete na ovom okruglom stolu treba da se uradi kroz vrlo kratku (teorijsku) prezentaciju pojmova i drugih značenja svakog pokrenutog pitanja i istovremeno treba da bude praćeno primerima za svaku temu/predmet. Primere treba pažljivo birati i treba da budu potkrepljeni konsolidovanom sudskom praksom.

Na kraju radionice za okruglim stolom, moderatori treba da izrade sastavni izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će služiti za podelu rezultata okruglog stola, ali i za prepoznavanje svih pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredbi Zakona o parničnom postupku na Kosovu;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Principi parničnog postupka;
- ✓ Opšta razmatranja koja se tiču nadležnosti;
- ✓ Redovan sastav suda i izuzeće sudije;
- ✓ Stranke u parničnom postupku;
- ✓ Sednice, rokovi i povratak na prethodno stanje;
- ✓ Okončanje postupka sudskom odlukom;
- ✓ Vrste presuda prema ZPP-u;
- ✓ Redovna i vanredna sredstva za pobijanje;
- ✓ Podnošenje tužbe prvostepenom sudu;
- ✓ Prethodno razmatranje tužbe i odgovor na tužbu;
- ✓ Suparničenje i učešće trećih lica u suđenju;
- ✓ Pripremno ročište i sudska saglasnost kao i glavni pretres;
- ✓ Dokazna sredstva i uzimanje dokaza;
- ✓ Svedoci, veštaci i stranke;
- ✓ Obezbeđivanje tužbenog zahteva;
- ✓ Prekid i obustavljanje parničnog postupka;
- ✓ Posebni sporni postupci.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova Okrugli sto će trajati 2 dana (po mogućnosti u četiri regiona).

2. 8 Okrugli sto o predmetima iz izvršnog i vanparničnog postupka

Okrugli sto o izvršnom postupku fokusira se na prepoznavanje i obrađivanje izazova iz sudske prakse u vezi sa primenom odredaba izvršnog postupka. Okrugli sto o izvršnom postupku obuhvata sva pitanja regulisana Zakonom o izvršnom postupku.

Izvršni postupak je deo pozitivnog prava i kao takav obuhvata sva pravna pravila kojima se uređuju procesnopravni i materijalnopravni odnosi koji nastaju u toku izvršnog postupka i koji se na njega odnose. Izvršni postupak je postupak koji garantuje prinudno sprovođenje izvršenja prema odlukama sudija i lica sa drugim izvršnim zvanjima, pa je broj izvršnih predmeta prilično velik, što samo po sebi opravdava potrebu da okrugli sto bude uključen u program za 2021/2022. Okrugli sto je osmišljen da predstavi način na koji odredbe Zakona o izvršnom postupku treba primeniti u sudskoj praksi. Dakle, važan deo prezentacije za okruglim stolom su praktični slučajevi koji su potkrepljeni istinskom i jedinstvenom sudskom praksom. Na okruglom stolu će se razmatrati najbitnija pitanja izvršnog postupka, kako za predmete kada postupak pokreće privatni izvršitelj, tako i za predmete kada se postupak pokreće u sudu, ne isključujući one predmete gde se implementacija vrši putem izvršenja, i postupak putem sredstava za pobijanje.

Potrebu za održavanjem ovog okruglog stola diktira veliki broj predmeta koji su vraćeni na ponovno razmatranje zbog povreda odredaba izvršnog postupka i potreba ujednačavanja sudske prakse za sve nivoe sudskih instanci. Okrugli sto će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama polaznicima o konsolidovanoj praksi u procesnim predmetima. Okrugli sto će se odvijati po (unapred utvrđenom) okvirnom dnevnom redu za pitanja koja su obuhvaćena u okviru oblasti primene odredaba izvršnog postupka. Obrada predmeta će se vršiti predstavljanjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve. Predstavljene slučajeve treba pažljivo odabrati kako bi se savladali svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju na oblast primene odredaba izvršnog postupka. Što se tiče odabranih slučajeva, moderatori treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati.

Rad okruglog stola bi trebalo da bude zasnovan na pravnim konceptima uređenja postupka za ostvarivanje prava prinudnom implementacijom izvršenja, za koje moderatori treba da budu spremni da daju svoj komentar koji će biti potkrepljen sudskom praksom i zakonskim odredbama o svim pitanjima iz oblasti koja se obrađuje. Moderatori treba da se stalno pozivaju na sudsku praksu kada su u pitanju izazovi jedinstvene primene Zakona o izvršnom postupku, kao garancije zakonitosti sudskog procesa i unapređenja standarda za pravično i blagovremeno suđenje. Za okruglim stolom treba prezentovati dovoljno materijala da bi se objasnili centralni instituti u okviru izvršnog postupka, razjasnili i otklonili izazovi i dileme što se tiče načina sprovođenja procesnih odredbi i posebno podržale mlade sudije dovoljnim obimom sudske prakse o obrađenim predmetima. Sudska praksa koja bi trebalo da bude deo ovog okruglog stola je nezamenljiv resurs ne samo radi pojašnjenja načina na koji treba primeniti zakonske odredbe, već i upoznavanja sa razvijenim standardima iz ove oblasti.

Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz predstavljanje jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na predmet koji će se razmatrati prema dnevnom redu. Prilikom predstavljanja slučaja, moderator treba da uzme u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, postavi neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i savlađivaće se tema. Moderator treba da bude spreman i otvoren da raspravlja o slučaju ili slučajevima koji se odnose na temu dotične sesije

podstičući interaktivnu i analitičku diskusiju o dotičnom predmetu, ali u isto vreme nudeći teorijske/doktrinarne stavove, pravnu perspektivu i sudsku praksu kao podršku za moguće zaključke koji proizilaze iz slučaja o kom se raspravlja.

Obrada svakog predmeta/teme sažete na ovom okruglom stolu treba da se uradi kroz vrlo kratku (teorijsku) prezentaciju pojmova i drugih značenja svakog pokrenutog pitanja i istovremeno treba da bude praćeno primerima za svaku temu/predmet. Primere treba pažljivo birati i treba da budu potkrepljeni konsolidovanom sudskom praksom.

Na kraju radionice za okruglim stolom, moderatori treba da izrade sastavni izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će služiti za podelu rezultata okruglog stola, ali i za prepoznavanje svih pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredbi Zakona o parničnom postupku na Kosovu;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Pokretanje izvršnog postupka, nadležnost i odluke izvršnog organa;
- ✓ Pravni osnovi za zakazivanje izvršenja;
- ✓ Sredstva, predmet i implementacija izvršenja;
- ✓ Postupci za uređenje međa
- ✓ Postupak upravljanja i upotrebe zajedničkih stvari
- ✓ Redovna i vanredna sredstva u postupku izvršenja, postupku vraćanja zaposlenog na radno mesto i postupku uzimanja i predaje deteta.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova kao i posrednici. Okrugli sto će trajati dva (2) dana.

2. 9 Okrugli sto o imovinskim predmetima

Okrugli sto o imovinskim predmetima fokusira se na prepoznavanje i obrađivanje izazova iz sudske prakse u vezi sa implementacijom materijalnih odredbi u oblasti prava na svojinu. Okrugli sto o imovinskim predmetima baviće se najvažnijim pitanjima u okviru prava na svojinu. Imovinski predmeti u našoj zemlji za sobom povlače širok spektar problema, počev od pravne problematike pa sve do nejedinstvene sudske prakse primene materijalnog prava.

S obzirom na značaj imovinskopravnih odnosa ne samo za građane već i za samu državu, ali i zbog složenosti i izazova ove oblasti, ovom okruglom stolu treba dati odgovarajući značaj u programu kontinuiranog pravnog obrazovanja. Zakonske promene koje su se desile poslednjih godina u vezi sa načinom regulisanja imovinskih odnosa, promena društvenog sistema u vezi sa konceptom imovine i vrste imovine, neformalne transakcije prenosa vlasništva, neispitivanje nasleđa i dr, uticale su na to da broj slučajeva u našim sudovima bude izuzetno velik. Sudska praksa se suočava sa velikim izazovima koji nisu jedinstveno obrađeni u pravosudnom sistemu, što je imalo direktan uticaj na pravnu bezbednost.

Vrhovni sud Kosova, u okviru svoje nadležnosti kao suda za ocenjivanje zakonitosti odlučivanja na ostalim nivoima pravosuđa, namerava da putem ovog okruglog stola u organizaciji Akademije pravde direktno podrži povećanje učinka sudstva kroz povećanje efikasnosti, kvaliteta, jedinstveno sprovođenje zakonskih odredbi kako bi rad sudova bio objektivan, zakonit i kredibilan. Teme obrađene na ovom okruglom stolu su pažljiv odabir najvažnijih i najaktuelnih pitanja, koja spadaju pod sledeće: pravo na svojinu; susvojina i zajednička svojina; načini sticanja imovine - derivatno i izvorno sticanje imovine; sudska zaštita prava na svojinu; stvarno pravo na tuđoj stvari, overa, konstituisanje i prestanak stvarnih službenosti kao i zaštita stvarnih službenosti; posedovanje i zaštita posedovanja; zalog, hipoteka, preča kupovina, stvarani teret i pravo na izgradnju (superficije).

Sudska praksa koja bi trebalo da bude deo ovog podmodula je nezamenljiv resurs ne samo za razjašnjavanje ideja o centralnim institutima, već i za razumevanje načina postupanja i celokupne postojeće sudske prakse za nejasnoće, dileme ili čak pravne nedostatke. Okrugli sto će se odvijati prema (unapred utvrđenom) okvirnom dnevnom redu za predmete iz oblasti bračnih i porodičnih odnosa. Obrađivanje predmeta će se vršiti predstavljanjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve.

Predstavljene slučajeve treba pažljivo odabrati kako bi se savladali svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju na oblast imovinskih predmeta. Što se tiče odabranih slučajeva, moderatori treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati. Rad za okruglim stolom treba da bude zasnovan na pravnim konceptima uređenja imovinskih odnosa, za koje moderatori treba da budu spremni da daju svoj komentar koji će biti potkrepljen sudskom praksom i zakonskim odredbama o svim pitanjima iz oblasti koja se obrađuje.

Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz predstavljanje jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na predmet koji će se razmatrati prema dnevnom redu. Prilikom predstavljanja slučaja, moderator treba da uzme u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, postavi neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i savlađivaće se tema. Moderator treba da bude spreman i otvoren da raspravlja o slučaju ili slučajevima koji se odnose na temu dotične sesije

podstičući interaktivnu i analitičku diskusiju o dotičnom predmetu, ali u isto vreme nudeći teorijske/doktrinarne stavove, pravnu perspektivu i sudsku praksu kao podršku za moguće zaključke koji proizilaze iz slučaja o kom se raspravlja.

Obrada svakog predmeta/teme sažete na ovom okruglom stolu treba da se uradi kroz vrlo kratku (teorijsku) prezentaciju pojmova i drugih značenja svakog pokrenutog pitanja i istovremeno treba da bude praćeno primerima za svaku temu/predmet. Primere treba pažljivo birati i treba da budu potkrepljeni konsolidovanom sudskom praksom.

Na kraju radionice za okruglim stolom, moderatori treba da izrade sastavni izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će služiti za podelu rezultata okruglog stola, ali i za prepoznavanje svih pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredbi Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Pravo na svojinu;
- ✓ Susvojina i zajednička svojina;
- ✓ Načini sticanja prava na svojinu - derivativno i izvorno sticanje prava na svojinu;
- ✓ Sudska zaštita prava na svojinu;
- ✓ Stvarna prava na tuđoj stvari, overa, konstituisanje i prestanak stvarne službenosti, kao i zaštita stvarne službenosti;
- ✓ Posedovanje i zaštita posedovanja;
- ✓ Zalog, hipoteka, preča kupovina, stvarni teret, pravo na izgradnju (superficije).

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova. Okrugli sto će trajati dva (2) dana (ponavlja se po potrebi).

2. 10 Okrugli sto za ujednačavanje sudske prakse

Potreba za okruglim stolom u vezi sa ujednačavanjem sudske prakse koju treba da uradi Vrhovni sud, kao sud koji je nadležan za utvrđivanje standarda sudske prakse, proizilazi iz diskusija na raznim okruglim stolovima u Akademiji pravde, ali i iz internih diskusija sudija na različitim nivoima pravosuđa. Poznata je činjenica da se sudska praksa u našoj zemlji suočava sa različitim poteškoćama u vezi sa ujednačavanjem, zbog nekoliko faktora koji su u kontinuitetu uticali na uzrok nejedinstvene primene zakona, a samim tim i stvaranja nejedinstvene prakse. Konstatacije o nejedinstvenoj praksi su i ocene iz sudskog odlučivanja u Vrhovnom sudu, koji ocenjuje zakonitost odluka nižih instanci, pa je u ovom kontekstu potreba za ovakvim okruglim stolom neophodna i hitna.

Svrha održavanja okruglog stola je da moderatori okruglog stola koji bi trebalo da budu sudije Vrhovnog suda kroz odluke iz sudske prakse prepoznaju izazove, problematiku implementacije zakona i nejedinstveno postupanje u sudskoj praksi na svim nivoima suda. Predstavljanje izazova, problema i nejedinstvenog postupanja u sudskoj praksi treba da se odradi sagledavanjem konkretnih slučajeva (odnosno *odluka Vrhovnog suda*) kroz koje će se utvrditi pitanje koje se može prepoznati kao izazov, problem ili nejedinstveno postupanje.

Predstavljeni slučajevi treba da budu pažljivo odabrani od strane moderatora tako da se kroz slučaj ili slučajeve obradi predmet koji je odabran za diskusiju na okruglom stolu. Slučajevi treba da se izlože po konceptu koji su pripremili moderatori, što znači da moderator treba da iznese neke podatke o činjeničnim i pravnim aspektima predmeta koji se razmatra u vezi sa sudskom odlukom, postavi neka pitanja o tome kako primeniti materijalnopravne odredbe, prema činjeničnoj slici izloženog predmeta.

Pored uvođenja izazova, problema i nejedinstvenog postupanja u sudsku praksu, moderatori treba da obezbede učesnicima dovoljno materijala iz sudske prakse kroz koje se razmatraju pitanja o kojima se raspravlja i sudije upućuju kako da postupe u sudskoj praksi. To znači da moderatori treba da istraže praksu Vrhovnog suda u dovoljnoj meri da osiguraju da predstavljeni materijali (odluke, mišljenja, uputstva i pravna mišljenja) predstavljaju jedinstven stav suda.

Rad okruglog stola treba da se odvija u interaktivnom diskusionom okruženju, gde će učesnici biti slobodni da postavljaju pitanja za diskusiju, dok moderatori treba da budu spremni da daju adekvatne odgovore na postavljena pitanja. Okrugli sto se održava po unapred utvrđenom dnevnom redu uokvirenom na osnovu najproblematičnijih pitanja sudske prakse. Kao pitanja za diskusiju u okvirnom dnevnom redu predviđene su rasprave o imovinskim predmetima, posebno o: sticanju i zaštiti vlasništva; razmatranju procesnih predmeta posebno pri donošenju (izradi i obrazloženju) odluka; raspravama o pitanjima iz obligacionog odnosa – posebno o pitanju osnova odgovornosti, prouzrokovanju štete, kriterijumu i meri za procenu štete, ništavosti i rušljivosti ugovora, zastarelosti, kamatama, itd; raspravama o pitanjima naslednog prava sa fokusom na povredu neophodnog dela, zastarelosti, itd; diskusije o pitanjima bračnih i porodičnih odnosa, sa fokusom na podelu zajedničke imovine, finansijsko izdržavanje, poverenje i izdržavanje dece.

U okvirni dnevni red se u međuvremenu mogu uključiti i pitanja koja prepoznaju sami moderatori okruglog stola koji moraju da izrade i dnevni red okruglog stola. Po završetku rada okruglog stola, moderatori treba da naprave izveštaj o radu okruglog stola, koji između ostalog treba da predstavi zaključke okruglog stola ali i pitanja koja mogu biti predmet razmatranja na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova. Izveštaj treba da bude napravljen tako da sudijama koji nisu učesnici

okruglog stola pruži dovoljno informacija o diskusijama i zaključcima donetim za okruglim stolom.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova u sudskoj praksi;
- Prepoznavanje situacija nejedinstvene primene zakonskih odredbi od strane veća ili sudija različitih nivoa;
- Predstavljanje i davanje preporuka za jedinstven način postupanja u sudskoj praksi.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Načini sticanja i zaštite imovine;
- ✓ Rasprava o procesnim pitanjima, posebno što se tiče donošenja odluka (izrada i obrazloženje odluka);
- ✓ Rasprave o pitanjima iz obligacionog odnosa – posebno o pitanju osnova odgovornosti;
- ✓ Nanošenje štete;
- ✓ Kriterijumi i mere za procenu štete;
- ✓ Ništavost i rušljivost ugovora;
- ✓ Institut zastarevanja;
- ✓ Kamate;
- ✓ Rasprave o pitanjima naslednog prava sa fokusom na povredu nužnog dela;
- ✓ Zastarevanje;
- ✓ Rasprave o pitanjima iz bračnih i porodičnih odnosa, sa fokusom na deobu zajedničke svojine,
- ✓ finansijsko održavanje,
- ✓ Poverenje i izdržavanje dece.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije vrhovnog i apelacionog suda. Okrugli sto će trajati dva (2) dana.

2. 11 Okrugli sto o sudskoj zaštiti u sporovima radnih odnosa, prema Zakonu o radu

Okrugli sto o sudskoj zaštiti u sporovima radnih odnosa, prema Zakonu o radu, fokusira se na prepoznavanje obrađivanje izazova iz sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredaba iz oblasti radnog prava. Na ovom okruglom stolu će se, između ostalog, obrađivati i pitanja koja se odnose na postupke koje pokreću zaposleni u slučajevima kršenja radnih obaveza od strane poslodavaca, uključujući i prepoznavanje preduslova koje podnosilac zahteva mora da ispuni pre nego što se obrati sudu uz tužbu radi obezbeđenja sudske zaštite u takvim sporovima.

Okrugli sto će poslužiti kao dobar osnov za pružanje znanja sudijama polaznicima o aktuelnoj sudskoj praksi. Okrugli sto će se odvijati po (*unapred definisanom*) okvirnom dnevnom redu za pitanja iz oblasti radnih odnosa, sa posebnim akcentom na sudsku zaštitu u sporovima radnih odnosa. Obrada pitanja će se vršiti iznošenjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve.

Predstavljeni slučajevi treba da budu pažljivo odabrani kako bi se preradili svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju oblast predmeta koji se odnose na sudsku zaštitu u sporovima radnih odnosa. Što se tiče odabranih slučajeva, moderatori treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati.

Pitanja za diskusiju na ovom okruglom stolu mogu biti sledeća: “Koje su vrste ugovora o radu prema Zakonu o radu? Koji su razlozi za prestanak radnog odnosa prema Zakonu o radu? Kakva je procedura pre prekida radnog odnosa od strane poslodavca? Koja su sredstva zaposlenih za obezbeđenje sudske zaštite? Koji su zakonski rokovi za obezbeđenje sudske zaštite u sporovima radnih odnosa? Koje su sudske presude u sporovima radnih odnosa?”, itd.

Na kraju radionica za okruglim stolom, moderatori treba da sastave sastavni izveštaj za održani sto. Izveštaj će poslužiti za podelu rezultata okruglog stola, ali i da prepozna sva pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredaba Zakona o radu koje se odnose na sudsku zaštitu u sporovima radnih odnosa;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz uvođenje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Ugovori o radu i njihove vrste;
- ✓ Sporovi iz radnog odnosa prema Zakonu o radu;
- ✓ Sudski postupci za zaštitu radnih prava;
- ✓ Poštovanje rokova za traženje sudske zaštite;
- ✓ Sprovođenje Opšteg kolektivnog i sektorskog sporazuma.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova. Okrugli sto će trajati jedan (1) dan (po potrebi se može organizovati u vidu regionalnog okruglog stola).

2. 12 Okrugli sto o sudskoj zaštiti u slučajevima ometanja posedovanja i službenosti

Okrugli sto o sudskoj zaštiti u sporovima koji proizilaze iz ometanja posedovanja i službenosti, fokusira se na prepoznavanje obrađivanje izazova iz sudske prakse koji se odnose na primenu materijalnih i procesnih odredbi u ovoj oblasti. Ovaj okrugli sto će, između ostalog, obrađivati pitanja koja se odnose na postupak ometanja posedovanja i službenosti, jer se u sudskoj praksi postavljaju mnoga pitanja koja je potrebno interpretirati, usaglasiti i ujednačiti, počev od pravnog okvira koji reguliše ova prava, specifičnosti u zavisnosti od vrste svojine čija se zaštita zahteva, razlika i sličnosti u primeni odredaba o svojini i službenosti, razlika u slučajevima zaštite svojine i ometanja posedovanja, i odnosa postupka ometanja posedovanja sa zaštitom svojine.

Okrugli sto će poslužiti kao dobar osnov za pružanje znanja sudijama polaznicima o aktuelnoj sudskoj praksi. Okrugli sto će se odvijati po (*unapred definisanom*) okvirnom dnevnom redu za pitanja iz oblasti ometanja posedovanja i službenosti, sa posebnim akcentom na sudsku zaštitu u sporovima radnih odnosa. Obrada pitanja će se vršiti iznošenjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve.

Predstavljeni slučajevi treba da budu pažljivo odabrani kako bi se preradili svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju oblast predmeta koji se odnose na sudsku zaštitu u sporovima ometanja posedovanja i službenosti. Što se tiče odabranih slučajeva, moderatori treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati.

Pitanja za diskusiju na ovom okruglom stolu mogu biti sledeća: “Koje su specifičnosti zaštite sporova ometanja posedovanja i službenosti prema njihovoj vrsti? Koje su specifičnosti pružanja sudske zaštite u slučajevima ometanja posedovanja i službenosti?”, itd.

Na kraju radionica za okruglim stolom, moderatori treba da sastave sastavni izveštaj za održani sto. Izveštaj će poslužiti za podelu rezultata okruglog stola, ali i da prepozna sva pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredaba Zakona o svojini i drugim stvarnim pravima koje se odnose na sudsku zaštitu u sporovima o ometanju posedovanja i službenosti;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz uvođenje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Tužbe za zaštitu službenosti i zaštitu od ometanja posedovanja;
- ✓ Specifičnosti postupka u slučajevima zahteva za zaštitu svojine, službenosti i ometanja posedovanja;
- ✓ Izrada sudske odluke u svakom predmetu prema zahtevu za zaštitu imovine, službenosti ili ometanja posedovanja.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova. Okrugli sto će trajati jedan (1) dan (po potrebi se može organizovati u vidu regionalnog okruglog stola).

2. 13 Okrugli sto: Posredovanje u predmetima građanskog prava

Okrugli sto o pitanjima koja se odnose na posredovanje kao alternativni način rešavanja sudskih sporova u aspektu građanskog prava, fokusira se na prepoznavanje obrađivanje izazova iz sudske prakse koji se odnose na primenu odredaba koje regulišu aspekt posredovanja, posebno prinudnog posredovanja, ali i onog koje nije prinudno, jer je su se u praksu dešavali slučajevi gde se u postupku posredovanja nepravedno odbijalo obrađivanje predmeta. Odredbe koje regulišu ovaj postupak su jasne, dok u praksi dolazi do izazova o kojima će se raspravljati i kojima će se dati konkretna rešenja kako bi trebalo ubuduće postupati.

Posredovanje ne treba posmatrati kao teret ili prepreku za sudije, već kao pomoć u smanjenju predmeta, a to je i razlog za uključivanje ovog instrumenta. Za okruglim stolom će biti reči i o neosnovanim odbijanjima da se predmeti upute na posredovanje. Potrebu za održavanjem ovog okruglog stola nalaže veliki broj predmeta koji ispunjavaju uslove za upućivanje na posredovanje a koji se bezrazložno ne upućuju, odnosno predmeta koji sami po sebi zahtevaju posredovanje, ali se ne procesuiraju na vreme i dotični predmeti ostaju bez epiloga, gde kao rezultat takve prakse dolazi do blokade procesa, i zanemarivanja tokom obrade.

Okrugli sto treba da se zasniva na pravnim konceptima uređenja postupka ostvarivanja prava prinudnim sprovođenjem izvršenja za koje moderatori treba da budu spremni da daju svoj komentar na osnovu sudske prakse i zakonskih odredbi o svim pitanjima iz oblasti koja se obrađuje. Moderatori moraju stalno da se pozivaju na sudsku praksu u vezi sa izazovima jedinstvene primene Zakona o izvršnom postupku, kao garanciju zakonitosti izvršnog postupka i unapređenja standarda efikasnosti u tom postupku. Na okruglom stolu treba prezentovati dovoljno materijala kako bi se razjasnili i otklonili izazovi i dileme u pogledu načina sprovođenja procesnih odredbi, a posebno da bi se mlade sudije podržale dovoljnim obimom sudske prakse o predmetima koji se obrađuju. Sudska praksa koja bi trebalo da bude deo ovog okruglog stola je nezamenljiv resurs ne samo što se tiče pojašnjenja na koji način primeniti zakonske odredbe, već i za prepoznavanje razvijenih standarda u ovoj oblasti.

Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz predstavljanje jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na predmet koji će se razmatrati prema dnevnom redu. Prilikom predstavljanja slučaja, moderator treba da uzme u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, postavi neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i savlađivaće se tema. Moderator treba da bude spreman i otvoren da raspravlja o slučaju ili slučajevima koji se odnose na temu dotične sesije podstičući interaktivnu i analitičku diskusiju o dotičnom predmetu, ali u isto vreme nudeći teorijske/doktrinarnе stavove, pravnu perspektivu i sudsku praksu kao podršku za moguće zaključke koji proizilaze iz slučaja o kom se raspravlja.

Obrada svakog predmeta/teme sažete na ovom okruglom stolu treba da se uradi kroz vrlo kratku (teorijsku) prezentaciju pojmova i drugih značenja svakog pokrenutog pitanja i istovremeno treba da bude praćeno primerima za svaku temu/predmet. Primere treba pažljivo birati i treba da budu potkrepljeni konsolidovanom sudskom praksom.

Na kraju radionice za okruglim stolom, moderatori treba da izrade sastavni izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će služiti za podelu rezultata okruglog stola, ali i za prepoznavanje svih pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredaba Zakona o posredovanju;
- Izazovi u praksi oko sprovođenja odredaba Zakona o posredovanju;
- Ispitivanje odgovarajućih pitanja o posredovanju;
- Ispitivanje sporazuma o posredovanju;
- Upoznavanje sa izazovima kroz uvođenje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Posredovanje;
- ✓ Upućivanje na slučajeve dobre prakse i prepreke upućivanju;
- ✓ Sprovođenje postupka kod prinudnog posredovanja;
- ✓ Ispitivanje sporazuma o posredovanju i koraka koji slede;

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova i posrednici. Okrugli sto će trajati jedan (1) dan.

Obuke i okrugli stolovi iz oblasti maloletničkog pravosuđa

3. Obuke i okrugli stolovi iz oblasti maloletničkog pravosuđa

3.1 Krivični aspekt maloletničkog pravosuđa

3.1.1 Izmene u Zakoniku pravde o maloletnicima

Zakonik o pravde o maloletnicima sa novim odredbama, koji je stupio na snagu, prvenstveno je posvetio pažnju slučajevima kada prema detetu žrtvi ili svedoku krivičnog dela treba postupati prijateljski i senzibilno, poštujući njegovo dostojanstvo tokom čitavog sudskog postupka, uzimajući u obzir njegovu ličnu situaciju i neposredne i posebne potrebe, starost, pol, ograničene sposobnosti ukoliko ih poseduje, i nivo zrelosti. Mešanje u privatni život deteta ograničeno je na nužan minimum, kako je definisano zakonom, kako bi se obezbedili visoki standardi svedočenja i objektivni i nepristrasni ishod postupka.

Kako primeniti odredbe ZPM-a kada se radi o deci žrtvama zločina ili svedocima? Koje su obaveze lica i institucija u radu sa ovom kategorijom dece? Od kakve koristi su ove zakonske izmene?

Obrađivanje problematičnih pitanja koja se javljaju u praksi biće primarni cilj obuke. Organizovana obuka će dati i odgovore na pitanja u vezi sa ovim predmetom analizirajući relevantne zakonske odredbe koje su stupile na snagu ZPM-om, a koje su u skladu sa međunarodnim standardima.

Ciljevi obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju nove zakonske odredbe;
- U praksi sprovode inovacije ZPM-a;
- Procene da li je njihova primena u praksi u najboljem interesu.

Sadržaj obuke

- ✓ Zaštita dece žrtava ili svedoka;
- ✓ Opšti principi;
- ✓ Procesne radnje.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke korišćiće se kombinovana metodologija, gde će se primeniti metoda interaktivne rasprave sa polaznicima. Takođe će im biti ponuđeno da raspravljaju i o praktičnim slučajevima.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudija i tužilac iz Odeljenja za maloletnike, kao i službenik Probacione službe Kosova. Obuka će trajati jedan (1) dan.

3.1.2 Mere i kazne koje se izriču maloletniku

ZPM garantuje da su najbolji interesi deteta pažljivo definisani u pravosudnom sistemu i da će sistem maloletničkog pravosuđa uskladiti sa međunarodnim standardima proisteklim iz Konvencije UN-a o pravima deteta. Dakle, vaspitne mere kao i kazne koje se mogu izreći izvršiocima krivičnih dela imaju određena zakonska ograničenja, pa se mogu izreći svakom maloletniku koji je navršio starosnu dob utvrđenu prema ZPM-u.

Nepotpune ili neprofesionalne socijalne ankete i neuspeh da se pravilno procene koristi od ovih mera često se smatraju faktorima za nesprovođenje. Maloletničko pravosuđe na Kosovu je prožeto velikim brojem principa, od kojih su neki univerzalni. Među posebnim i specifičnim principima je da se maloletnim prestupnicima izriču različite vaspitne mere i kazne po potrebi.

Kako se biraju te mere ili kazne? Koje su vaspitne mere i kazne koje se mogu izreći maloletnicima? Koje su prednosti tih mera i kazni? Kako oceniti ostvarenje cilja vaspitnih mera ili kazni? Prepoznavanje problematičnih pitanja koja se javljaju u praksi biće primarni cilj obuke. Organizovana obuka će takođe dati odgovore na pitanja u vezi sa ovim predmetom analizirajući i pojašnjavajući sve relevantne zakonske odredbe.

Ciljevi obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

- Pravilno procene uslove za izricanje mera kao i kazni;
- Pravilno primene mere kao i kazne predviđene ZPM-om;
- Utvrde vrstu mera i kazni koje se izriču maloletniku.

Sadržaj obuke

- ✓ Mere diverziteta;
- ✓ Vaspitne mere (sudska opomena, pojačan nadzor, institucionalne mere);
- ✓ Izricanje mera prema maloletnicima sa mentalnim poremećajem – veštačenje;
- ✓ Kazne;
- ✓ Sudske odluke i presude.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke koristiće se kombinovana metodologija, gde će se osim primeniti i metoda interaktivne rasprave sa polaznicima. Takođe će im biti ponuđeno da raspravljaju i o praktičnim slučajevima.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudija i tužilac iz Odeljenja za maloletnike, kao i službenik Probacione službe Kosova. Obuka će trajati dva (2) dana.

3.1.3 Krivična dela protiv seksualnog integriteta dece

Deca su najosetljivija kategorija društva o kojoj je država svojim mehanizmima dužna da brine i obezbeđuje zaštitu u toku postupka i nakon njega, vodeći računa o najboljem interesu maloletnog lica i uzimajući u obzir negativne posledice koje je dete doživelo kao žrtva tih krivičnih dela. Krivični zakon Republike Kosovo, u okviru poglavlja krivičnih dela protiv seksualnog integriteta, između ostalog, predviđa nekoliko krivičnih dela koja utiču na seksualni integritet dece. Pravilna primena zakonskih odredbi iz ovog poglavlja se u praksi često predstavlja kao izazov za sudije i tužioce zbog specifičnosti koje se moraju poštovati.

Koji su elementi i karakteristike krivičnih dela protiv seksualnog integriteta dece? Koja su krivična dela protiv seksualnog integriteta dece prema Krivičnom zakoniku Kosova?

Ova krivična dela su česta u praksi, pa je za otkrivanje, istragu i procesuiranje ovih krivičnih dela potrebna povećana angažovanost umešanih aktera. O jačanju kapaciteta tužilaca i sudija, kao i o prepoznavanju problematičnih pitanja, razgovaraće se interaktivno sa polaznicima obuke u cilju pravilnog sprovođenja zakonskih odredbi.

Ciljevi modula obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

- Pravilno interpretiraju odredbe koje se odnose na ova krivična dela;
- Unaprede znanja u vezi sa krivičnim postupkom kada je dete žrtva;
- Analiziraju pojavne oblike silovanja i drugih sličnih krivičnih dela koji se tiču seksualnog integriteta dece;

Sadržaj modula obuke

- ✓ Seksualno uznemiravanje maloletnika;
- ✓ Silovanje;
- ✓ Opšti principi koje treba poštovati, kao i procesne radnje koje treba preduzeti kada se radi o detetu žrtvi kao posledice krivičnih dela protiv seksualnog integriteta;
- ✓ Saslušanje oštećenog deteta kada je ono žrtva krivičnog dela protiv seksualnog integriteta.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće predstavljeni slučajevi iz sudske prakse i grupne diskusije, pružiće se alternative mnogim pitanjima koja se odnose na krivična dela protiv seksualnog integriteta dece. Obrada ovih pitanja biće izvršena, između ostalog, uz učešće polaznika i njihovu interaktivnu diskusiju, kako bi se odgovorilo na sva pitanja i dileme koje se mogu javiti u sudskoj praksi.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudija i tužilac iz Odeljenja za maloletnike, kao i službenik Probacione službe Kosova. Obuka će trajati dva (2) dana.

3.1.4 Pribavljanje izjave deteta žrtve od veštaka

Konvencija o pravima deteta¹ članom 39. propisuje obaveze prema kojima država preuzima sve odgovarajuće mere za bolji fizički i psihički oporavak za društvenu reintegraciju deteta žrtve nekog oblika zanemarivanja; eksploatacija; zloupotreba; mučenje ili bilo koji drugi oblik okrutnog, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja; kažnjavanje i oružani sukob. Oporavak i reintegracija odvija se u sredinama koje stimulišu zdravlje, samopoštovanje i dostojanstvo deteta. Forenzičko ispitivanje dece može se sprovoditi u svim oblicima nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja koji ugrožavaju ili narušavaju fizički i psihički integritet deteta i koji predstavljaju kršenje jednog od osnovnih ljudskih prava zaštićenih Konvencijom.

U poslednje vreme, prateći trend razvijenih zemalja, javlja se potreba za ujednačavanjem postupaka i profilisanjem tužilaca za različita krivična dela, u kojima su deca žrtve nasilja ili krivičnih dela.² Neophodno je da organi gonjenja (Tužilaštvo i Policija) poseduju odgovarajuće obrazovanje i posebna znanja iz oblasti zaštite prava dece žrtava.³ Međunarodni standardi postavljaju određena minimalna ograničenja, koja se moraju naći u svakom državnom zakonodavstvu, kako bi se garantovala zaštita dece koje su žrtve nasilja ili krivičnih dela.

U tom kontekstu, standardi predviđaju da ispitivanje i druge oblike istraživanja treba da sprovode obučeni stručnjaci koji se prema detetu odnose sa poštovanjem. Svi kontakti sa detetom treba da se ostvaruju u adekvatnom okruženju, koje će zadovoljiti posebne potrebe deteta i na jeziku koji dete razume i govori, kako bi imalo povoljniju priliku da samostalno učestvuje i saraduje. Deca žrtve i svedoci, njihovi roditelji ili staratelji, od prvog kontakta sa pravosudnim sistemom moraju biti blagovremeno i adekvatno obavesteni o svojim pravima. Treba preduzeti mere za ograničavanje nepotrebnog kontakta između deteta i pravosudnog sistema, kao što je ograničavanje ispitivanja (saslušanja) dece i korišćenje video snimaka kao dokaza. Deca žrtve imaju pravo na pravni lek, kako je predviđeno državnim zakonodavstvom za potpunu reintegraciju i oporavak. Deca žrtve treba da imaju pristup uslugama pomoći i podrške, kao što su finansijske, pravne, savetodavne, zdravstvene, socijalne i obrazovne usluge, usluge fizičke i fiziološke rehabilitacije i sve druge usluge neophodne za reintegraciju dece preko vladinih, dobrovoljnih i drugih organizacija). Treba podsticati formiranje, jačanje i proširenje državnih fondova za kompenzaciju žrtava.⁴

Ciljevi obuke

Nakon završetka obuke polaznici će moći da:

¹ <https://www.unicef.org/montenegro/media/9291/file/MNE-media-MNEpublication505.pdf>

² Član 19. Države ugovornice će preduzeti sve odgovarajuće mere kako bi olakšale fizičku i psihološku rehabilitaciju i reintegraciju u društvo svakog deteta koja je žrtva: bilo kog oblika zanemarivanja, iskorišćavanja ili zlostavljanja, torture ili bilo kog drugog oblika okrutnog postupanja ili kažnjavanja; nehumanog i ponižavajućeg tretmana ili oružanog sukoba. Ova rehabilitacija i reintegracija se moraju odvijati u uslovima okruženja koje potpomaže zdravlje, ličnost i dostojanstvo deteta.

³ Član 3. stav 1. Kod svih odluka koje se tiču deteta, bez obzira da li ih donose javne ili privatne institucije socijalne zaštite, sudovi, administrativni organi ili zakonodavna tela, najbolji interesi deteta moraju da budu preovlađujući faktor.

⁴ https://www.unicef.org/northmacedonia/media/3441/file/MK_ProceduresChildrenVictimsOfViolence_Report_AL.pdf

- Prepoznaju značaj forenzičkog ispitivanja dece;
- Poštuju osnovne principe iz kojih proističu svi članovi Konvencije o pravima deteta;
- Doprinesu unapređenju blagostanja dece;
- Pravilno sprovode zakonodavstvo, postupke i prakse koje se tiču forenzičkog ispitivanja dece;
- Ujednače prakse u takvim slučajevima;
- Imaju bolji uvid u međunarodno zakonodavstvo;
- Primenuju metode i tehnike razgovora sa detetom žrtvom krivičnog dela, sa ciljem da dete ne bude podređeno ponovnoj viktimizaciji;
- Kreiraju određen ambijent za ispitivanje dece.

Sadržaj obuke

Sesija 1

- ✓ Forenzičko ispitivanje dece
- ✓ Osnovni principi iz kojih proizilaze svi članovi Konvencije o pravima deteta.

Sesija 2

- ✓ Zakonik pravde za maloletnike
- ✓ Koordinacioni tužilac, Policija i drugi nadležni organi

Sesija 3

- ✓ Procesno pravo, istražne mere u domaćem zakonodavstvu
- ✓ Međunarodno zakonodavstvo (Evropska konvencija o ljudskim pravima 1950, Konvencija o pravima deteta 1989, član 3. Konvencije).

Metodologija obuke

Obuka će koristiti interaktivne metode, simulaciju slučaja, rad u grupama, pitanja i diskusije polaznika, otkrivanje najboljih praksi za ispitivanje dece, itd.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije i tužioci na nivou Opšteg odeljenja i Odeljenja za teška krivična dela. Obuka će se održati u tri sesije, od po dva dana svaka.

3.2 Pravda za decu - aspekt građanskog prava

3.2.1 Okrugli sto o zaštiti prava dece bez roditeljskog staranja i u slučajevima izmene njihovog statusa

Okrugli sto o zaštiti prava dece bez roditeljskog staranja i u slučajevima promene njihovog statusa fokusira se na prepoznavanje i obrađivanje izazova iz sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredbi iz oblasti porodičnog prava. Na ovom okruglom stolu, između ostalog, biće obrađena pitanja zaštite prava dece bez roditeljskog staranja, kao i oblici posebne zaštite ove dece koji su regulisani Zakonom o porodici na Kosovu (ZPK), a čija je referenca Konvencija o pravima deteta (KPD). Takođe će biti reči o načinu i metodama sudske komunikacije sa decom u sudskom postupku, principu najboljeg interesa deteta, ulozi suda i organa starateljstva u postupcima koji se odnose na zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja i u slučajevima promene njihovog statusa, kao i o domaćem i međunarodnom zakonodavstvu, uključujući tu i inovacije u Zakonu o dečijoj zaštiti.

Okrugli sto će poslužiti kao dobar osnov za pružanje znanja sudijama polaznicima o aktuelnoj sudskoj praksi. Okrugli sto će se odvijati po (*unapred definisanom*) okvirnom dnevnom redu za pitanja iz oblasti porodičnih odnosa, sa posebnim akcentom na zaštitu prava deteta u sudskim postupcima. Postupanje po predmetima će se vršiti iznošenjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve.

Prikazane slučajeve treba pažljivo odabrati kako bi se savladali svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju na oblast zaštite prava dece bez roditeljskog staranja i u slučajevima promene njihovog statusa. Što se tiče odabranih slučajeva, moderatori treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati.

Pitanja za diskusiju na ovom okruglom stolu mogu biti sledeća: “Koji su uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se dozvolilo usvajanje deteta? Koja je zakonska procedura koju usvojilac mora da poštuje da bi usvojio dete? Da li strani državljani mogu usvojiti decu državljana Kosova? Koji su to međunarodni akti koji se primenjuju u postupku zasnivanja usvojenja? Kakvi su efekti priznavanja ili suprotstavljanja očinstva/majčinstva u odnosu na dete?”, itd.

Na kraju radionice za okruglim stolom, moderatori treba da naprave sastavni izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će služiti za širenje rezultata okruglog stola, ali i za prepoznavanje svih pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredbi Zakona o porodici na Kosovu, koje se odnose na zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja i u slučajevima promene njihovog statusa;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz uvođenje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Zaštita prava dece bez roditeljskog staranja;
- ✓ Usvajanje, materinstvo i očinstvo;
- ✓ Načini i metode sudske komunikacije sa decom u sudskom postupku;
- ✓ Zaštita prava dece u postupku prigovora i overe očinstva ili materinstva i načelo najvišeg interesa deteta;
- ✓ Inovacije i praktična primena odredaba Zakona o zaštiti deteta.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova. Okrugli sto će trajati dva (2) dana (po potrebi se može organizovati u vidu regionalnog okruglog stola).

3.2.2 Okrugli sto o zaštiti prava dece u slučajevima razvoda braka i nasilja u porodici

Okrugli sto o zaštiti prava deteta u slučajevima razvoda braka i u slučajevima nasilja u porodici fokusira se na prepoznavanje i obrađivanje izazova iz sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredbi iz oblasti porodičnog prava. Ovaj okrugli sto baviće se, između ostalog, pitanjima koja se odnose na zaštitu prava deteta u slučajevima razvoda braka i nasilja u porodici, koja su regulisana Zakonom o porodici na Kosovu (ZPK), čija je referenca Konvencija o pravima deteta (KPD). Takođe će biti reči o načinu i metodama komunikacije suda sa decom u sudskim postupcima, principu najboljeg interesa deteta, ulozi suda i organa starateljstva u postupcima koji se odnose na zaštitu prava deteta u ovim slučajevima, kao i o domaćem i međunarodnom zakonodavstvu, uključujući tu i inovacije u Zakonu o dečijoj zaštiti.

Okrugli sto će poslužiti kao dobar osnov za pružanje znanja sudijama polaznicima o aktuelnoj sudskoj praksi. Okrugli sto će se odvijati po (*unapred definisanom*) okvirnom dnevnom redu za pitanja iz oblasti porodičnih odnosa, sa posebnim akcentom na zaštitu prava deteta u sudskim postupcima. Postupanje po predmetima će se vršiti iznošenjem izazova prepoznatih u praksi drugostepenog i trećestepenog suda koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve.

Prikazane slučajeve treba pažljivo odabrati kako bi se savladali svi izazovi koji se odnose na dotičnu oblast, u ovom slučaju na oblast zaštite prava dece bez roditeljskog staranja i u slučajevima promene njihovog statusa. Što se tiče odabranih slučajeva, moderatori treba da sprovedu odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku predmeta koji se obrađuju, ali i način na koji ubuduće treba postupati.

Pitanja za diskusiju na ovom okruglom stolu mogu biti sledeća: “Koji su principi zaštite prava deteta prema zakonodavstvu na snazi? Koje je međunarodno zakonodavstvo na snazi primenljivo u ovim slučajevima? Na osnovu kojih kriterijuma sud donosi odluku u ovim slučajevima? Koje su posledice nasilja u porodici kod dece? Ko može da zatraži nalog za zaštitu? Koje informacije treba da sadrži tužbeni zahtev? Ko se sve obaveštava o nalogu za zaštitu?”

Na kraju radionice za okruglim stolom, moderatori treba da naprave sastavni izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će služiti za širenje rezultata okruglog stola, ali i za prepoznavanje svih pitanja koja bi trebalo da budu uključena u programe obuke Akademije, ili koja bi eventualno trebalo da budu obrađena na opštoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

- Prepoznavanje izazova za sprovođenje odredbi Zakona o porodici na Kosovu, koje se odnose na zaštitu prava dece u slučajevima razvoda i nasilja u porodici;
- Prepoznavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Upoznavanje sa izazovima kroz uvođenje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Principi zaštite prava deteta prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu;

- ✓ Kriterijumi koje sud uzima za osnov u slučajevima poverenja dece i principi za određivanje alimentacije;
- ✓ Nasilje u porodici, nalog za zaštitu i sudski postupak radi donošenja odluke prema zahtevima za nalog za zaštitu;
- ✓ Vrste mera zaštite i njihovo trajanje, izvršenje i posledice neizvršavanja naloga za zaštitu.

Metodologija okruglog stola

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje predmeta kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom predmetu.

Osobe koje će imati koristi od okruglog stola i vremensko trajanje okruglog stola

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova. Okrugli sto će trajati dva (2) dana (po potrebi se može organizovati u vidu regionalnog okruglog stola).

Obuke iz oblasti ekonomije

4. Obuke iz oblasti ekonomije

U okviru obuka iz ekonomske oblasti baviće se pitanjima koja su nastala kao rezultat potreba za obukom aktuelnih sudija u odeljenju za ekonomska pitanja. Takođe, Akademija pravde je u korak sa dešavanjima koja se dešavaju u pravosuđu, a posebno sa inicijativama za osnivanje Privrednog suda, izradila poseban nastavni plan i program koji će biti posvećen sudijama koji će ubuduće raditi u ovom sudu nakon stupanjem na snagu Zakona o Privrednom sudu. Ovaj nastavni plan i program sadrži 10 modula obuke koji će se baviti sledećim pitanjima:

- ✓ Specifičnosti poreskog i budžetskog fiskalnog prava
- ✓ Ugovor o izgradnji
- ✓ Intelektualna svojina, žigovi, patenti
- ✓ Implikacije u praksi za trgovinsko društvo
- ✓ Razumevanje bankarske industrije, osiguranja i finansijskih institucija
- ✓ Rezime specifičnosti industrije ITK licenciranju i imovinskim pravima
- ✓ Procedura izvršenja
- ✓ Suspenzivni režimi i procedure sa ekonomskim uticajem
- ✓ Implementacija i specifičnosti međunarodnih instrumenata, direktiva i uredbi EU, o komercijalnim, fiskalnim i carinskim pitanjima

Na osnovu Okvirnog programa 2021-2022 i procene potreba za obukom, biće obrađene sledeće teme:

4.1 Priznavanje i izvršenje odluka domaćeg i stranog arbitražnog suda

Obuka o priznavanju i izvršenju odluka domaćih i stranih arbitražnih tribunala ima za cilj da precizno razjasni značaj i postupak priznavanja i izvršenja kako domaćih tako i stranih arbitražnih odluka, pomažući sudijama da ujednače praksu priznavanja i izvršenja. Cilj obuke je postizanje jačanje kapaciteta sudija u smislu pravičnog i tačnog tumačenja odredbi koje mogu imati nejasnoće u priznavanju i izvršenju arbitražnih odluka.

Koji su izazovi sa kojima se sudije suočavaju u postupku priznavanja i izvršenja domaćih i stranih arbitražnih odluka? Koje su moguće nedostatke koje sudije vide u pogledu postupka priznavanja i izvršenja arbitražnih odluka? Postoje li eventualni izazovi u vezi sa primenom ili sadržajem Zakona o arbitraži?

Najbolji način da razumete sve koncepte i rešite dileme jeste da komunicirate sa sudijama i postavljate i odgovarate na pitanja davanjem najboljih praksi i razjašnjavanjem pitanja na praktičnim primerima ili konceptima.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke, učesnici će moći da:

- Pravilno shvate ulogu sudija u procesu priznavanja arbitražnih odluka;
- Pravilno primenjuju pravni osnov arbitraže;
- Objedine praksu priznavanja i izvršenja.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Proces priznavanja arbitražnih odluka;
- ✓ Izvršenje arbitražnih odluka koje su izdali arbitražni tribunali unutar i van Kosova.

Metodologija obuke

Obuku će učesnici izvoditi na interaktivan način, PowerPoint prezentacija, razrada praktičnih slučajeva

Korisnici i trajanje obuke

Sudije Privrednog odeljenja Osnovnog suda u Prištini. Obuka će trajati jedan (1) dan.

4.2 Sprovođenje prava intelektualne svojine

Prava intelektualne svojine (PIS) su prava zaštićena Ustavom naše zemlje, ova prava su regulisana posebnim zakonima, čime se stvara grana prava koja je nova i u razvoju u našoj zemlji. Sudije i tužioci na Kosovu imaju ograničeno praktično iskustvo u rukovanju ovim slučajevima. Postoji potreba da prođu obuku u ovoj relativno novoj i složenoj oblasti prava. Pored toga, kosovsko zakonodavstvo o industrijskoj svojini i autorskim pravima se u velikoj meri menja i dopunjuje kako bi odražavalo nedavna međunarodna dešavanja i dešavanja u EU. Obuka će imati za cilj da unapredi veštine pravosuđa i tužilaštva, posebno da unapredi znanje sudija i tužilaca o zakonodavstvu o intelektualnoj svojini i da im omogući da se bolje bave predmetima prava intelektualne svojine. Ovo će se postići razmenom najboljih praksi iz zemalja članica EU i drugih zemalja i detaljnim predstavljanjem najnovijih dešavanja u zaštiti prava intelektualne svojine na Kosovu, sa posebnim fokusom na probleme koji proizilaze iz sudske prakse prava intelektualne svojine na Kosovu, kao što su paralelni uvozi, dokazi u slučajevima intelektualne svojine, procena štete, određivanje opštih naknada za korišćenje dela zaštićenih autorskim pravima; krivična odgovornost za povredu prava intelektualne svojine, modaliteti za donošenje ex parte mera i kolektivno ostvarivanje prava.

Kako odgovoriti na potrebe sudija iz različitih oblasti, upravnih, krivičnih i građanskih?
Koje su nacionalne i međunarodne pravne osnove za zaštitu intelektualne svojine? Kako primeniti pravila paralelnog uvoza na pitanja žiga, patenta i autorskih prava?
Uključivanje pravosuđa u određivanje opštih naknada za korišćenje sadržaja zaštićenog autorskim pravima?

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke, učesnici će moći da:

- Povećaju svoje znanje o pravnim osnovama i međunarodnim standardima i standardima EU za zaštitu i sprovođenje prava intelektualne svojine;
- Potpuno poznavati primene pravila za paralelni uvoz i privremene mere
- Bolje sprovoditi odredbe krivičnog zakona za povredu prava intelektualne svojine u vezi sa posebnim zakonima, kao što su zakon o autorskim pravima, zakon o žigovima i zakon o patentima;
- Bolje poznavati kolektivno upravljanje i utvrđivanje opštih tarifa.

Sadržaj

Prvi dan obuke

- ✓ Uvod u intelektualnu svojinu i osnovna načela;
- ✓ Nacionalni i međunarodni pravni osnov za zaštitu intelektualne svojine;
- ✓ Politika i praksa Evropskog suda pravde u oblasti intelektualne svojine;
- ✓ Intelektualna svojina i osnovna ljudska prava;
- ✓ Kolektivno upravljanje autorskim i srodnim pravima.

Drugi dan obuke

Grupa I

- ✓ Dokazi u predmetima PIS
- ✓ Privremene mere i modaliteti za izdavanje ex parte mera
- ✓ Paralelni uvoz
- ✓ Podešavanje vrednosti za opšte naknade za korišćenje sadržaja zaštićenog autorskim pravima

Grupa II

- ✓ Priroda i ozbiljnost kršenja prava intelektualne svojine iz krivične perspektive
- ✓ Prekršaj kao oblik povrede prava intelektualne svojine
- ✓ Krivična kršenja autorskih prava, međunarodnih standarda i nacionalnog zakonodavstva
- ✓ Kaznena krivična povreda žigova, patenata, međunarodnih standarda i nacionalnog zakonodavstva

Metodologija obuke

Prezentacije trenera, hipotetički slučajevi, simulacije sudskih predmeta i istrage sa krivičnog aspekta. Potrebno je aktivno učešće učesnika u diskusijama i vežbama.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije Osnovnog suda u Prištini - Odeljenje za privredne i administrativne poslove; sudije Apelacionog suda – Odeljenja za privredne i upravne poslove, sudije Odeljenja za krivične predmete osnovnih sudova i Krivičnog odeljenja Apelacionog suda; tužioci osnovnih i apelacionih tužilaštava. Policijski službenici Odeljenje za privredni kriminal Kosovske policije i Sektor za sajber kriminal. Obuka će trajati dva (2) dana.

4.3 Sprovođenje prava intelektualne svojine

Prava intelektualne svojine (PIS) su prava zaštićena Ustavom naše zemlje, ova prava su regulisana posebnim zakonima, čime se stvara grana prava koja je nova i u razvoju u našoj zemlji. Sudije i tužioci na Kosovu imaju ograničeno praktično iskustvo u rukovanju ovim slučajevima. Postoji potreba da prođu obuku u ovoj relativno novoj i složenoj oblasti prava. Pored toga, kosovsko zakonodavstvo o industrijskoj svojini i autorskim pravima se u velikoj meri menja i dopunjuje kako bi odražavalo nedavna međunarodna dešavanja i dešavanja u EU. Obuka će imati za cilj da unapredi veštine pravosuđa i tužilaštva, posebno da unapredi znanje sudija i tužilaca o zakonodavstvu o intelektualnoj svojini i da im omogući da se bolje bave predmetima prava intelektualne svojine. Ovo će se postići razmenom najboljih praksi iz zemalja članica EU i drugih zemalja i detaljnim predstavljanjem najnovijih dešavanja u zaštiti prava intelektualne svojine na Kosovu, sa posebnim fokusom na pitanja koja proizilaze iz sudske prakse u oblasti intelektualne svojine, kao što su implementacija prava intelektualne svojine u digitalnom okruženju, odgovornost posrednika, blokiranje veb-sajtova i uklanjanje sadržaja koji krše prava intelektualne svojine, piraterija, falsifikovanje, istraga zločina u vezi sa intelektualnom svojinom i sankcije za žrtve krivičnih dela u slučajevima intelektualne svojine.

Kako odgovoriti na potrebe sudija iz različitih oblasti, upravnih, krivičnih i građanskih? Kako se nositi sa slučajevima PIS u digitalnom okruženju? Da li je kosovsko zakonodavstvo u skladu sa međunarodnim standardima za borbu protiv krivičnih dela intelektualne svojine? Kako se primenjuju krivične sankcije u slučajevima intelektualne svojine?

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke, učesnici će moći da:

- Povećaju svoje znanje o pravnim osnovama i međunarodnim i EU standardima za zaštitu i sprovođenje prava intelektualne svojine u digitalnom okruženju;
- Potpuno poznavati sudske prakse EU i država članica za implementaciju prava intelektualne svojine u digitalnom okruženju;
- Prepoznaju odgovornost posrednika i uklanjanje sadržaja koji krši prava intelektualne svojine;
- Pravilno primenjuju odredbe krivičnog zakona za povredu prava intelektualne svojine u slučajevima piraterije i falsifikovanja;
- Bolje poznavati postupke oduzimanja i uništavanja proizvoda koji krše trgovinske marke.

Sadržaj

Prvi dan obuke

- ✓ Pravni propisi o primeni prava intelektualne svojine u digitalnom okruženju;
- ✓ Sudska praksa EU i država članica u vezi sa primenom prava intelektualne svojine u digitalnom okruženju;
- ✓ Odgovornost provajdera internet usluga prema EU i nacionalnom zakonodavstvu;
- ✓ Privremene mere, blokiranje veb sajtova i uklanjanje nelegalnog sadržaja;
- ✓ Značaj građanskih predmeta u krivičnim predmetima;

Drugi dan obuke

Grupa I

- ✓ Procedure za ukidanje industrijske svojine i trgovinske marke
- ✓ Izuzeci i ograničenja autorskih prava
- ✓ Procena i odluka u vezi sa štetom u slučajevima intelektualne svojine
- ✓ Postupak za konfiskaciju i uništavanje proizvoda koji krše prava na trgovinske marke

Grupa II

- ✓ Piraterija, falsifikovanje i šverc
- ✓ Kršenja i istrage PIS u digitalnom okruženju
- ✓ Saradnja za istraživanje zločina PIS u digitalnom okruženju
- ✓ Krivične kazne - slučajevi izricanja težih kazni za povrede prava intelektualne svojine

Metodologija obuke

Prezentacije trenera, hipotetički slučajevi, simulacije sudskih predmeta i istrage sa krivičnog aspekta. Potrebno je aktivno učešće učesnika u diskusijama i vežbama.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije Osnovnog suda u Prištini - Odeljenje za privredne i administrativne poslove; sudije Apelacionog suda – Odeljenja za privredne i upravne poslove, sudije Odeljenja za krivične predmete osnovnih sudova i Krivičnog odeljenja Apelacionog suda; tužioci osnovnih i apelacionih tužilaštava. Policijski službenici Odeljenje za privredni kriminal Kosovske policije i Sektor za sajber kriminal. Obuka će trajati dva (2) dana.

4.3 Obuka o stečajnom pravu trgovačkih društva

Svrha ove obuke je da pruži praktičnu podršku kosovskim pravnim praktičarima, demonstracija najboljih evropskih praksi i na taj način doprinos pravnoj sigurnosti u oblasti stečajnog prava, promovišući preduzetničke aktivnosti, ekonomski rast i na taj način napredak na Kosovu. Obuka se zasniva na prezentaciji iz novembra 2021. o nemačkom i međunarodnom pravu o stečaju i može se ponuditi kao prateća aktivnost ili uvodna obuka. Kosovo je napravilo značajan napredak u predviđanju pravnog okvira u oblasti zakona o stečaju. Nakon usvajanja Zakona br. 05/L-83 „O stečaju“, rangiranje Kosova u Izveštaju o poslovanju Grupe Svetske banke značajno se poboljšalo, pomerivši se sa 163. na 43. mesto. Kosovski parlament usvojio je 2018. godine novi Zakon o privrednim društvima, koji, između ostalog, reguliše stečaj i nelikvidnost.

Međutim, zbog malog broja sudskih sporova do danas, malo je praktičnog i sudskog iskustva u vezi sa ovim pravnim konceptima na Kosovu. Obuka obuhvata upoznavanje i diskusiju o domaćem i evropskom zakonskom okviru o pravu na stečaj po nemačkom primeru. Obuka se takođe oslanja na diskusiju o studijama slučaja od strane poznatih stručnjaka i praktičara u ovoj oblasti kako bi se ilustrovala dinamika stečajnih postupaka.

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju stečajne postupke;
- Prepoznaju ulogu i obaveze poverilaca;
- Razumeju procedure vansudskog restrukturiranja

Sadržaj

- ✓ Stečajni postupci i njihovo uređenje u domaćem i evropskom zakonodavstvu (pravni okvir, uzroci stečaja, uslovi i posledice otvaranja stečajnog postupka);
- ✓ Praktični aspekti stečajnog postupka (tj. reorganizacija/prodaja/likvidacija);
- ✓ Uloga suda i interakcija između stečajnog upravnika, preduzeća i njegovih poverilaca;
- ✓ Uloga i dužnosti poverilaca (poverilački odbor);
- ✓ Prigovor na transakcije dužnika pre stečajnog postupka;
- ✓ Plan samouprave/nesolventnosti;
- ✓ Vansudski postupak restrukturiranja („StaRUG“);
- ✓ Međunarodno priznanje + pravosudna saradnja („CoCo“)
- ✓ Troškovi postupaka

Metodologija obuke

Obuka obuhvata upoznavanje i diskusiju o domaćem i evropskom zakonskom okviru o pravu na stečaj po nemačkom primeru. Obuka se takođe oslanja na diskusiju o studijama slučaja od strane poznatih stručnjaka i praktičara u ovoj oblasti kako bi se ilustrovala dinamika stečajnih postupaka.

Korisnici i trajanje

Zainteresovane sudije prvog i drugog stepena. IRZ predlaže podršku Kosovskoj akademiji pravde sa dve sesije obuke, u trajanju od 1-2 dana za svaku.

Obuke u administrativnoj oblasti

5. Obuke i okrugli stolovi iz oblasti administracije

5.1 Upravni sukob, predmet i postupak upravnog sukoba

U procesuiranju ovih predmeta u sudovima, postavljaju se različite stručne, procesne i materijalne dileme oko odlučivanja ovih predmeta. Ova obuka ima za cilj da pruži praktična rešenja zasnovana na zakon koja bi olakšala rad sudija i na kraju uticala na ukupno smanjenje broja predmeta. Obuka će se fokusirati na postupak pokretanja upravnog spora i kako se on vodi u nadležnom sudu protiv odluka organa javne uprave i organa vlasti na Kosovu, koje vrste predmeta se najčešće podnose Odeljenju za administrativne pitanja Suda u Prištini.

U ovoj obuci dileme i pitanja će biti razmotrena kroz delimično teorijsko objašnjenje, zasnovano na praktičnim slučajevima i korišćenjem konkretnih primera koji se iznose u sudskim postupcima prilikom odlučivanja o konkretnim predmetima.

Ciljevi obuke

Po završetku obuke učesnici će moći da:

- Tumače zakonske odredbe o postupku u upravnom sporu;
- Savladaju objekat administrativnog sukoba;
- Savladaju glavne sesije pregleda;
- Prepoznaju ulogu i značaj odluka Odeljenja za upravne poslove Osnovnog suda;
- Pravilno primeniti odredbe postupka u upravnom sporu odvojeno od postupka po pravnim lekovima.

Sadržaj obuke

- ✓ Upravni sukob-principi;
- ✓ Postupak po tužbi;
- ✓ Prethodno razmatranje tužbe;
- ✓ Glavni pretres - izvođenje dokaza i presude;
- ✓ Postupak po pravnim lekovima.

Metodologija obuke

Dileme i pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz delimična teorijska objašnjenja, zasnovana na konkretnim slučajevima i primerima. Kroz vežbe, diskusije i praktične primere o osnovnim principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima, Grupni rad – prethodna podela poslova; praktični slučajevi i njihova diskusija sa učesnicima.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije Odeljenja za upravne poslove Osnovnog suda u Prištini i sudije Odeljenja za upravne poslove Apelacionog suda, kao i stručni saradnici ovih sudova. Obuka će trajati jedan (1) dan.

5.2 Uloga i primena Zakona o azilu kao i njegov odnos sa Međunarodnom konvencijom o azilu

Cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija u vezi sa pravilnom primenom odredaba Zakona o azilu Kosova, odnosom ovog zakona sa Međunarodnom konvencijom o azilu i njegovom efikasnom primenom u slučaju odluke o azilu. Takođe u ovoj obuci fokus će biti na ulozi koju stranke imaju u postupku azila koji se odvija u Republici Kosovo. Tema azila danas je prisutna u većini programa akademija u evropskim zemljama i regionu, zbog obzira i pažnje koju ove institucije treba da imaju u obuci sudija, pa se na Kosovu u programima naše Akademije posvećuje pažnja produblivanju znanja sudija o međunarodnim garancijama sadržanim u međunarodnim instrumentima na tu temu.

Takođe, poseban tretman imaju i odredbe Zakona o azilu Kosova, sa fokusom na pitanja i dileme u vezi sa statusom i boravkom lica koja traže međunarodnu zaštitu posebno će se tretirati, sa fokusom na zakonsku proceduru njihovog pritvora i deportacije iz Republike. Kosova na osnovu odredbi Zakona o azilu i njihovom pravilnom sprovođenju od strane nadležnih organa Republike Kosovo. Na ovom treningu sve dileme i tematska pitanja biće objašnjena kroz delimična teorijska objašnjenja, a više na primerima iz upravne i sudske prakse.

Ciljevi obuke

Po završetku obuke učesnici će moći da:

- Prepoznaju ulogu i identifikuju karakteristike kosovskog zakona o azilu;
- Analiziraju odnos kosovskog zakona o azilu sa međunarodnom konvencijom o azilu;
- Pravilno primene odredbe Zakona o azilu na Kosovu kada odlučuje o slučajevima azila.

Sadržaj obuke

- ✓ Uloga i primena odredaba Zakona o azilu na Kosovu;
- ✓ Izveštaj kosovskog zakona o azilu sa Međunarodnom konvencijom o azilu;
- ✓ Pravilno sprovođenje odredaba Zakona o azilu Kosova prilikom odlučivanja o slučajevima azila;
- ✓ Slučajevi iz sudske prakse u zemlji, regionu i Evropi.

Metodologija obuke

Na ovoj obuci će se tematska pitanja i dileme prezentovati kroz delimična teorijska objašnjenja, sa fokusom na ona pitanja koja su predstavljena u praksi. Nakon tematskog tretmana i sveobuhvatnih diskusija, biće date preporuke u vezi sa pitanjima koja su pokrenuta na obuci. Obuka će biti konceptirana tako da svi učesnici kroz svoje diskusije mogu doprineti njenom uspehu.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda, službenici MUP-a – Odeljenje za državljanstvo, azil i migracije. Obuka će trajati jedan (1) dan.

5.3 Sprovođenje Zakona o zaštiti ličnih podataka i administrativna i sudska zaštita ličnih prava, kao i Zakona o javnom pristupu i postupku za ostvarivanje prava na pristup informacijama

Nedavni izveštaji o napretku naglašavaju da Kosovo treba da poboljša primenu zakona o zaštiti ličnih podataka i da izgradi kapacitete za sprovođenje zakona. Ova obuka takođe ima za cilj reispitivanje sudske zaštite prava na privatnost zagarantovanog ustavnim i zakonskim odredbama.

U praksi postoji potreba da se zakon o javnom pristupu rasčlani, imajući u vidu da on garantuje pravo svakom fizičkom i pravnom licu, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, da, na zahtev, ima uvid u dokumente koji se čuvaju, sastavljaju ili primaju, od strane javnih institucija. Zakon o pristupu javnim dokumentima zasniva se na nekoliko principa o pravu na pristup informacijama, pa je potrebno ove principe detaljnije razraditi. Takođe u ovoj obuci biće tretirana uloga Institucije narodnog advokata kao nezavisnog tela, koje pomaže građanima da ostvare pravo na pristup neophodnim dokumentima koji su im uskraćeni.

Pitanja koja će biti postavljena i na koja će se odgovoriti na ovoj obuci su: koje su ustavne i zakonske garancije prava na privatnost i zaštitu podataka na Kosovu? Koji su glavni problemi u primeni Zakona o zaštiti ličnih podataka? Kako se rešavaju zahtevi stranaka u zaštiti ličnih podataka od strane pravosuđa i koji su standardi postavljeni? Koje su faze u postupku ostvarivanja prava na pristup informacijama, vrste plaćanja za pristup službenim dokumentima, kako se tretiraju izuzeci od prava na pristup javnim dokumentima i koji su utvrđeni standardi? Šta se podrazumeva pod ograničenjem ovog prava - praktični slučajevi kada se ostvaruje srazmerno i samo u svrhe odbrane. Na ovom treningu sve dileme i tematska pitanja biće objašnjene kroz delimična teorijska objašnjenja i primere iz upravne i sudske prakse.

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Tumače zakonske odredbe o zaštiti ličnih podataka i pristupu javnim dokumentima;
- Uporede lokalni i međunarodni pravni okvir;
- Raščlane načine administrativne zaštite ličnih podataka;
- Objasne postupak za ostvarivanje prava na pristup informacijama;
- Prepoznaju načine i oblike plaćanja za pristup službenim dokumentima;
- Prepoznaju izuzetke od prava na pristup javnim dokumentima;
- Upoznaju sa ograničenjima ovog prava - praktični slučajevi kada se koriste srazmerno i samo u svrhu zaštite.

Sadržaj obuke

- ✓ Zakonske odredbe na snazi za zaštitu ličnih podataka;
- ✓ Zaštita podataka u kontekstu prava Evropske unije i EKLJP-a,
- ✓ Administrativna zaštita ličnih podataka,
- ✓ Sudska zaštita ličnih prava
- ✓ Postupak za ostvarivanje prava na pristup informacijama,
- ✓ Uplate za pristup službenim dokumentima,

- ✓ Izuzeci od prava na uvid u javne dokumente,
- ✓ Šta znači ograničenje ovog prava - praktični slučajevi kada se ostvaruje srazmerno i samo u svrhu zaštite.

Metodologija obuke

Na ovom treningu će se tematska pitanja i dileme prezentovati kroz delimična teorijska objašnjenja, sa fokusom na ona pitanja koja su predstavljena u praksi. Nakon tematskog tretmana i sveobuhvatnih diskusija, biće date preporuke u vezi sa pitanjima koja su pokrenuta na obuci. Obuka će biti koncipirana tako da svi učesnici kroz svoje diskusije mogu doprineti njenom uspehu.

Korisnici i trajanje

Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda, službenici Državne agencije za zaštitu ličnih podataka i službenici državnih organa. Obuka će trajati jedan (1) dan.

5.4 Primena Kosovskog Zakona o carini i akcizama

Cilj ove obuke je da unapredi znanje sudija i profesionalnih savetnika u vezi sa pravilnom primenom odredaba Zakona o carini i akcizama Kosova. Drugi cilj je da se adresiraju metode procene uvezene robe, metode procene transportnih troškova analizom relevantnog Administrativnog uputstva i određivanjem tarifnih kodova. Ova obuka će objasniti zakonske odredbe sadržane u Zakonu o carini i akcizama Kosova i prateća administrativna uputstva za njegovu primenu. Utvrđivanje tarifnih oznaka biće tretirano i na osnovu prateće dokumentacije koja se mora priložiti uz Carinsku deklaraciju za stavljanje robe u slobodan promet. Takođe će biti od interesa da se pozabavi pitanjem privremenog uvoza.

Pitanja na koja će biti postavljena i na koja će se odgovoriti na ovoj obuci su: koje su ustavne i zakonske garancije prava na privatnost i zaštitu podataka na Kosovu? Koji su glavni problemi u primeni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti? Kako se rešavaju zahtevi stranaka u zaštiti ličnih podataka od strane pravosuđa i koji su standardi postavljeni?

Na ovom treningu sve dileme i tematska pitanja biće obrađena kroz delimična teorijska objašnjenja, zasnovana na konkretnim slučajevima i primerima.

Ciljevi obuke

Po završetku obuke učesnici će moći da:

- Prepoznaju i pravilno razumeju pravila primene Zakona o carini i akcizama Kosova;
- Tačno procene tarifne kodove i obavezne carinske isprave;
- Pravilno primeniti odredbe sadržane u Zakonu o carini i akcizama Kosova i pratećim administrativnim uputstvima u sudskim sporovima;
- Pravilno primeniti odredbe i kriterijume o privremenom uvozu

Sadržaj obuke

- ✓ Primena Kosovskog Zakona o carini i akcizama;
- ✓ Tarifne oznake (TARIK) i obavezna carinska dokumenta za pravednu procenu tarifne oznake;
- ✓ Kosovski Zakon o carini i akcizama i Administrativna uputstva.
- ✓ Razmatranje privremenih uvoza.

Metodologija obuke

Dileme i pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz delimična teorijska objašnjenja, zasnovana na konkretnim slučajevima i primerima. Obuka će se takođe odvijati kroz vežbe, diskusije i praktične primere o glavnim principima i pravilima Zakonika o carini i akcizama na Kosovu, grupni rad – preliminarna podela dužnosti i praktični slučajevi.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije Odeljenja za administrativne poslove Osnovnog suda u Prištini i Odeljenja za administrativne poslove Apelacionog suda kao i stručni savetnici Odeljenja za administrativne poslove – Fiskalno odeljenje i Ekonomska odeljenja. Obuka će trajati jedan (1) dan.

5.5 Penzione šeme, finansirane u skladu sa zakonima na snazi u Republici Kosovo

U administrativnom odeljenju, ukupan broj predmeta sa najvećim procentom je iz slučajeva penzijskih šema koji su u stalnom porastu, od kojih je najveći broj zahteva za penziju za osobe sa invaliditetom. Ovo pokazuje veliki broj zahteva za ovu vrstu penzije kao i stepen nezadovoljstva načinom na koji MRSZ odlučuje o ovim zahtevima. Pitanja koja će biti postavljena i traženi odgovori na ovoj obuci će biti: Koji su glavni problemi u sprovođenju zakona o socijalnoj šemi kao što su: (Zakon o ratnim veteranima, Zakon o slepim licima, Zakon o penzijama BSK i Zakon o ratnim vrednostima). Penzioni plan za penzionere koji plaćaju doprinose, čija je kategorizacija regulisana zakonom i Administrativnim uputstvom br. 09/2015, često predstavlja slučajevne revizije u postupku upravnog spora. Stavom 5. navedenog Uputstva definisani su uslovi i relevantna dokumenta potrebna za osposobljavanje penzionera kao korisnika penzije doprinosom, dok je stavom 5. ovog člana propisano da svi dokazi o stručnoj spremi, kao što su svedočanstva, diplome i drugi dokazi o školsko-univerzitetska priprema, mora biti do 01.01.1991. Primena ove odredbe u praksi pokazuje komplikovanost u pravičnom rešavanju pojedinih pitanja, jer je činjenično stanje drugačije prikazano.

Na ovom treningu sve dileme i tematska pitanja biće objašnjene kroz delimična teorijska objašnjenja, primere iz upravno-državne prakse organa i iz sudske prakse.

Ciljevi obuke

Po završetku obuke učesnici će moći da:

- Tumačiti važeće zakonske odredbe za osnovne starosne penzije;
- Pravilno primeniti zakonske odredbe o starosnim penzijama za koje se doprinose;
- Prepoznaju zakonske odredbe za invalidske penzije,
- Tumačiti zakonske odredbe o prevremenom penzionisanju,
- Prepoznati i pravilno primeniti zakonske odredbe o porodičnim penzijama i invalidskim radnim penzijama, kao penzijama iz I stuba koje finansira država.

Sadržaj obuke

- ✓ Zakonske odredbe na snazi za osnovne starosne penzije;
- ✓ Implementacija zakonskih odredbi o starosnim penzijama za koje se doprinosi;
- ✓ Poznavanje zakonskih odredbi za invalidske penzije,
- ✓ Zakonske odredbe o prevremenom penzionisanju,
- ✓ Zakonske odredbe o porodičnim penzijama i invalidskim radnim penzijama, kao penzijama iz I stuba koje finansira država.

Metodologija obuke

U ovoj obuci će se tematska pitanja i dileme prezentovati kroz delimična teorijska objašnjenja, sa fokusom na ona pitanja koja su predstavljena u praksi. Nakon tematskog tretmana i sveobuhvatnih diskusija, biće date preporuke u vezi sa pitanjima koja su pokrenuta na obuci. Obuka će biti osmišljena tako da svi učesnici kroz svoje diskusije mogu doprineti njenom uspehu.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije administrativnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije administrativnog odeljenja Apelacionog suda, službenici Ministarstva rada i socijalnog staranja (MRSS). Obuka će trajati jedan (1) dan.

5.6 Okrugli sto iz upravnog sudstva: „Sudska praksa Vrhovnog suda, Odeljenja za administrativne poslove Apelacionog suda i Odeljenja za administrativne poslove Osnovnog suda u Prištini

Glavni cilj okruglog stola je sagledavanje aktuelnih pitanja koja se pokreću u vezi sa upravnim sporovima. Ovaj okrugli sto takođe ima za cilj da se bavi aktuelnim pitanjima iz sudske prakse i usaglasi i objedini mišljenja u vezi sa upravnim stvarima, kao i pravilno sprovođenje postupaka u upravnim sporovima između sudija Upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, Upravnog odeljenja Apelacionog suda i Vrhovnog suda Kosova.

Ovaj okrugli sto će se baviti aktuelnim pitanjima iz sudske prakse administrativnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, administrativnog odeljenja Apelacionog suda i Vrhovnog suda Kosova. Fokus će biti i na usaglašavanju sudske prakse između ove tri sudske instance prilikom odlučivanja u predmetima iz oblasti upravnog pravosuđa. Na ovom okruglom stolu učesnici će imati priliku da razmene iskustva jedni sa drugima kroz razgovor o različitim aktuelnim pitanjima iz prakse Upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, Upravnog odeljenja Apelacionog suda i Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi okruglog stola

Učesnici će nakon završetka ovog okruglog stola moći:

- Izbeći dileme koje su se pojavile u praksi upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini.
- Razjasniti i izbeći dileme koje su se javile u praksi upravnog odeljenja Apelacionog suda.
- Prepoznati postojeću sudsku praksu Vrhovnog suda Kosova i njegove principijelne stavove.
- Objediniti mišljenja u vezi sa implementacijom ZOUP i ZUS-a.

Sadržaj okruglog stola

- ✓ Razmatranje tužbe;
- ✓ Postupak povodom Predloga za odlaganje izvršenja upravnog akta;
- ✓ Nove činjenice i novi dokazi u administrativnom sukobu;
- ✓ Obaveznost presude;
- ✓ Postupci prema pravnim lekovima sa postojećom praksom Vrhovnog suda Republike Kosovo.

Metodologija okruglog stola

U okviru ovog okruglog stola biće obrađena pitanja i dileme tokom okruglog stola kroz delimična objašnjenja trenera-panelista, sa fokusom na ona pitanja koja su prezentovana u praksi. Kroz objašnjenja i nakon opsežnih diskusija, biće date preporuke o pitanjima koja su pokrenuta za stolom. Okrugli sto će biti koncipiran tako da svi učesnici kroz svoje diskusije mogu doprineti njegovom uspehu.

Korisnici i trajanje

Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda, sudije Vrhovnog suda Kosova. Okrugli sto će trajati dva (2) dana.

Obuke iz oblasti prekršaja

6. Prekršajni postupak

6.1 Prekršajni postupak po zahtevu inspektora

U svom radu sudije se susreću sa brojnim nejasnoćama u vezi sa zahtevima za razvoj prekršajnog postupka koje podnose inspekcije raznih oblasti. Usled ove nejasnoće, sudije za prekršaje, pored vođenja postupka sa zahtevom koji je nejasan i suprotan zakonskim odredbama, donose i pogrešnu i nezakonitu presudu, au žalbenom postupku se ova pitanja poništavaju. U velikom broju slučajeva, zahtevi inspektorata se iznose pravnim licima, a ne odgovornom licu pravnog lica, oni se iznose privrednom subjektu čija je odgovornost individualna, ali je u zahtevu optužen i vlasnik privrednog subjekta.

Takođe, stalni problem ovih zahteva je i pravna kvalifikacija prekršaja i sankcionisanje, jer se primenjuju zakonske odredbe određenih zakona, odnosno izmene i dopune zakona. I tako se stvara nejasnoća u pravnoj primeni relevantnih odredbi zakona. Važna je mera da će nakon prijema ovakvog zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, pre donošenja rešenja o pokretanju prekršajnog postupka, sudija moći da oceni zakonitost zahteva, a nakon sprovođenja postupka da konkretno utvrdi koji su one radnje koje čine prekršaj, zakonske odredbe po kojima se prekršaj utvrđuje i odredbe o sankcionisanju.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Pravilno sprovesti prekršajni postupak za donošenje zakonske presude pravilnom primenom zakonskih odredbi;
- Sastavi zakonski zahtev za razvoj prekršajnog postupka;
- Pravilno sprovođiti procedure u slučajevima kada zahtev nije sastavljen u skladu sa zakonom;

Sadržaj modula obuke

- ✓ Sadržina zahteva član 87 ZK, - podnosi nadležni organi-inspektori;
- ✓ Činjenički opis radnji iz kojih proizilaze pravna obeležja prekršaja;
- ✓ Pravna kvalifikacija prekršaja;
- ✓ Odluka o pokretanju postupka – uslovi.

Metodologija obuke

Za sprovođenje ove obuke korišćiće se kombinovane metode: kratko teorijsko objašnjenje, interaktivne diskusije, Power Point prezentacije, pitanja i odgovori, praćeni praktičnim primerima, i zajednička analiza problema u vezi sa primenom ovih odredbi u praksi, kako bi svaki od učesnika bio aktivan tokom cele obuke.

Korisnici i trajanje

Korisnici obuke biće sudije osnovnih sudova-prekršajnog odeljenja i inspektori Uprava inspektorata. Obuka će trajati jedan (1) dan.

6.2 Remećenje javnog reda i mira

Važeći zakon o javnom redu i miru je dosta loš i manjkav u uključivanju i definisanju prekršaja iz oblasti javnog reda i mira, te kao takav u velikom broju slučajeva predstavlja problem za izvršenje od strane prvostepenih sudija. Koje su razlike između prekršaja i prekršaja, sa posebnim naglaskom na krivično delo premlaćivanja? Kako razumeti članove 4 i 5, a posebno član 16 ZJRM? Detaljna razrada ovih pitanja biće svrha ove obuke koja će se raditi kroz praktične slučajeve.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći:

- Utvrditi inkriminisana dela iz oblasti zaštite javnog reda i mira;
- Jasno definisati verbalni napad i moć odlučivanja;
- Pravilno primeniti zakonske odredbe u oblasti javnog reda i mira.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Definicija javnog mesta;
- ✓ Razlika između člana 4. i 5. ZJRM, kao i razlika između ne postupanja po nalogu ovlašćenog službenog lica – član 16. ZJRM, i prekršaja – ne postupanja po nalogu službenog ovlašćenog lica u oblast drumskog saobraćaja;
- ✓ Sankcije predviđene za počinioc prekršaja koji narušavaju javni red i mir;
- ✓ Kazne za počinioc prekršaja narušavanja javnog reda i mira.

Metodologija obuke

Detaljna razrada svih odredaba Zakona o javnom redu i miru, kroz Power Point prezentaciju, interaktivne diskusije, praktične primere, nuđenje alternativa o teškoćama koje se susreću u praksi itd.

Korisnici i trajanje

Sudije prekršajnih odeljenja u osnovnim sudovima. Obuka će trajati jedan (1) dan.

6.3 Pravna lica kao izvršioци prekršaja

Na osnovu predmeta koji po pritužbama stižu Apelacionom sudu, konstatovano je da su u velikom broju slučajeva prvostepeni sudovi, kao i podnosioci zahteva za pokretanje postupka za prekršaje-inspektori odgovarajućih oblasti, ne definišu jasno privredni subjekat kao pravno lice, tako da ih privredni subjekti kao pojedinačne biznise identifikuju kao pravna lica, dok ih individualni vlasnici preduzeća tretiraju kao odgovorna lica pravnih lica, stoga postoji potreba da se ove nejasnoće elaboriraju, objašnjavajući razliku između privrednih subjekata kao pravni subjekti u odnosu na privredne subjekte kao pojedinačna poslovanja i odgovornost odgovornog lica pravnog lica. Kako se vodi prekršajni postupak protiv privrednih subjekata kao pojedinačnih poslovanja, a koja je razlika u razvoju prekršajnog postupka protiv privrednih subjekata kao pravnih lica? Ova obuka ima za cilj da se pozabavi pitanjima koja se postavljaju kroz razradu zakonodavstva, kao i da kroz praktične primere pruži odgovarajuća rešenja.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke učesnici će moći:

- Razlikovati poslovne subjekte kao pojedinačne poslove u odnosu na pravna lica (DD i DOO) kao i odgovorno lice pravnog lica;
- Pravilno i zakonito razvijati prekršajni postupak protiv pravnih lica i odgovornih lica pravnih lica;
- Pravilno i zakonito izraditi postupak za prekršaje protiv privrednih subjekata kao pojedinačnih privrednih subjekata

Sadržaj modula obuke

- ✓ Pravni osnov za način vođenja prekršajnog postupka protiv privrednih subjekata kao pravnih lica;
- ✓ Kada se privredni subjekti smatraju odgovornim kao pravna lica, odgovornost je odgovornog lica pravnog lica, a slučajevi kada odgovorno lice pravnog lica nije odgovorno;
- ✓ Ko se smatra odgovornim licem pravnog lica?
- ✓ Razvoj sudskih postupaka protiv privrednih subjekata kao individualnih privrednih subjekata.

Metodologija obuke

Razrada važećeg zakonodavstva u prekršajnom postupku u pogledu statusa pravnih lica kao privrednih subjekata, kroz interaktivnu diskusiju, praktične primere, grupni rad za rešavanje konkretnog zadatka-scenarija predmeta i davanje alternativa za nejasnoće koje iznose sudije.

Korisnici i trajanje

Sudije odeljenja za prekršaje u prvostepenim sudovima. Obuka će trajati jedan (1) dan.

Obuke za Posebnu Komoru Vrhovnog Suda

7. Posebna komora Vrhovnog suda

7.1 Sudska revizija odluka Agencije nastalih postupkom privatizacije i likvidacije

Svako lice koje uloži prigovor na odluku ili radnju Agencije mora to učiniti u zakonskim rokovima. Rok za podnošenje zahteva za osporavanje odluka ili radnji Agencije koji proističu iz procesa privatizacije ranije je bio regulisan članom 6. prethodnog zakona o Posebnoj komori. U sadašnjem zakonu ova odredba ne postoji.

Svaki poverilac preduzeća koji je blagovremeno podneo zahtev Agenciji i koji je pogođen odlukom Organa za likvidaciju može da ospori takvu odluku podnošenjem žalbe Posebnoj komori protiv Agencije u roku od trideset (30) dana od prijema odluke. Svaka takva žalba treba da se zasniva na tvrdnji da proces likvidacije nije sproveden u skladu sa Zakonom o Kosovskoj agenciji za privatizaciju. Žalba mora biti u skladu sa zahtevima iz stava 2. člana 35. ovog zakona br.06/L-086 i priložiti kopiju odluke protiv koje je uložen prigovor.

Da li podnosilac zahteva mora da iscrpi pravne lekove pred KAP, da bi se potom obratio Sudu? Da li je to kriterijum koji se mora ispuniti da bi se išlo dalje ili ne? Da li zainteresovana lica koja imaju imovinska ili kreditna potraživanja prema DP-u treba da sačekaju početak likvidacije, kako bi se obratila organu za likvidaciju, ili se mogu i ranije obratiti sudu?

Ove i druge dileme koje su učesnici pokrenuli će biti razmotrene kroz diskusije tokom obuke, prezentovane praktične slučajeve, kako bi se ovakve dileme otklonile.

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke učesnici će moći:

- Prepoznaju proceduru za podnošenje zahteva/žalbi Posebnoj komori;
- Poštuje rokove za osporavanje odluka Agencije;
- Pravilno primenjuju zakonske odredbe koje se primenjuju u zavisnosti od osporene odluke;
- Razumeti pravilno i jasno proceduru privatizacije i likvidacije;

Sadržaj obuke

- ✓ Podnošenje kreditnih i imovinskih potraživanja/žalbi Likvidacionoj komisiji i Posebnoj komori;
- ✓ Prigovor na odluke Agencije u Posebnoj komori i postupak preispitivanja ovih odluka u dve faze;

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima, praktični slučajevi i njihova razrada, prezentacija sa Power Point.

Korisnici i trajanje

Sudije Posebne komore, sudije osnovnih sudova-građansko odeljenje, pravni službenici i stručni saradnici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

7.2 Uloga Agencije i proces privatizacije - likvidacija društvenih preduzeća od strane KAP

Prvobitno je Uredbom UNMIK-a 2002/12 uspostavljena Kosovska poverenička agencija (KPA), gde ju je kasnije nasledila Kosovska agencija za privatizaciju, a po zakonu sva imovina i odgovornosti KAP sada su imovina i odgovornosti Agencije.

Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija) kao nezavisno javno telo vrši svoje funkcije i odgovornosti na potpuno autonoman način. Član 2 Zakona br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju predviđa ulogu, odnosno cilj i svrhu Agencije za šta je stvorena. U skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom, Agencija je ovlašćena za upravljanje, uključujući i ovlašćenje prodaje, prenosa i/ili likvidacije preduzeća i imovine definisanih ovim zakonom.

Da li ima kršenja procedura od strane KAP u slučaju odobravanja ili odbijanja ponuda? Gde su bila državna preduzeća na Kosovu posle rata? Da li su državna preduzeća ostavila dugove? Da li postoji zastoj u procesu likvidacije DP-a? Kako se rešavaju zahtevi koji se podnose Upravi za likvidaciju? Koje su poteškoće pravosuđa u rešavanju predmeta pred njim? itd.

Obuka će se fokusirati na diskusije i pitanja koja su pokrenuli učesnici o ulozi Agencije u procesu privatizacije i likvidacije subjekata KAP.

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke učesnici će moći:

- Pravilno razumeti tok procedura za privatizaciju subjekata i likvidaciju od strane KAP;
- Proceniti slučajeve u kojima je transformacija DP-a bila ili nije bila diskriminatorna;
- Prepoznati nadležnosti Agencije u vezi sa administracijom društvenih preduzeća;
- Utvrditi ko su lica koja imaju pravo da učestvuju u procesu privatizacije i likvidacije;

Sadržaj obuke

- ✓ Ovlašćenja Agencije u postupku privatizacije;
- ✓ Likvidacija kao upravni proces;
- ✓ Postupanje sa kreditnim potraživanjima kod organa za likvidaciju DP-a;
- ✓ Usvajanje i odbijanje zahteva kod KAP;

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima, praktični slučajevi i njihova razrada, PowerPoint prezentacija.

Korisnici i trajanje

Sudije Posebne komore, sudije osnovnih sudova-građansko odeljenje, pravni službenici i stručni saradnici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

7. 3 Definisane pravnog statusa akcionarskih društava

U okviru ovog modula obuke će biti obrađena pravna hijerarhija društvenih preduzeća (paket Zakona o preduzećima Ante Markovića) koja reguliše proces transformacije društvenih preduzeća. Ako je preduzeće prošlo transformaciju, da li će transformacija uticati na isključiva prava i nadležnosti Kosovske agencije za privatizaciju (KAP). Dalje će se ispitati da li je transformacija zasnovana i izvršena u potpunosti u skladu sa zakonom i ispunjene sve obaveze u vezi sa transformacijom, bilo da su nastale tokom ili nakon transformacije. Takođe će se baviti pitanjem da li transformacija nije bila diskriminatorna i nije kršila principe Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Posebna pažnja će biti posvećena slučajevima iz prakse Posebne komore po pitanju statusa pojedinih društvenih preduzeća.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke, učesnici će moći:

- Identifikovati tačno ko se može smatrati akcionarskim društvom;
- Razumeti koji uslovi-kriterijumi moraju biti ispunjeni da bi se socijalno preduzeće transformisalo u akcionarsko društvo;
- Oceniti slučajeve kada je društveno preduzeće izvršilo transformaciju u skladu sa uslovima i zakonima tog vremena;
- Prepoznati da takva transformacija nije imala diskriminatorne svrhe i da nisu prekršeni principi Evropske konvencije o ljudskim pravima;

Sadržaj modula obuke

- ✓ Kršenje zakona paketa Ante Markovića;
- ✓ Ispunjenje ili neispunjenje zakonskih uslova za transformaciju preduzeća iz društvenog preduzeća u akcionarsko društvo;
- ✓ Identifikujte postojanje diskriminacije ili nediskriminacije tokom procesa transformacije.

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima u vidu okruglog stola, praktični sudski predmeti i njihova razrada pomoću Power Point-a.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije Posebne komore, sudije drugih sudova, stručni saradnik i pravni referent suda. Obuka će trajati dva (2) dana.

Obuka iz ustavnog pravosuđa

8. Obuka iz ustavnog pravosuđa

8.1 Dosadašnja praksa Ustavnog suda po zahtevima-žalbama u krivičnoj oblasti

Osnovna svrha ove obuke je predstavljanje i upoznavanje sa dosadašnjom praksom ovog suda po zahtevima-tužbama u krivičnoj oblasti. Cilj ove obuke je takođe produblјivanje znanja u vezi sa prihvatljivošću zahteva, odnosom Ustavnog suda Kosova sa redovnim sudovima u kontekstu ustavnih odredbi i ulogom slučajne ocene ustavnosti. Pitanja koja će biti pokrenuta na ovoj obuci odnose se na prihvatljivost zahteva, odnos Ustavnog suda Kosova sa redovnim sudovima u kontekstu ustavnih odredbi, trenutnu praksu ovog suda po zahtevima-tužbama u krivičnoj oblasti. Ova praksa će takođe biti analizirana u kontekstu aktuelnog zakonodavnog razvoja i sudske prakse.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke, učesnici će moći:

- Objasniti postupak prihvatljivosti zahteva
- Objasniti odnos Ustavnog suda Kosova sa redovnim sudovima u kontekstu ustavnih odredbi.
- Upoznati se sa dosadašnjom praksom Ustavnog suda po zahtevima-žalbama u krivično-upravnoj oblasti.
- Dekomponovati i razumeti ulogu slučajne kontrole ustavnosti.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Prihvatljivost zahteva;
- ✓ Odnos Ustavnog suda Kosova sa redovnim sudovima u kontekstu ustavnih odredbi;
- ✓ Aktuelna praksa Ustavnog suda po zahtevima-žalbama u krivično-upravnoj oblasti;
- ✓ Incident Slučajna ocena ustavnosti.

Metodologija obuke

Učesnici će na ovoj obuci imati priliku da kroz interaktivni razgovor i objašnjenja trenera prodube svoja znanja o pitanjima iz aktuelne sudske prakse ovog suda po zahtevima-tužbama iz krivično-upravne oblasti i ulozi usputne kontrole ustavnosti. Fokus će biti na tretmanu dosadašnje prakse ovog suda po zahtevima-tužbama u krivično-upravnoj oblasti.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo. Obuka će trajati jedan (1) dan

Obuke iz Evropske konvencije za ljudska prava i slobode

9. Obuke za EKLJP

9.1 Zabrana mučenja – Sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava

Zabrana mučenja je jedno od osnovnih zagarantovanih ljudskih prava. Ovo pravo zauzima važno mesto u članu 3. EKLJP-a koji garantuje da niko ne sme biti podvrgnut mučenju, ili nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. Član. 3 oličava jednu od najosnovnijih vrednosti demokratskog društva. Zabrana mučenja zauzima značajno mesto u nizu obavezujućih međunarodnih instrumenata, kao i u ustavima svih demokratskih zemalja, uključujući i Ustav Republike Kosovo.

Trenutno su slučajevi mučenja najteži i najakutniji oblici kršenja člana 3. Zabrana predviđena članom 3 je protiv različitih vrsta nasilja nad ljudskim dostojanstvom i fizičkim integritetom.

Član 3. EKLJP-a pruža zaštitu za pritužbe protiv lica kojima je policija upravljala pod optužbom da su bila zlostavljana ili da su uslovi pritvora bili nehumani, da bi proterivanje pojedinca izložilo nečovečnom postupanju na mestu gde se predaje trećim licima, sve do žalbi za koje su sudovi podbacili u pružanju zaštitu žrtvama zlostavljanja od strane drugih privatnih lica.

Ciljevi modula obuke

Po završetku obuke polaznik će moći da:

- Objasni uslove i zdravstvenu zaštitu u pritvoru i sudske odgovornosti;
- Analizira dodatne sudske odgovornosti, neprihvatljivost dokaza, eksteritorijalnost, građanske tužbe;
- Pokaže način preduzimanja istražnih radnji protiv povreda iz čl.3.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Definicija mučenja ili nečovečnog, ponižavajućeg ili omalovažavajućeg postupanja ili kažnjavanja;
- ✓ Uslovi i zdravstvena zaštita u pritvoru i sudske odgovornosti;
- ✓ Dodatne sudske odgovornosti: neprihvatljivost dokaza, eksteritorijalnost, građanski zahtevi;
- ✓ Proceduralne i organizacione zaštite;
- ✓ Pozitivne obaveze za sprovođenje efikasne istrage o navodnoj povredi člana 3;
- ✓ Pokretanje istraga, procesne obaveze i borba protiv nekažnjivosti

Metodologija obuke

Interaktivna diskusija, odnosno biće kombinovana sa studijama slučaja, određujući se u rešavanju individualnih i grupnih zadataka u okviru polaznika.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, stručni saradnici i pravni službenici.

9.2 Pravo svojine – Jurisprudencija Evropskog suda za ljudska prava i član 1. Protokola br. 1. EKLJP-a

Svrha ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi sa pravom na poštovanje imovine lica i mogućnosti lišenja ovog prava iz razloga javnog interesa i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava. Još jedan dodatni razlog za rešavanje ovog pitanja je objašnjenje neophodne intervencije državnih vlasti u demokratskom društvu. Fokus će takođe biti na raščlanjivanju pojmova i kategorija sadržanih u članu 1. Protokola 1., kao i na način tumačenja Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u Strazburu.

Ciljevi modula obuke

Po završetku obuke polaznik će moći da:

- Definiše pravo na svojinu u skladu sa EKLJP i jurisprudencijom EKLJP-a;
- Objasni obim svojinskih prava prema EKLJP-u i jurisprudenciji EKLJP-a;
- Analizira posebna pravila (tri pravila) svojinskih prava prema EKLJP-u i jurisprudenciji ESLJP-a;
- Demonstruje slučajeve ograničenja svojinskih prava u skladu sa EKLJP i jurisprudencijom ESLJP;
- Prepozna ulogu prava na poštovanje imovine pojedinca;
- Objasni uslove za intervenciju prava svojine iz razloga javnog interesa;
- Pravilno primeni standarde i kriterijume za nadoknadu za lišavanje svojine u kontekstu člana 1. Protokola br. 1 EKLJP-a i prakse ESLJP-a

Sadržaj modula obuke

- ✓ Definicija svojinskih prava prema EKLJP-u i sudskoj praksi ESLJP-a;
- ✓ Obim svojinskih prava prema EKLJP-u i jurisprudenciji ESLJP-a;
- ✓ Posebna pravila (tri pravila) svojinskih prava prema EKLJP-u i jurisprudenciji ESLJP-a;
- ✓ Ograničenje svojinskih prava prema EKLJP-u i jurisprudenciji ESLJP-a;
- ✓ Sprovođenje svojinskih prava između privatnih strana prema EKLJP-u i jurisprudenciji ESLJP-a.
- ✓ Osnovni pojmovi sadržani u članu 1. Protokola br. 1 EKLJP-a;
- ✓ Uloga prava na poštovanje imovine pojedinca;
- ✓ Uslovi za intervenciju prava svojine iz razloga javnog interesa;
- ✓ Standardi i kriterijumi za nadoknadu za lišenje imovine u kontekstu člana 1. Protokola br. 1 EKLJP-a i sudske prakse ESLJP-a.

Metodologija obuke

Tema ovog treninga će se predavati uz interaktivna predavanja, odnosno kombinovaće se sa studijama slučaja, definisanim u rešavanju individualnih i grupnih zadataka u okviru polaznika.

Korisnici i trajanje obuke: Sudije Opšteg odeljenja, za privredne i administrativne poslove, tužioci svih nivoa i stručni saradnici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

9.3 Pravo na privatni život, porodični život, prebivalište i prepisku, venčanje i zasnivanje porodice i ravnopravnost supružnika - član 8 Evropske Konvencije za Zaštitu Ljudskih Prava i Osnovnih Sloboda

Cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca u pogledu prava na privatni i porodični život. Još jedan dodatni razlog za rešavanje ovog pitanja je oklevanje sudija Kosova da primene EKLJP. Fokus obuke biće na analizi pojmova i kategorija sadržanih u članu 8 o pravu na poštovanje privatnog i porodičnog života, kao i načinu tumačenja Evropskog Suda za Ljudska Prava (EKLJP) u Strazburu.

Obuka će se baviti dilemama i pitanjima vezanim za aspekte odredbi sadržanih u članu 8 EKLJP-a. Istovremeno, obukom će se izbeći dileme o tumačenju predmetnih odredbi kroz praktične slučajeve ESLJP-a. Takođe će se baviti osnovnim pojmovima sadržanim u članu 8 EKLJP-a, pravnom pojmu i prirodi privatnog života, porodičnog života i kriterijumima EKLJP-a u pogledu privatnosti, prepiske i prebivališta, prisluškivanja i prikupljanja podataka. Takođe će biti u fokusu pravilna primena odredbe člana 8 u vezi sa intervencijom javnih vlasti u vršenje ovog prava, u meri koja je predviđena zakonom.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Raščlane pravnu prirodu porodičnog života;
- Prepoznaju kriterijume EKLJP-a u pogledu privatnosti, prepiske i prisluškivanja boravka, kao i prikupljanja podataka;
- Pravilno primenjuju odredbe člana 8 u vezi sa intervencijom javnih vlasti u vršenje ovog prava, u meri u kojoj je to predviđeno zakonom.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Smisao i pravna priroda porodičnog života;
- ✓ Privatnost, prepiska i mesto stanovanja-prisluškivanje i prikupljanje podataka;
- ✓ Intervencija javnih vlasti u ostvarivanje ovog prava, u meri koja je predviđena zakonom.

Metodologija obuke

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije u odvojenim grupama, koje će braniti i argumentovati različite stavove i analizu sudskih predmeta od strane ESLJP-a. Takođe u ova obuka je usmerena ka ostvarivanju aktivnog učešća polaznika, kako bi i oni doprineli realizaciji ciljeva obuke.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

9.4 Pravo na pravično suđenje

Svrha ove obuke je unapređivanje znanja o pravu na odgovarajući postupak u građanskim i upravnim postupcima. Fokus će biti i na razlaganju okvira prava na pravično suđenje, prava na pristup sudu, suđenja u razumnom roku, principa pravne sigurnosti - usklađenosti domaće sudske prakse, vansudskog postupka, primera iz presuda ESLJP-a.

Obuka će se baviti pitanjima vezanim za aspekte zakonskih odredbi sadržanih u članu 6 EKLJP-a. Istovremeno, razradiće se pojmovi i kategorije sadržani u članu 6 EKLJP-a u pogledu građanskih i upravnih postupaka; Okvir prava na pravično suđenje; pojam “prava na pristup sudu” i pružena garancija, kao i Standardi i zahtevi u pogledu pravovremenog suđenja u građanskom postupku

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Razrade pravni okvir za pravično suđenje;
- Tumače pojam pravičnog pristupa sudu i odredbe koje on predviđa;
- Pravilno primene standarde i zahteve u vezi sa suđenjem u razumnom roku u građanskom postupku.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Pojmovi i kategorije sadržani u članu 6. EKLJP-a u vezi sa građanskim i upravnim postupcima;
- ✓ Okvir prava na pravično suđenje;
- ✓ Pojam „prava na pristup sudu” i pružene garancije;
- ✓ Standardi i zahtevi u vezi sa pravovremenim suđenjem u parničnom postupku.

Metodologija obuke

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije u odvojenim grupama, koje će braniti i argumentovati različite stavove i analizu sudskih predmeta od strane ESLJP-a. Takođe u ovoj obuci cilj je ostvarivanje aktivnog učešća polaznika, kako bi i oni doprineli realizaciji ciljeva obuke.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioc i svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

9.5 Tematska obuka iz oblasti klevete i zaštite ugleda

Obuka ima za cilj povećanje kapaciteta sudija i tužilaca u oblasti slobode izražavanja i njenih ograničenja kako je predviđeno članom 10. Konvencije. Dalje, obuka ima za cilj da se bavi različitim važnim aspektima zaštite ugleda sa fokusom na najpoznatijim predmetima Evropskog suda za ljudska prava, kao i domaćim predmetima. Kroz ovu obuku predviđeno je da polaznici steknu dublje znanje o domaćem i međunarodnom pravnom okviru, kao i o primeni relevantnih pravnih standarda.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju koncept klevete
- Pravilno implementiraju domaće i međunarodno zakonodavstvo
- Prepoznaju odgovornosti i sankcije u novinarstvu

Sadržaj modula obuke

- ✓ Koncept klevete;
- ✓ Lokalni i međunarodni pravni okvir;
- ✓ Lokalno zakonodavstvo u vezi sa privremenim merama bezbednosti;
- ✓ Kleveta i javne ličnosti;
- ✓ Primena pravnih standarda
- ✓ Odgovornosti i sankcije u novinarstvu

Metodologija obuke

Posebne metode obuke za pravne stručnjake biće primenjene na ovu obuku. Koristiće se vežbe topljenja leda, PPT prezentacije, studije slučaja, grupne vežbe, ispitivanja javnog mnjenja, debate koje promovišu treneri specijalizovani za oblast slobode izražavanja, ispiti za ocenjivanje. Obuka će se u potpunosti zasnivati na priručniku za obuku koji je izradio JUFREX projekat.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci iz različitih regiona. Obuka će trajati dva (2) dana.

9.6 Zaštita i bezbednost novinara

Obuka ima za cilj povećanje kapaciteta sudija i tužilaca u oblasti bezbednosti i zaštite novinara. Pored toga, obuka ima za cilj da se bavi različitim aspektima važnim za zaštitu i bezbednost novinara sa fokusom na najpoznatije slučajeve Evropskog suda za ljudska prava, kao i domaće predmete. Cilj ove obuke je da polaznici steknu dublje znanje o lokalnom i međunarodnom pravnom i zakonodavnom okviru, kao i o primeni relevantnih pravnih standarda.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju pozitivne obaveze države i konkretne slučajeve;
- Pravilno primenjuju zakonske odredbe u slučajevima ugrožavanja novinarske delatnosti i medija;

Sadržaj modula obuke

- ✓ Pozitivne državne obaveze i konkretni slučajevi;
- ✓ Zaštita novinarske delatnosti i medija;
- ✓ Pristup informacijama
- ✓ Parlamentarna rezolucija Saveta Evrope o napadima na novinare, Preporuka Saveta ministara Saveta Evrope o zaštiti i bezbednosti novinara i medijskih aktera, Saopštenje Komiteta ministara.

Metodologija obuke

Posebne metode obuke za pravne stručnjake biće primenjene na ovu obuku. Koristiće se vežbe topljenja leda, PPT prezentacije, studije slučaja, grupne vežbe, ispitivanja javnog mnjenja, debate koje promovišu treneri specijalizovani za oblast slobode izražavanja, ispiti za ocenjivanje. Obuka će se u potpunosti zasnivati na priručniku za obuku koji je izradio JUFREX projekat.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioc i iz različitih regiona. Obuka će trajati dva (2) dana.

9.7 Sprovođenje člana 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Cilj organizovanja ove obuke je unapređenje i produblјivanje znanja o pravu na život i široka razrada i tumačenje zaštite prava na život. Takođe u ovoj sesiji biće reči o obavezama države da poštuje pravo na život i pozitivnim obavezama države da štiti pojedince pod njegovim nadzorom, kao i o tumačenjima Evropskog suda za ljudska prava (EKLJP) u vezi sa procesnim aspektima prava na život. Pravo čoveka na poštovanje njegovog života, neprikosnovenost života, kao apsolutno ljudsko pravo.

Ova obuka će razraditi pitanja koja se odnose na garantovanje ovog prava međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima, ustavnu garanciju i njenu pretpostavku da garantuje nepovredivost telesnog integriteta, čak i uz безусловnu zaštitu života, odnosno apsolutnu zabranu smrtne kazne. Dileme o fundamentalnoj prirodi „neotuđivosti“ ovog prava će takođe biti obrađene. Materijalni elementi prava na život, država i njene obaveze za zaštitu pojedinaca koji su pod državnim nadzorom prema EKLJP-u kao i tumačenja EKLJP-a u vezi sa procesnim aspektima prava na život. Razmatranje će se fokusirati i na opštu obavezu zaštite prava na život „zakonom“ i zabranu lišenja života koja je okružena listom izuzetaka. Na obuci dileme i pitanja tokom obuke biće obrađene kroz delimična teorijska objašnjenja, na osnovu slučajeva i na konkretnim primerima. Vežbe, diskusije i praktični primeri će se koristiti u slučajevima nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja u kontekstu kažnjavanja, zlostavljanja ili neprikladne prakse van mesta kažnjavanja, diskriminacije kao dela zlostavljanja i procesnih aspekata zabrane zlostavljanja.

Ciljevi obuke

- Prepoznati suštinske aspekte prava na život,
- Objasniti obaveze države za zaštitu lica koja se drže pod državnim nadzorom,
- Prepoznati i proceniti kada se život ne smatra lišenim u suprotnosti sa ovim članom, u slučajevima kada ovo lišenje proizilazi iz upotrebe sile, koja je apsolutno neophodna,
- Pravilno primeniti kriterijume sadržane u odredbama člana 2 EKLJP i procesne aspekte prava na život.

Sadržaj obuke

- ✓ Suštinski aspekti prava na život,
- ✓ Obaveze države za zaštitu lica koja se drže pod državnim nadzorom,
- ✓ Situacije kada se život ne smatra lišenim u suprotnosti sa ovim članom, u slučajevima kada ovo lišenje proizilazi iz upotrebe sile koja je apsolutno neophodna,
- ✓ Član 2. EKLJP-a i procesni aspekti prava na život.

Metodologija obuke

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije u odvojenim grupama, koje će braniti i argumentovati različite stavove i analizu sudskih predmeta od strane ESLJP-a. Takođe u ovoj obuci cilj je ostvarivanje aktivnog učešća polaznika, kako bi i oni doprineli realizaciji ciljeva obuke.

Korisnici i trajanje

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

9.8 Konferencija o pravosuđu – sloboda izražavanja i sloboda medija

Sloboda izražavanja zagantovana članom 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima je od suštinskog značaja za pravilno funkcionisanje demokratskih društava. Sloboda izražavanja obezbeđuje, između ostalog, da se debate o pitanjima od javnog interesa mogu odvijati bez nepotrebnog mešanja i da medijski akteri mogu da obavljaju svoj posao u bezbednom i pluralističkom okruženju.

Svrha ove konferencije je da se razgovara o najnovijim dešavanjima u oblasti slobode izražavanja na međunarodnom i lokalnom nivou.

Cilj konferencije

Cilj je rasprava o pitanjima iz oblasti slobode izražavanja sa pravnim stručnjacima (sudijama, tužiocima i advokatima) i bavljenje pitanjima na nacionalnom nivou u vezi sa slobodom izražavanja i specifičnim temama koje ulaze u ovu oblast.

Sadržaj konferencije

Konferencija će sadržati informacije o ažuriranim materijalima za obuku iz oblasti slobode izražavanja razvijenim u okviru JUFREX-a, informacije o najnovijim onlajn kursevima na platformi Edukacija o ljudskim pravima za pravne stručnjake (HELP) o slobodi izražavanja i bezbednosti novinara, i poslednje ali ne i najmanje važno, najnovija dešavanja u praksi Evropskog suda za ljudska prava o slobodi izražavanja.

Korisnici i trajanje

Sudije, tužioci i advokati. Konferencija će trajati jedan (1) dan.

9.9 Materijalni i proceduralni aspekt Zakona o zaštiti od diskriminacije i izazovi u njegovoj primeni

U procesnom smislu, Zakon o zaštiti od diskriminacije izražava jasnu nameru zakonodavca da U proceduralnom smislu, Zakon o zaštiti od diskriminacije izražava jasnu nameru zakonodavca da obezbedi pravne lekove za pitanja diskriminacije kroz sve moguće pravne puteve, uključujući administrativne organe, sudove, krivične istrage, tužilaštva i mehanizme posredovanja. Zahtev zasnovan na diskriminaciji predviđenom ZZD-om i prema važećem zakonodavstvu može podneti bilo koje lice ili grupa lica (uslovna) koja tvrdi da je diskriminisana. ZZD jasno navodi posebne procesne karakteristike u slučajevima koji se bave diskriminacijom, kao što su: vremenski rok za podnošenje tužbe od strane stranke koji se odnosi na diskriminaciju, hitnost u radu sa slučajevima diskriminacije, odgovornost, dokazi i pravne metode (uključujući, ali ne ograničavajući se na statističke podatke) koji mogu dokazati diskriminatorско ponašanje, teret dokazivanja koji pada na tuženog, vrste mera, sankcija i naknada, čak i kada se ZZD primenjuje zajedno sa relevantnim procesnim zakonima.

ZZD kao osnovni zakon protiv diskriminacije primenjuje se na sve radnje ili nečinjenja svih državnih i lokalnih institucija, fizičkih i pravnih lica, javnog i privatnog sektora, kojima se krše ili mogu kršiti prava bilo kog lica (fizičkog i pravnog) predviđeni važećim zakonodavstvom. Uzimajući u obzir gore pomenute karakteristike, definitivno se ispostavlja da je ZZD zakon široke namene i delokruga. Stoga, iako njegovo pravilno sprovođenje zahteva analitičke i istraživačke veštine, kao i temeljno poznavanje lokalnog zakonodavstva i međunarodnih instrumenata i njihovih mehanizama, uvek postoji prostor za različita tumačenja koja često predstavljaju dileme za profesionalce.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će biti u mogućnosti da:

- Identifikuju bitne elemente svakog oblika diskriminacije;
- Utvrde suštinske procesne karakteristike u tretmanu slučajeva diskriminacije;
- Pravilno primene proceduralne odredbe u radu sa slučajevima diskriminacije;
- Suočavaju se sa izazovima u primeni zakonskih odredbi u slučajevima diskriminacije;
- Jedinstveno primenjuju odredbe ZZD-a.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Osnovi i oblici ispoljavanja diskriminacije prema ZZD-u;
- ✓ Načini primene proceduralnih aspekata ZZD-a u saradnji sa relevantnim procesnim zakonima;
- ✓ Vrste mera, reparacija i sankcija koje se mogu izreći onima koji vrše diskriminaciju;
- ✓ Izazovi primene ZZD-a;
- ✓ Sprovođenje ZZD-a u saradnji sa drugim zakonima.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke koristiće se kombinovana metodologija, gde će se pored PowerPoint prezentacija, koje će sadržati zakonske odredbe praćene primerima iz sudske prakse koji odražavaju načine interakcije, primenjivati i interaktivne metode diskusije sa učesnicima.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije iz građanskog i upravnog odeljenja, stručni saradnici na vrhovnom, apelacionom i osnovnom nivou, kao i advokati, uključujući advokate za besplatnu pravnu pomoć, zvaničnici centralne i opštinske 131 vlade, kao i predstavnici OIK-a i uključenih nevladinih organizacija u ovoj oblasti. Obuka će trajati dva (2) dana.

9.10 EKLJP u slučajevima diskriminacije, uključujući Zakon o zaštiti od diskriminacije Republike Kosovo i njegov odnos sa drugim zakonima sa naglaskom na Zakon o radu i Zakon o parničnom postupku

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP) u članu 14., odnosno Protokolu 12. štiti od diskriminacije bilo koje pravo predviđeno zakonom i bilo kojim javnim organom, nudeći tako širi opseg od člana 14, koja se odnosi samo na pravo zagarantovano EKLJP. Ustav Republike Kosovo uključio je deo međunarodnih instrumenata o ljudskim pravima, uključujući EKLJP, sastavnim delom pravnog poretka zemlje.

Štaviše, klauzule o nediskriminaciji, jednakom tretmanu i nediskriminaciji uključene su u mnoge zakone na Kosovu, posebno u Zakon o zaštiti od diskriminacije. Postoje slučajevi kada se drugi zakoni pozivaju na Zakon o zaštiti od diskriminacije, dok postoje drugi koji nabrajaju zaštićene osnove koji se često razlikuju od zaštićenih osnova sadržanih u Zakonu o zaštiti od diskriminacije. Dalje, Zakon o zaštiti od diskriminacije predviđa proceduralne specifičnosti u radu sa slučajevima diskriminacije koji ipak utiču na postupke predviđene drugim zakonima, posebno Zakonom o parničnom postupku i Zakonom o radu.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Pravilno tumače zakonske odredbe koje se odnose na diskriminaciju;
- Prepoznaju praktične složenosti u situacijama u kojima zakoni deluju u slučajevima diskriminacije;
- Analiziraju postupanje u slučajevima diskriminacije u parničnom postupku, uključujući postupanje u radnim sporovima sa elementima diskriminacije i
- Približe stavove o jedinstvenoj primeni zakonskih odredbi koje se odnose na diskriminaciju.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Član 14. i Protokol 12. EKLJP;
- ✓ Sudska praksa ESLJP o zaštiti od diskriminacije;
- ✓ Zakon o zaštiti od diskriminacije i interakciji sa Zakonom o parničnom postupku i Zakonom o radu;
- ✓ Slučajevi iz sudske prakse.

Metodologija obuke

Biće kombinovana, gde će se pored kratke prezentacije o stručnim i praktičnim uvidima primenjivati interaktivne metode diskusije sa učesnicima. Učesnicima će takođe biti pruženi slučajevi iz domaće prakse i sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava o kojima će diskutovati u grupama i od njih će se tražiti da iznesu svoje stavove o rešavanju problema i dilema u određenim situacijama.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije građanskih, krivičnih i upravnih odeljenja vrhovnog, apelacionog i osnovnog nivoa, tužioci, stručni saradnici i advokati. Obuka će trajati dva (2) dana.

Obuke iz prava EU

10. Obuke iz prava EU

10.1 Sudska praksa u građanskim, upravnim i privrednim stvarima prema Evropskom sudu pravde

Ova obuka ima za cilj da unapredi poznavanje prava Evropske unije, njegovog efekta i njegove primene od strane nacionalnih država pre članstva u EU. Ovaj edukativni modul je osmišljen da pokrije obrazovne potrebe sudija i tužilaca u oblasti pravnih vrednosti Evropske unije. Takođe daje stručna objašnjenja i analize odnosa između pravnih sistema država članica i evropskog prava, Opštih evropskih standarda u ekonomsko-budžetskim pitanjima i obavezama država članica i kandidata, Upoznavanje sa presudama Suda pravde Evropske unije i njegovim ovlašćenjima, kao i sa Lisabonskim ugovorom i Kopenhaškim principima koji se odnose na zemlje kandidate.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Analiziraju efekat evropskog prava na nacionalnom nivou (neposredan i posredan efekat);
- Pravilno primene zakonodavstvo EU na nacionalnom nivou;
- Raščlane praktične slučajeve primene prava EU od strane sudova države članice EU.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Efekat i primena evropskog prava na nacionalnom nivou;
- ✓ Sprovođenje prava EU od strane nacionalnih sudova - iskustva, - Usklađivanje nacionalnog prava sa evropskim pravom, obim i granice sudskog tumačenja u pretpristupnom periodu i teškoće;
- ✓ Praktični slučajevi primene prava EU od strane sudova države članice EU

Metodologija obuke

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije u odvojenim grupama, koje će braniti i argumentovati različite stavove i analizu sudskih predmeta. Takođe u ovoj obuci cilj je ostvarivanje aktivnog učešća učesnika, kako bi i oni doprineli realizaciji ciljeva obuke.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo. Obuka će trajati jedan (1) dan.

Obuke iz interdisciplinarne kompetencije

11. Obuke iz interdisciplinarne kompetencije

11.1 Upravljanje stresom

Gotovo je nemoguće razmišljati o svakodnevnom životu u „savremenom svetu“ bez stresa kao njegovog integralnog dela. Stres je skup emocionalnih, telesnih i bihevioralnih reakcija na one zahteve, izazove i opterećenja kojima je pojedinac izložen u različitim radnim i životnim okolnostima. Generalno, stres je posledica i pokazatelj „gušenja“ duhovnog života na nivou dominacije tehnološke sfere nad društvenom sferom. Često prisustvo stresa u svakodnevnom životu pojedinca uzrokuje demotivaciju, smanjuje produktivnost, narušava performanse, uzrokuje mentalne i fizičke probleme, menja ponašanje pojedinca itd.

Dobro upravljanje vremenom i prioritizacija potreba su među predispozicijama dobrog upravljanja i držanja stresa pod stalnom kontrolom kao preduslova za održavanje zdravlja i blagostanja pojedinca. Mnogi poznavaoци ovog problema više vole postavljanje granica kao tehniku sprečavanja negativnog efekta stresa. Postavljanje materijalnih i formalnih granica, kao i sadržaj emocionalnih granica sadržajni su elementi ove tehnike. Identifikacija potreba je takođe neophodna predispozicija u upravljanju stresom.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će biti u mogućnosti da:

- Prepoznaju karakteristike i osobenosti ličnosti koje će biti u odnosu na njih u različitim kvalitetima;
- Razlikuju pozitivne i negativne degenerativne elemente i faktore u društvu i radnoj sredini;
- Identifikuju odlučujuće faktore kod pojedinca u devijantnom i nezakonitom ponašanju;
- Nauče najbolje načine za prevazilaženje stresnih situacija;
- Razviju veštine dobrog upravljanja vremenom i stresom;

Sadržaj modula obuke

- ✓ Faktori stresa;
- ✓ Vrste stresa;
- ✓ Znaci i upozoravajući simptomi stresa;
- ✓ Stres na poslu;
- ✓ Upravljanje vremenom

Metodologija obuke

Polaznici će imati vežbu o prioritetima aktivnosti, interferencija anegdote profesora filozofije i dva pakovanja sa kafom.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije i tužioci na svim nivoima. Trajanje. Obuka će trajati jedan (1) dan.

11.2 Glavni instrumenti CEPEJ-a, počev od statističkih izveštaja i tabela za predsednike sudova i sudije koji se odnose na informacioni sistem za upravljanje predmetima (CEPEJ – Evropska komisija za efikasnost pravosuđa)

Ovaj kurikulum obuke ima za cilj da prenese ključna znanja u vezi sa upotrebom CEPEJ metodologije u sudovima radi povećanja kvaliteta i efikasnosti, u skladu sa preporukama Izveštaja o proširenju EU 2021. Ovaj izveštaj preporučuje:

- „Pružanje pouzdanih statističkih podataka u skladu sa metodologijom Evropske komisije za efikasnost pravosuđa“ (str. 17)
- „Unapređenje strateškog planiranja, koje takođe zahteva posvećenost uvođenju pouzdanih statističkih sistema za pravosuđe zasnovanih na CEPEJ indikatorima i korišćenje nalaza u svrhe upravljanja i kreiranja politike. (strana 21)
- „Jačanje obaveza za smanjenje gomilanja predmeta, na osnovu strategije digitalizacije“. (strana 17)

CEPEJ ima mandat da pomaže zemljama u borbi protiv prekomernog trajanja sudskih sporova. Razlog za to je što u Evropskom sudu za ljudska prava već postoji veliki broj predmeta koje su podneli građani koji se žale da su njihovi predmeti predugo trajali. Prema članu 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima, svako ima pravo da mu se sudi u razumnom roku. Odložena pravda je uskraćena pravda. CEPEJ je razvio metodologiju za procenu efikasnosti pravosudnih sistema, koju koristi 47 država članica. CEPEJ procene se sprovode svake dve godine. Ova metodologija razmatra: budžetska sredstva dodeljena sudovima, tužiocima i besplatnu pravnu pomoć; ljudski resursi (broj sudija, tužilaca, pomoćnog osoblja, itd.); kao i efikasnost pravosudnih sistema koji koriste specifične indikatore učinka za glavne kategorije predmeta, kao što su CEPEJ stopa verifikacije, procenjeno vreme rešavanja i predmeti na čekanju stariji od dve godine. Poslednjih godina, CEPEJ je takođe značajno radio na razumevanju kako IT alati mogu povećati efikasnost u sudovima.

Ova obuka će predstaviti glavne instrumente koje su razvile CEPEJ radne grupe (Radna grupa za procenu pravosudnih sistema, Radna grupa SATURN, Radna grupa za kvalitet i novoosnovana Radna grupa za sajber pravdu) i objasniće kako se ovi instrumenti mogu koristiti u pravosudni sistem Kosova, uzimajući u obzir identifikovane specifične potrebe. Obuka će takođe objasniti kako čitati statističke izveštaje i tabele razvijene za SMIL, koji obuhvataju neke od ključnih indikatora CEPEJ-a.

Modul 7 će uvesti evropske sisteme za merenje predmeta za sudske postupke i mogućnost prilagođavanja ovog sistema sudovima na Kosovu.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Znaju da čitaju i koriste statistiku i ključne indikatore učinka u statističkim izveštajima i tabelama u SMIL-u;
- Donose odluke na osnovu rigoroznih podataka i analiza;

- Identifikuju gde su potrebna poboljšanja u organizaciji sudova i sudske usluge, na osnovu statistike prikupljene preko SMIL-a;
- Prate svoje opterećenje predmetima, po pravilu prvo rešavaju starije predmete kao i
- Se nose sa brojem novih predmeta i u stanju da reše svoje nagomilane;

Sadržaj modula obuke

Rečnik CEPEJ će se koristiti da bi se obezbedila tačna i dosledna upotreba CEPEJ terminologije.⁵ Ovaj rečnik je dostupan na albanskom i srpskom jeziku. Na primer, neke izraze kao što su „CEPEJ stopa za verifikaciju“, „CEPEJ stopa za izračunavanje vremena poravnanja“ ili „Stariji predmeti“ treba pažljivo prevesti.

- ✓ Prvi modul je u potpunosti posvećen prezentaciji Evropske komisije za efikasnost pravosuđa i relevantnim oblastima interesovanja.
- ✓ Drugi modul se odnosi na CEPEJ indikatore učinka i podeljen je na nekoliko sesija kako bi se omogućio što analitičniji, jasniji i korisniji pristup.
- ✓ Treći modul je specifičniji za kosovsko pravosuđe. Reč je o Informacionom sistemu za upravljanje predmetima (SMIL) i povezanim statističkim izveštajima i tabelama. Ovaj modul će odgovoriti na sledeća pitanja: Koji podaci se prikupljaju i zašto? Sednice će biti organizovane na osnovu realnih podataka koji dolaze iz sudova.
- ✓ Četvrti modul ima za cilj da dopuni preliminarni modul, uz dublju obradu podataka dostupnih iz SMIL-a, kako bi se izvuklo što je više moguće u polje radne sesije da bi se praktikovale izvučene informacije. Ovaj modul će odgovoriti na pitanje: Kako koristiti prikupljene podatke?
- ✓ Peti modul se bavi vremenskim okvirima CEPEJ-a, jednog od glavnih instrumenata CEPEJ-a.
- ✓ Šesti modul uvodi sudske politike koje su se pokazale uspešnim u daljem smanjenju dužine sudskih postupaka u evropskim pravosudnim sistemima, i istražuje kako se ove politike mogu prilagoditi iskustvima Kosova.
- ✓ Sedmi modul će uvesti Evropske sisteme za merenje predmeta za sudske postupke i mogućnost prilagođavanja ovih sistema sudovima na Kosovu.
- ✓ Osmi modul se bavi anketama korisnika sudova kao instrumentom za informisanje sudova i sudija o percepciji korisnika o „donesenoj pravdi“ i otvorenosti prema civilnom društvu.
- ✓ Poslednji modul je završna sesija, u kojoj se sumiraju koncepti i informacije podeljene tokom kursa obuke. Upitnik za evaluaciju celog kursa će biti vođen na sesiji.

Metodologija obuke

Sesije obuke su osmišljene tako da budu **što je moguće sažetije i interaktivnije**. Kako postoje različiti stilovi učenja, moduli ove obuke u najvećoj mogućoj meri koriste u ovoj fazi osmišljavanja tradicionalnija predavanja, ali i male radne grupe, okrugle stolove i „terenski rad“. Svaka sesija ima 30 minuta pitanja i odgovora i diskusije kako bi se pokušalo da bude što je moguće interaktivnije i da se **stimuliše proaktivno učešće** u kursu.

⁵ Pogledajte “Prevodi dokumenata CEPEJ” na veb stranici KoSEJ: [https://www.coe.int/en/web/cepej/strengthening-the-quality-and-efficiency-of-justice-in-kosovo-kosej-ii-](https://www.coe.int/en/web/cepej/strengthening-the-quality-and-efficiency-of-justice-in-kosovo-kosej-ii)

Ove **kratke sesije** bi trebalo bolje da adresiraju zauzete rasporede sudija. Pored toga, mogu se raditi onlajn ili uz fizičko prisustvo u sali za obuku.

Zajedničke i dobro vođene diskusije u radnim grupama su preporučene metode da se svi izlože novim načinima razmišljanja i da se razvije aktivno učešće u treninzima.

Neke sesije ponekad mogu izgledati kao da se ponavljaju, ali to je zbog potrebe da se koncepti ponove i da se učesnicima učine potpuno razumljivim **kako bi ih kasnije postavili u svoj svakodnevni radni život**. U tu svrhu osmišljeno je nekoliko sesija koje će se odvijati u malim radnim grupama, a planirana je sesija „rad na terenu“.

Ovaj kurikulum obuke je dizajniran sa pristupom „**usredsređenim na učenika**“. Fokus je na **povećanju znanja i veština učesnika kako bi se efikasno primenili u svom radu**.

Korisnici i trajanje obuke

Ovaj program obuke se fokusira na predsednike sudova i sudije. Tim KoSEJ-a je takođe istakao da su neke sudije šefovi odeljenja/odseka. Oni se mogu smatrati dodatnom fokusnom grupom.

Takođe, prema timu KoSEJ-a, bilo bi važno obučiti članove SSK-a (njih 12) kao i sudsko osoblje u bliskoj budućnosti, posebno osoblje koje direktno pomaže sudijama i administrativnom osoblju. Obuka će trajati dva (2) dana.

11.3 Obrazloženje sudskih odluka

Obuka o pravnom pisanju i obrazloženju ima za cilj da pomogne sudijama, saradnicima i pravnim službenicima u izgradnji njihovih profesionalnih kapaciteta u pogledu pravnog istraživanja, sudske revizije i izrade sudskih odluka. Ova obuka će se odvijati u interaktivnom diskusionom okruženju kako bi se direktno pomoglo razvoju analitičkih veština kod učesnika tako što će se baviti kako pristupiti pravnom pitanju, kako sprovesti istraživanje resursa o pitanju koje se razmatra, kako pravilno sprovesti pravnu analizu i prema kojim standardima treba raditi pravno pisanje i obrazloženje. Pored teorijskih smernica o principima i metodama pravnog pisanja i obrazloženja, deo ove obuke biće i praktični slučajevi i smernice kako bi polaznici stečeno znanje mogli primeniti u praksi.

Kroz konkretna uputstva i slučajeve iz građansko-krivične oblasti, učesnici će imati priliku da, implementirajući zahteve zakona iz krivičnog i građanskog postupka, daju svoje zaključke za odlučivanje o pitanjima kojima se bave. Pravno pisanje i obrazloženje je standard za ocenjivanje rada sudova. U tom smislu, pravno pisanje i obrazloženje u radu sudija, saradnika i službenih lica predstavlja cilj koji nije lako ostvariv, pa se kroz ovu obuku želi poboljšati kvalitet pravnog pisanja i obrazloženja u njihovom radu.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju osnovna pravila pisanja pravnih akata i dokumenata;
- Stvoriti jasne ideje o tome kako opravdati pravne akte i dokumente;
- Razviju veštine obrazloženja i pravnog pisanja;
- Sastavljaju pravne akte i obrazlagati ih najsavremenijim metodama pravnog obrazloženja i pisanja;
- Koriste veštine tumačenja i razviju kritičko mišljenje, kao i demonstruju veštine istraživanja o pravnim pitanjima.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Vrste pravnog obrazloženja;
- ✓ Načela dobrog pravnog pisanja;
- ✓ Pravni uslovi za pisanje i obrazloženje sudskih odluka;
- ✓ Primena IRAC metode krivičnih odluka.

Metodologija obuke

Teorijska obrada elemenata pisanja, način formulisanja pravnih akata, tumačenje akata, analiza činjenica, izrada glavnih procesnih akata. Teorijska rasprava u vezi sa procesnopravnim odredbama koje se odnose na zakonske uslove za pisanje pravnih akata. Praktična demonstracija načina pravnog pisanja i obrazloženja. Teorijska i praktična rasprava o metodama pravne analize u konkretnim slučajevima. Prezentacija građanskih i krivičnih predmeta i razgovori o načinu pretpostavljenog odlučivanja meritorne odluke za konkretne predmete. Učesnici, pored svog doprinosa diskusijama, osporavaju i ideje trenera u vezi sa postavljanjem i rešavanjem mnogih alternativnih ili čak problematičnih pitanja.

Korisnici i trajanje obuke

Sudije osnovnih sudova, stručni saradnici i pravni službenici. Obuka će trajati jedan (1) dan.

11.4 Modul: Pristup i redovno korišćenje Centralnog sistema krivične evidencije na Kosovu (CSKEK).

Svrha ovog modula obuke je da podstakne sudije i tužioce da pristupe i redovno primaju podatke od CSKEK-a, kao i da pomogne u redovnoj upotrebi CSKEK-a za proveru krivične evidencije fizičkih i pravnih lica. Modul obuke posvećen sudijama i tužiocima ovlašćenim za pristup i redovno korišćenje CSKEK-a obuhvatiće pravni deo i IT.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju CSKEK i vrstu podataka koje ovaj sistem sadrži;
- Nezavisno koriste CSKEK da identifikuje i koristi podatke relevantne za svrhe krivičnog postupka.
- Referišu na podatke registra krivične evidencije;
- Upravljaју registrima krivične evidencije kao i promenama tehnologije.

Sadržaj modula obuke

Teorijska obuka o sistemu CSKEK

- ✓ Upoznavanje sa ciljem, istorijatom i organizacijom Registra krivične evidencije, sa posebnim osvrtom na:
 - razlog zašto su podaci prikupljeni, evidentirani i prijavljeni;
 - značaj prikupljenih podataka za pojedince i institucije;
 - važnost da prikupljeni podaci budu ispravni, tačni, detaljni i potpuni;
 - odgovornosti u vezi sa njihovim ovlašćenjima za pristup, prikupljanje i čuvanje osetljivih podataka koji se nalaze u krivičnoj evidenciji.
- ✓ Dokumenti Saveta Evrope za postavljanje standarda za rehabilitaciju i krivičnu evidenciju, sa posebnim fokusom na:
 - organi ili lica koja imaju pravo da dobiju izvode iz krivične evidencije;
 - načela koja regulišu pravo na pristup informacijama koje se odnose na ličnu krivičnu evidenciju, saopštavanje informacija i korišćenje ličnih podataka;
 - načela u vezi sa korišćenjem i pristupom u podatke krivične evidencije od strane pravosudnih organa;
 - uputstva u vezi sa krivičnim evidencijama u vezi sa maloletnicima;
 - načela koja regulišu otkrivanje i zaštitu krivičnih dokaza u toku krivičnog postupka;
 - načela koja regulišu rehabilitaciju.
- ✓ Okvir politike za rehabilitaciju/brisanje, amnestiju i oprost, sa fokusom na:
 - pravne posledice kazne u Krivičnom zakoniku Kosova
 - pravne posledice kazne u Zakoniku o krivičnom postupku Kosova

- pojam i priroda brisanja/rehabilitacije/brisanja i/ili pravo na rehabilitaciju;
 - priroda rehabilitacije i njeni efekti na krivičnu istoriju lica - status pojedinca koji ima koristi od brisanja/rehabilitacije;
 - vrste/kategorije rehabilitacije i razlika između pravne i sudske rehabilitacije;
 - korišćenje lične istorije pojedinca koji ima koristi od brisanja.
 - kaznena evidencija maloletnika i postupci rehabilitacije;
 - pravila kojima se uređuje promena ličnog imena (zakon o ličnim imenima);
 - krivična evidencija koja se odnosi na pravna lica:
 - odgovornost pravnih lica za krivična dela;
 - razlozi i ograničenje odgovornosti pravnih lica;
 - načela koji regulišu odgovornosti u slučaju promene statusa i stečaja pravnog lica;
 - načela regulisanja suspenzije kazne
 - krivične evidencije pravnih lica.
- ✓ Okvir smernica/Politika o zakonodavstvu o zaštiti ličnih podataka, sa fokusom na:
- načela koja regulišu pravo na pristup i korišćenje podataka;
 - prava i obaveze institucija/pojedinaca koji imaju pristup podacima;
 - načela koja regulišu nepravilan pristup i/ili neovlašćeno širenje ličnih podataka iz krivične evidencije.
 - Zakon o informacionoj bezbednosti i klasifikaciji informacija.
- ✓ Šta je Centralni sistem krivične evidencije, sa fokusom na?:
- cilj, istorijat i organizacija evidencije krivičnih dosijea;
 - svrhe njegovog osnivanja;
 - vrsta uključenih podataka/informacija;
 - automatsko brisanje podataka
 - koncept obavezne kontrole krivičnih dosijea;
- ✓ Međunarodno pravna zaštita i priznavanje stranih presuda, sa fokusom na:
- pravni okvir koji reguliše priznavanje stranih odluka na Kosovu;
 - Evropska praksa u oblasti priznavanja stranih odluka.
- ✓ CSKEK sistem - Uredba SSK i glavna načela
- Tri nivoa izvoda
 - Pretpostavka nevinosti i izvodi 3 – uverenje
 - CSKEK sistem i zaštita podataka o ličnosti
- ✓ Kosovski CSKEK sistem, njegova organizacija i funkcionisanje, sa fokusom na:
- Mandat CSKEK-a i organizacione strukture
 - Funkcije CSKEK-a
 - Upravljanje CSKEK sistemom
 - CSKEK baza podataka

- Lični podaci osuđenih lica
 - Podaci o kazni
 - Obaveza obaveštavanja osoblja CSKEK-a
 - Brisane krivične kazne
 - Učinak brisanje krivične kazne
 - Zaštita i arhiva CSKEK-a
 - Obelodanjivanje podataka od strane CSKEK-a za statističke informacije
 - Stranke ovlašćene za dobijanje podataka od CSKEK-a
 - Uverenja o krivičnim podacima
 - Izvodi krivične evidencije
 - Naknade za izdavanje uverenja o krivičnoj evidenciji
 - Ograničenja u korišćenju ličnih podataka
 - Žalbeni mehanizmi i zahtevi stranaka
 - Ispravka podataka i obaveštenja
- ✓ Praktična prezentacija/demonstracija upotrebe i funkcionisanja CSKEK, sa posebnim fokusom na:
- Uvođenje CSKEK sistema i posebnih sistemskih modula;
 - Praktično iskustvo sa CSKEK-om (korišćenje i preuzimanje podataka od strane CSKEK-a).
- ✓ Praktična obuka o sistemu CSKEK
- Glavne funkcije CSKEK-a
 - Proces identifikacije
 - Pretraga za osuđenim fizičkim licem
 - Pretraga po ličnom broju
 - Pretraga po imenu, prezimenu i imenu roditelja
 - Pretraga po imenu, prezimenu i datumu rođenja
 - Podaci o osuđenom fizičkom licu
 - Pretraga po broju predmeta
 - Detalji predmeta
 - Pretraga za osuđenim pravnim licem
 - Pretraga po poslovnom broju
 - Pretraga po nazivu preduzeća

Korisnici i trajanje

Ovaj modul obuke je u potpunosti dizajniran za sudije i tužioce koji su ovlašćeni da pristupe i preuzimaju podatke iz CSKEK-a. Obuka će trajati dva (2) dana.

11.5 Modul: Evropski informacijski sistem krivične evidencije

Svrha ovog modula obuke je obuka sudija i tužilaca o Evropskom sistemu informacija o krivičnoj evidenciji (ECRIS).

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prošire znanje o Evropskom informacionom sistemu za dokaze o krivičnoj evidenciji (ECRIS) i
- Prepoznaju karakteristike ECRIS-a i prenos informacija

Sadržaj modula

- ✓ Suština i istorija ECRIS-a
- ✓ ECRIS definicije
- ✓ ECRIS: Centralni organ u zemljama članicama
- ✓ ECRIS jezici
- ✓ Ključne karakteristike i pravni okvir ECRIS-a
- ✓ Podela odgovornosti ECRIS-a između EK i DČ - Član 3. Odluka Saveta 2009/316 / JHA
- ✓ Elementi ECRIS-a
- ✓ Delokrug Okvirne odluke Saveta 2009/315 / JHA
- ✓ ECRIS i osnovna prava
- ✓ ECRIS i zaštita podataka
- ✓ Obaveze država članica koja izriču kazne
- ✓ Obaveze države članice državljanstva lica
- ✓ Odgovor na zahtev za informacije o kaznama
- ✓ Rokovi za odgovor
- ✓ ECRIS Prenos informacija
- ✓ ECRIS prenos informacija – obavezan
- ✓ ECRIS prenos informacija – opciono
- ✓ ECRIS prenosna informacija – dodatno
- ✓ ECRIS - Pravna lica

Metodologija obuke

Postoje četiri nastavne metode koje će biti kombinovane tokom celog modula obuke. Metode učenja imaju za cilj prenošenje informacija, stvaranje veština i stimulisanje novih tehnika razmene znanja. **Predavanje** – Ovaj metod učenja koristiće se za postepeno prenošenje znanja i informacija, kao i za objašnjenje činjenica u vezi sa određenom temom. Putem ove metode, trener koristi priliku da prenese informacije učesnicima i osigurava da se te informacije pruže u najkraćem mogućem roku. Pored toga, trener obezbeđuje kontrolu većeg broja učesnika i koordinaciju prenosa znanja, kao i da u međuvremenu testira efikasnost obuke. **Diskusije** – Ovaj metod učenja će se koristiti za simulaciju/poboljšanje razmene znanja između trenera i učesnika, kao i između učesnika međusobno. Pored toga, ovaj metod će se koristiti za simulaciju debate, pronalaženje rešenja za izazove/probleme, simulaciju postizanja konsenzusa, promovisanje i simulaciju interesa zainteresovanih strana, pomoć u aktivnom angažovanju učesnika i služiti kao deo platforme iskustva.

Korisnici i trajanje

Ovaj modul obuke je u potpunosti dizajniran za sudije i tužioce. Ova obuka će trajati jedan (1) dana.

Obuke za sudsko i tužilačko administrativno osoblje

12.1 Osnovna obuka za stručne saradnike i pravne službenike

Uvažavajući značaj stručnih saradnika i pravnih službenika u preliminarnom razmatranju predmeta i pripremi sudskih ročišta, Pravna akademija je izradila poseban kurikulum za početnu obuku za ove kategorije. Ovaj kurikulum obuke uključuje materijalne i procesne aspekte u oblasti krivičnog i građanskog prava, uključujući oblike sudskih odluka o različitim pravnim pitanjima.

Kurikulum obuke obuhvata osnovne module obuke iz krivičnih i građanskih stvari. Pravna akademija kroz realizaciju obuka ima za cilj da poveća stručne kapacitete stručnih saradnika i pravnih službenika sudova i tužilaštava za unapređenje kvaliteta rada sa fokusom na:

- Izradi i pravilno obrazloženje pravnih dokumenata;
- Pravilne primene važećeg krivičnog zakona o postupcima i praksi u vezi sa predmetima za koje su angažovani
- Pravilno sprovođenje važećeg građanskog zakona o postupcima i praksi u vezi sa slučajevima za koje su angažovani i
- Povećanje efikasnosti rada u sudovima i tužilaštvima.

Realizacija ovog programa obuke, posebno za ove kategorije, omogućiće zajedničke obuke sa sudijama i tužiocima u kontinuiranim obukama prema kompetencijama.

Program obuke u saradnji sa odgovarajućim trenerima biće dodatno konkretizovan brojem sesija iz modula u krivične i građanske za svaku obuhvaćenu temu i kroz dnevni red i kalendar obuke za 2022. godinu.

Akademija pravde će u koordinaciji sa predsednicima sudova i glavnim tužiocima kao i nadležnim administratorima utvrditi spisak stručnih saradnika i pravnih službenika u sudovima i tužilaštvima i pozvati ih da prisustvuju obukama iz ovog programa.

12.2 Obuke za ostalo sudsko i tužilačko administrativno osoblje

12.2.1 Upravljanje spisima i predmetima u sudskom i tužilačkom sistemu

Osnovna svrha ove obuke je da se kroz uvođenje koncepata i načela upravljanja tokom predmeta učesnici upoznaju i pripreme sa veštinama da identifikuju, prvo probleme upravljanja slučajem, a zatim da razviju i implementiraju plan upravljanja tokom stvari.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Unapređuju poznavanje upravljanja predmetima;
- Poštujte načela upravljanja predmetima;
- Demonstriraju tehnike upravljanja predmetima;
- Unapređuju znanje o načelima i metodologiji CEPEJ-a.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Registri sudova i tužilaštava;
- ✓ Organizovanje toka rada i razvoj predmeta;
- ✓ Prikupljanje statističkih podataka i izveštavanje;
- ✓ Efikasno upravljanje predmetima zasnovano na CEPEJ metodologiji;
- ✓ Digitalizacija procesa rada u sudovima i tužilaštvima.

Metodologija obuke

Metode prezentacije kroz PoverPoint, grupni rad i korišćenje praktičnih slučajeva doprineće realizaciji obuke.

Korisnici i trajanje obuke

Administratori, pomoćnici upravnika, načelnik KUP, referenti, statističari, pravni referenti, pravni sekretari, referenti za informisanje, jedinica za ocenjivanje rada tužilaca i sudija. Obuka će trajati jedan (1) dan.

12.2.2 Komunikacione veštine

Neke profesije zahtevaju razvoj veština i stalno ažuriranje kako bi se išlo u korak sa vremenom. Takva je funkcija službenika za informisanje, koji u nedostatku adekvatnih veština ne samo da ostavlja mnogo da se poželi, već šteti instituciji koju predstavlja.

Stoga obuka „Veštine komunikacije“ ima za cilj da razvije neke veštine za službenike za informisanje u sudovima/tužilaštvima, kroz koje će lakše savladati posao i bolje predstavljati instituciju. Fokus ove obuke je na veštinama pisanja i govora, neverbalnom jeziku, ključnim porukama, samopouzdanju, empatiji, kriznim veštinama, kada nedostaju informacije ili kada se objavljuju dezinformacije itd.

U sumiranju tema koje su obuhvaćene, službenici za informisanje takođe imaju priliku da daju svoje ocene o obuci i podele svoja iskustva o veštinama.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju veštine potrebne za efikasnu komunikaciju;
- Pišu i govore primenom naučenih taktika;
- Pripreme ključne poruke i razviju empatiju;
- Cene važnost neverbalne komunikacije;
- Upravljaju i nose se sa krizom unutar institucije;
- Razviju adekvatnu komunikaciju.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Prednosti i mane pismenih i usmenih oblika komunikacije;
- ✓ Prepoznavanje komunikacijskih veština;
- ✓ Poseban elaborat o poverljivosti, empatiji i neverbalnom jeziku;
- ✓ Diskusija o veštinama i mogućnostima njihove implementacije.

Metodologija obuke

Ova obuka će koristiti nekoliko kombinovanih metoda obuke počevši od PoverPoint prezentacije koja uključuje teorijska objašnjenja, interaktivne diskusije i vežbe.

Korisnici i trajanje obuke

Korisnici ove obuke biće službenici za informisanje i praćenje medija u sudovima i tužilaštvima. Korisnici iste obuke mogu biti i drugi službenici koji komuniciraju sa strankama u sudovima/tužilaštvu. Obuka će trajati jedan (1) dan.

12.2.3 Integritet i etičko ponašanje

Najviši cilj sudske i tužilačke administracije na Kosovu, za svo osoblje koje pripada sudskom i tužilačkom sistemu, je povećanje kvaliteta profesionalnog rada, obezbeđivanje pravilne praktične primene etičkih načela i standarda u skladu sa Etičkim kodeksom kao što su: profesionalnost, radna disciplina, nepristrasnost, nezavisnost, poverljivost, izbegavanje sukoba interesa i nedoličnog ponašanja, poštenje i odgovornost.

Modul je koncipiran tako da se kroz delimična teorijska objašnjenja i interaktivne diskusije bavi definisanim pravilima etičkog i profesionalnog ponašanja, pružajući pravni osnov i praktične primere za učesnike.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Razlikuju etičko ponašanje unutar i van kancelarije;
- Pravično sprovedu Etički kodeks i njegova načela;
- Identifikujete slučajeve kada se radi o etičkim kršenjima.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Načela i norme etičkog ponašanja;
- ✓ Ponašanje u kancelariji i van nje i
- ✓ Društvena svest i odgovornost.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke primenjivaće se kombinovana metodologija sa teorijskim objašnjenjima, kroz PoverPoint i interaktivne diskusije.

Korisnici i trajanje obuke

Sudsko i tužilačko administrativno osoblje. Obuka će trajati (1) dan.

12.2.4 Upravljanje vremenom i stresom

Ova obuka je zamišljena kao neophodan projekat za razvoj veština upravljanja vremenom i stresom za službenike uprave sudova i tužilaštava kao predispoziciju za poboljšanje njihovog učinka u cilju podrške radu i povećanja efikasnosti rada sudova i tužilaštva u vršenju svojih dužnosti i funkcija definisanih zakonom.

Stres je danas negativna prateća pojava u svim aktivnostima, razvoju, postupcima i ponašanjima pojedinca i neizbežna pojava uopšte u sociumu. Službenici uprave sudova i tužilaštava tokom svog svakodnevnog rada suočavaju se sa brojnim stresnim situacijama i tokom rada izloženi su mnogim stresorima koji se negativno mešaju u usluge ovih službenika u odnosu na sudije i tužioce, ali i u odnosu na stranke i subjekte. .

Upravljanje vremenom i stresom je hitna potreba da se u konkretnom slučaju spreči napad na ličnosti službenika u administraciji od strane različitih stresora, kako bi njihov rad bio kvalitetan i efikasan.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Znaju kako da dobro upravljaju vremenom;
- Daju prioritet svojim dnevnim, nedeljnim i mesečnim aktivnostima;
- Prepoznaju i primene tehnike i načine održavanja zdravlja i radne kondicije.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Stres i teorijska definicija;
- ✓ Upravljanje vremenom;
- ✓ Određivanje prioriteta aktivnosti;
- ✓ Tehnike održavanja zdravlja i radne kondicije;
- ✓ Zaštita profesije od "sagorevanja".

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće primenjene savremene metode i tehnike, PowerPoint prezentacija, grupni rad i studija slučaja iz prakse.

Korisnici i trajanje obuke

Sudsko i tužilačko administrativno osoblje. Obuka će trajati jedan (1) dan.

12.2.5 Obuka za korišćenje Informacionog sistema predmeta

Informacioni sistem za upravljanje predmetima je reformisao rad u pravosudnom sistemu gde je digitalizovan rad u sudovima i tužilaštvima. Elektronsko upravljanje predmetima omogućava sudovima i tužilaštvima da ostvare svoju viziju efikasnog, transparentnog, odgovornog i dostupnog pravosudnog sistema svim građanima. S obzirom na to da se ovaj sistem primenjuje poslednjih godina, izazovi u njegovoj primeni su svakako neizbežni.

Ovaj modul obuke će se pozabaviti izazovima u korišćenju SMIL-a i doprineće izgradnji kapaciteta i pripremi administrativnog osoblja u sudovima i tužilaštvima za korišćenje SMIL-a za obavljanje svojih dužnosti i zadataka u upravljanju predmetima tokom svog rada.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Unapređuju znanje u korišćenju SMIL-a;
- Prošire znanje o SMIL sistemu i aplikacijama.

Sadržaj modula obuke

- SMIL sistem;
- SMIL aplikacije;
- Registracija predmeta, zakazivanje ročišta;
- Zapisnici;
- Upravljanje pozivnicama za arhiviranje.

Metodologija obuke

Za uspešnu realizaciju obuka i postizanje ciljeva obuke, najprikladnija metodologija je metod klasičnog održavanja obuke. U ovom slučaju, u Akademiji pravde treba obezbediti sale opremljene odgovarajućom računarskom opremom koje takođe imaju pristup SMIL-u koji se koristi za potrebe obuke.

Korisnici i trajanje obuke

Korisnici obuke su sudsko i tužilačko administrativno osoblje. Obuka će trajati dva (2) dana.

12.2.6 Obuka o audio/video sistemima i sistemima za zaštitu svedoka

Svrha ove obuke je unapređenje veština sudskog osoblja u korišćenju audio i video sistema u sudu, kao i sistema koji omogućavaju daljinsko zaštićeno svedočenje za zaštićene svedoke.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Unaprede veštine o korišćenju audio/video opreme i sistema;
- Prošire znanje o korišćenju sistema radi zaštite identiteta svedoka u neposrednim sudskim raspravama.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Audio i video sistemi u upotrebi za sudove;
- ✓ Održavanje sesija korišćenjem audio i video sistema, kao i čuvanje snimaka.

Metodologija obuke

Za uspešno sprovođenje obuka i postizanje ciljeva obuke u osposobljavanju sudija za korišćenje IKT u svom radu, najprikladnija metodologija je metod održavanja obuke u učionici. U ovom slučaju, Akademija pravde treba da obezbedi prostorije opremljene računarskom opremom, kao i odgovarajućim audio i video sistemima. Ove obuke se mogu organizovati i kombinovano u prostorijama Akademije pravde i u sudnicama u sudovima, kako bi se sagledalo funkcionisanje ovih sistema u realnim uslovima.

Korisnici i trajanje obuke

Korisnici obuke su sudije i administrativno osoblje. Obuka će trajati dva (2) dana.

12.2.7 Obuka o protokolu

Gostoprimstvo je poseban element koji zahteva pravila ponašanja koja se moraju poštovati u društvu ali i u slučaju ceremonija tokom službenih funkcija. S obzirom na to, izrađen je protokol kojim se definiše niz pravila koja državne institucije moraju poštovati prilikom posete stranih delegacija u našoj zemlji ili u našim institucijama.

Svrha ove obuke je da se unapredi veština osoblja sudova i tužilaštava u organizovanju prijema delegacija na osnovu pravila utvrđenih Državnim protokolom.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Razumeti tačno šta su Etiketa i Protokol;
- Prepoznati primere svečanog oblačenja (kodeks oblačenja), žene u javnom i formalnom životu;
- Uporediti protokole u različitim zemljama i dobre prakse
- Samostalno prošire znanje o diplomatskoj praksi.

Sadržaj modula obuke

- ✓ Protokol i etika
- ✓ Protokol povodom prijema delegacija
- ✓ Diplomatska prepiska
- ✓ Priroda promene diplomatije
- ✓ Diplomatski metod
- ✓ Razvoj diplomatske prakse
- ✓ Vodič za komunikaciju i međunarodne tradicije.

Metodologija obuke

Obuka će se odvijati kroz interaktivno predavanje gde će učesnici imati priliku da kroz posebne slučajeve analiziraju ceremonijalni aspekt protokolarnih procedura, kroz pitanja i razgovore.

Korisnici i trajanje obuke

Korisnici obuke su sudije i administrativno osoblje. Obuka će trajati dva (2) dana.

12.2.8 Zaštita uzbunjivača

Svrha obuke je da se pozabavi pitanjima u vezi sa zaštitom uzbunjivača, da ojača znanje u vezi sa pravima uzbunjivača i da stvori nova znanja u vezi sa najnovijim dešavanjima u oblasti uzbunjivanja na Kosovu, u regionu i Evropi. Cilj je obuka administrativnog osoblja sudova kao i službenika odgovornih za uzbunjivanje u svim regionima zemlje.

Ciljevi modula obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Prepoznaju međunarodne i domaće standarde ljudskih prava u vezi sa radom pravosuđa
- Sprovedu najbolju praksu u oblasti slobode izražavanja i zaštite uzbunjivača;

Sadržaj

- ✓ Međunarodni i domaći standardi ljudskih prava koji se odnose na rad pravosuđa;
- ✓ Načela, institucije, procesi i prakse u oblasti slobode izražavanja uopšte, a posebno u oblasti zaštite uzbunjivača.

Metodologija obuke

Posebne metode obuke za pravne stručnjake biće primenjene na ovu obuku. Koristiće se vežbe topljenja leda, PPT prezentacije, studije slučaja, grupne vežbe, ispitivanja javnog mnjenja, debate koje iniciraju treneri specijalizovani za oblast slobode izražavanja, ispiti za ocenjivanje. Obuka će se u potpunosti zasnivati na priručniku za obuku koji je izradio JUFREX projekat.

Korisnici i trajanje

Administrativni službenici sudova i tužilaštava i službenici za uzbunjivanje u sudovima i tužilaštvima. Obuka će trajati dva (2) dana.

12.2.9 Održavanje sudskih stranica na Facebook i informisanje javnosti preko njih

Svi sudovi na Kosovu imaju svoje zvanične stranice na društvenoj mreži Fejsbuk. Otvaranje sudskih profila u ovoj mreži vrši se u cilju povećanja transparentnosti, odgovornosti i informisanja šire javnosti. “*Obuka Održavanje sudskih stranica na fejsbuku i informisanje javnosti preko njih*“, osmišljena je da unese inovaciju na ove stranice olakšavajući informisanje javnosti o pravosuđu i istovremeno povećavajući atraktivnost ovih profila.

Osim dosadašnjih postova, koji su za osnovne sudove uglavnom uključivali najave u slučaju pritvora, o sudskim raspravama koje se opisuju kao medijalni i priče sa osobljem suda, druge alternative nisu korišćene. Na ovoj obuci biće prezentovane kreativne ideje za prezentaciju sudskih postupaka, kako bi građani, kada imaju slučaj u sudu, znali svoja prava i poznavali procedure za ostvarivanje svog prava.

Takođe, SJI treba da održava sudske stranice na FB, da se ažurira najnovijim inovacijama ove mreže, imajući priliku da prima predavanja od tehnoloških stručnjaka.

Ciljevi obuke

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Koriste stranice suda na FB za kreiranje kreativnih postova;
- Obrade materijale na pravnom jeziku čineći ih razumljivim široj javnosti, a zatim da ih postavljaju kroz različite ideje na FB;
- Upoznaju sa FB inovacijama;
- Praktikuju lekcije naučene od IT stručnjaka.

Sadržaj obuke

- ✓ Nova perspektiva pristupa suda na FB;
- ✓ Upoznavanje sa novim idejama predstavljanja rada suda i njegovog funkcionisanja, pred javnošću;
- ✓ Razrada primera obrade sadržaja sa pravnog jezika na jednostavniji jezik za javnost;
- ✓ Razrada modula koje nudi FB.

Metodologija obuke

Ova obuka će koristiti kombinovane metode obuke, PoverPoint prezentacije, teorijska objašnjenja, interaktivne diskusije i vežbe.

Korisnici i trajanje

Korisnici ove obuke biće službenici za informisanje i praćenje medija u sudovima i tužilaštvima. Predviđeno je da ova obuka traje dva (2) dana, u prvom delu da se razvije deo sadržaja na FB dok u drugom delu da se razvije tehnički deo rada sudskih stranica na FB.

Obuke za unapređenje sudija i državnih tužilaca

13. Obuke za unapređenje sudija i državnih tužioca

Sudijama i državnim tužiocima koji su unapređeni sa jednog nivoa na drugi, ili iz jednog odeljenja u drugo, biće omogućena adekvatna obuka kako bi zadovoljili svoje profesionalne, interdisciplinarnе i lične potrebe i zahteve. Program orijentacije definisan za ovu kategoriju priprema korisnike za uspešan završetak posla odmah po preuzimanju novog zadatka.

13.1 Unapređene sudije i tužioci sa jednog odeljenja u drugo u okviru istog nivoa

Unapređenja sudija i tužilaca iz jednog odeljenja u drugo, nameće potrebu da ove promene budu praćene pohađanjem određene obuke od strane sudija i tužilaca, koja će biti prilagođena njihovim specifičnostima. S tim u vezi, Akademija nudi programe orijentacije koji su spremni za primenu u bilo kom trenutku kada dođe do ovih unapređenja u okviru pravosudnog i tužilačkog sistema.

Programi orijentacije za sudije i tužioce koji prelaze iz jednog odeljenja u drugo fokusiraju se na razvijanje sledećih veština i praksi:

- Suočavanje sa novim procedurama i novom jurisdikcijom;
- Uloga sudije ili tužioca prema nadležnostima odgovarajućeg odeljenja;

13.2 Unapređeni sudije i tužioci sa osnovnog na apelacioni nivo

Ovaj program obuke sadrži module koji se fokusiraju na profesionalnu kompetenciju unapređenih sudija ili tužilaca, a koja su:

- Kompetencija i jurisdikcija na nivou apelacije;
- Kompetencija i jurisdikcija u relevantnom odeljenju apelacionog nivoa.

13.3 Unapređene sudije iz Apelacionog suda u Vrhovni sud

Program obuke za sudije unapređene iz Apelacionog suda u Vrhovni sud, sadrži module koji se fokusiraju na profesionalnu kompetenciju, koja se fokusira na:

- Kompetencija i jurisdikcija na nivou Vrhovnog suda;
- Kompetencija i jurisdikcija u dotičnoj oblasti.

13.4 Unapređeni tužioci iz Apelacionog tužilaštva u Kancelariji glavnog državnog tužioca

Program obuke za tužioce koji su napredovali iz Apelacionog tužilaštva u Kancelariji glavnog državnog tužioca, sadrži module koji se fokusiraju na profesionalnu osposobljenost, koja se fokusira na:

- Kompetencija i jurisdikcija na nivou Glavnog državnog tužioca;
- Kompetencija i jurisdikcija u dotičnoj oblasti.

Obuke za druga slobodna zanimanja

14. Obuke za druga slobodna zanimanja

Na osnovu Okvirnog programa 2021-2022, kao i zahteva slobodnih profesija upućenih Akademiji pravde, sačinjen je sadržaj u vezi sa kurikulumom obuke za službenike Agencije za besplatnu pravnu pomoć, privatne izvršitelje kao i za advokati žrtava. Takođe na osnovu odluke Upravnog odbora br.01/485/019 od god. 27.11. 2019. pružiće se mogućnost da učestvuju u obuci državni advokati u kontinuiranim obukama za sudije i tužioce o temama koje su im potrebne.

U okviru programa obuke za službenike Agencije za besplatnu pravnu pomoć biće obrađene sledeće teme:

- ✓ Sudska praksa u svojinskom pravu
- ✓ Rodna ravnopravnost u imovinskim pitanjima zajedničke svojine
- ✓ Sudska praksa u radnim sporovima
- ✓ EKLJP i sudska praksa
- ✓ Dokazni postupak i vanredna sredstva u parničnom postupku

Sledeće teme biće obrađene u kurikulumu obuke za advokate žrtava:

- ✓ Nasilje u porodici - izmene zakona
- ✓ Odšteta za žrtve – izmene zakona
- ✓ Trgovina ljudima, prinuda na prostituciju, seksualno zlostavljanje, silovanje itd.
- ✓ Obuka sa praktičnim iskustvom za slučajeve ubistava i pljački.

Sledeće teme će biti obrađene u kurikulumu obuke za privatne sudske izvršitelje:

- ✓ Podnošenje prepiski u izvršnom postupku
- ✓ Izvršenje preko bankovnih računa – objedinjavanje akata
- ✓ Depozit bankarske garancije

Obuke za trenere

15. Obuke za trenere

Na osnovu Okvirnog programa Akademije pravde 2021-2022, obuke za trenere će imati posebnu pažnju, posebno za unapređenje savremene metodologije obuke, a ne samo kroz koje će se obezbediti kvalitetna i efikasna realizacija Programa obuke.

Akademija pravde u saradnji sa OPDAT-om je inicirala izradu Stalnog programa obuke tokom 2021. godine, međutim zbog prirode programa i pravne infrastrukture uključujući pandemijske okolnosti nije bilo pomaka u ovom pogledu. Pošto je prioritet da Akademija ima stalni program, očekuje se da se ova aktivnost konkretizuje tokom 2022. Takođe za 2022. postoje i drugi projekti koji će podržati Akademiju pravde u početku u regrutovanju trenera u različitim oblastima, a zatim i u realizaciji obuke trenera. Detalji u vezi sa aktivnostima obuke za trenere mogu se naći u nastavku:

Akademija pravde u saradnji sa International Narcotics & Law Enforcement Affairs (INL) tokom 2021. godine sprovodiće proces regrutovanja potencijalnih trenera u oblasti medijacije, a tokom 2022. godine počće sa Obukama za trenere u oblasti medijacije, projekat koji će se realizovati u 4 sesije treninga od 5-10 dana, trajaće oko 18 meseci do finalizacije.

Takođe, u saradnji sa Savetom Evrope, projekat „iPROCEEDS“ je tokom 2021. godine započeo proces regrutovanja potencijalnih trenera u oblasti sajber kriminala, a tokom 2022. godine se očekuje održavanje 2 obuke najspecijalizovanijih trenera iz oblasti sajber kriminala i elektronskih dokaza.

Tokom 2022. godine, u saradnji sa Savetom Evrope, projekat „Borba protiv nasilja nad ženama/nasilja u porodici“ ima za cilj da organizuje još jednu obuku za trenere sa ciljem dalje specijalizacije trenera Akademije pravde.

Takođe, projektom PECK III od Saveta Evrope predviđeno je da se sprovedu dve obuke trenera iz oblasti konfiskacije kao i Obuka trenera za pranje novca bez osnovnog prekršaja.

Obuka za upravljanje sudovima/tužilaštvom

16. Obuka za rukovodstvo sudova/tužilaštva

16.1 Upravljanje sudom i tužilaštvom

Upravljanje podrazumeva organizovanje i usklađivanje resursa za postizanje određenih ciljeva ka uspehu. Upravljanje zahteva planiranje, organizaciju, vođenje i praćenje. Stoga, opšte znanje o upravljanju sudovima i tužilaštvima, počevši od rukovodstva, drugih rukovodilaca koji se bave upravljanjem ljudskim resursima, finansijama, centralnom kancelarijom za upravljanje predmetima, kancelarijom pravne pomoći, kancelarijom za logistiku i kancelarijom za informisanje, treba dalje razvijati kroz praktična obuka.

Kako se uspešno vodi sud ili tužilac? Koja su standardna načela dobrog upravljanja? Koji su trenutni izazovi i nedostaci upravljanja sudom i tužilaštvom?

Ova obuka je osmišljena da odgovori na pitanja u vezi sa upravljanjem sudovima i tužilaštvima kroz kombinaciju prezentacija koje će se baviti naprednim strategijama u vezi sa uspešnim upravljanjem sudovima i tužilaštvima. Tokom celog procesa biće napravljen pragmatičan pristup primeni pravila za uspešno i efektivno upravljanje.

Ciljevi

Po završetku ove obuke polaznici će moći da:

- Primene standardna načela dobrog upravljanja;
- Identifikovati kriterijume za uspešno planiranje;
- Primeniti načela i metodologiju planiranja.

Sadržaj

- Opšte upravljanje i rukovođenje sudom i tužilaštvom;
- Upravljačke odgovornosti;
- Ljudski resursi i finansije.

Korisnici

Predsednici, glavni tužioci, sudije za nadzor ogranaka, šefovi odeljenja i odseka.

Trajanje

Jedno dnevno.

Obuke sa donatorima

17. Obuke sa donatorima

Akademija pravde će i za 2022. godinu imati podršku donatora u realizaciji aktivnosti obuke.

U saradnji sa Savetom Evrope, kancelarija u Prištini/projekat JUFREKS tokom 2022. godine, fokusiraće se na izgradnju profesionalnih veština sudija i tužilaca i stručnih saradnika u oblasti slobode izražavanja/član 10. EKLJP. U okviru ove saradnje, u program obuke su uključene sledeće teme:

- ✓ Tematska obuka iz oblasti zaštite uzbunjivača
- ✓ Tematska obuka iz oblasti klevete i zaštite ugleda
- ✓ Tematska obuka iz oblasti zaštite i bezbednosti novinara
- ✓ Konferencija o pravosuđu–sloboda izražavanja i sloboda medija

U saradnji sa GIZ projektom, Projekat pravne i administrativne reforme će se fokusirati na izgradnju profesionalnih kapaciteta sudija, tužilaca i slobodnih profesija, sa posebnim naglaskom na privatne sudske izvršitelje i službenike besplatne pravne pomoći.

Za sudije i tužioce, uključujući državne službenike inspektora životne sredine u okviru Ministarstva životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture četiri obuke o primeni kazni za kršenje zakona o životnoj sredini.

Za privatne sudske izvršitelje u program obuke uključene su tri obuke sa sledećim temama:

- ✓ Podnošenje prepiski u izvršnom postupku
- ✓ Izvršenje preko bankovnih računa – objedinjavanje akata
- ✓ Depozit bankarske garancije

Za službenike Agencije za besplatnu pravnu pomoć u program obuke uključeno je pet obuka sa sledećim temama

- ✓ Zakon o stvarnom i imovinskom pravu
- ✓ Rodna ravnopravnost u imovinskim pitanjima zajedničke svojine
- ✓ Zakon o radu
- ✓ Praksa i odluke ESLJP
- ✓ Dokazni postupak i vanredna sredstva u parničnom postupku

Za Kancelariju za zaštitu i pomoć žrtvama u program obuke su uključene četiri obuke sa sledećim temama:

- ✓ Nasilje u porodici - izmene zakona
- ✓ Odšteta za žrtve – izmene zakona
- ✓ Obuka o trgovini ljudima, prinudi na prostituciju, seksualnom zlostavljanju, silovanju itd.
- ✓ Obuka sa praktičnim iskustvom za slučajeve ubistava i pljački.

U saradnji sa Projektom iProceeds-2 Saveta Evrope, fokusiraće se na izgradnju profesionalnih veština sudija i tužilaca u oblasti sajber kriminala sa tri sesije od tri (3) dana.

U saradnji sa projektom koji finansira EU „Centralni nacionalni sistem krivičnih dokaza“ CNSKD će realizovati dve obuke na sledeće teme:

- ✓ Modul obuke posvećen sudijama i tužiocima o pristupu i redovnoj upotrebi Centralnog sistema krivičnih dokaza na Kosovu (CSKDK).
- ✓ Modul obuke dizajniran za sudije i tužioce za Evropski informacioni sistem za krivične dokaze

U saradnji sa projektom UNDP-a „Podrška jačanju vladavine prava“ izrađen je poseban kurikulum inicijalne obuke za stručne saradnike i pravne službenike. Obuke iz ovog kurikuluma biće dodatno podržane ovim projektom.

U saradnji sa USAID Projektom komercijalne pravde, u program su uključene dve aktivnosti obuke sa sledećim temama.

- ✓ Okrugli sto o medijaciji u građanskoj oblasti;
- ✓ Priznavanje i izvršenje odluka domaćeg i stranog arbitražnog suda

U saradnji sa Projektom „Podrška EU sistemu prava intelektualne svojine na Kosovu“ planirano je sprovođenje dve obuke:

- ✓ Implementacija prava intelektualne svojine planirana je za sredinu **marta 2022. godine**;
- ✓ Implementacija prava intelektualne svojine planirana je za početak **septembra 2022**

U saradnji sa EULEKS-om biće realizovane dve obuke o maloletničkoj delinkvenciji kao nastavak prve sesije realizovane tokom 2021.

Program obuke Akademije pravde je otvoren i fleksibilan, u zavisnosti od zahteva domaćih i međunarodnih aktera u skladu sa ciljevima Okvirnog programa Akademije pravde.

U saradnji sa IRZ-om biće održane dve obuke, jedna na temu: Pranje novca, koja je deo specijalizovane obuke, i druga iz oblasti privrede na temu: Pravo stečaja privrednih društava.

U saradnji sa EKOJUST-om biće sprovedena obuka na temu: Upotreba olakšavajućih i otežavajućih okolnosti u krivičnom postupku u okviru obračuna kazne sa fokusom na slučajeve nasilja u porodici. Ova tema je u okviru PST-a o nasilju u porodici.

Učenje na daljinu

18. Učenje na daljinu

Akademija pravde takođe nudi obuku putem platforme za učenje na daljinu. Kursevi obuke na ovoj platformi nude module obuke koji se bave različitim pravnim aspektima koristeći različite tehnike, kao i audio i video snimke. Platforma za učenje na daljinu biće još dugo dostupna korisnicima Akademije pravde, sa ciljem povećanja znanja i stručnog usavršavanja svih kategorija korisnika Akademije, kao i povećanja efikasnosti obuke.

Korisnici obuke u platformi za učenje na daljinu su: sudije, državni tužioci, novoimenovane državne sudije i tužioci kao i administrativno osoblje sudova i tužilaštava.

U okviru platforme za učenje na daljinu/e-learning, kursevi koji su razvijeni i koji će biti objavljeni na mreži po potrebi, mogu se naći kao u nastavku:

- Pravni engleski;
- Upravljanje stresom;
- Informaciona tehnologija;
- Pravda za decu;
- Faze podizanja optužnice i izjašnjavanja o krivici;
- Upravljanje i rukovođenje sudovima/tužilaštvima;
- Računovodstvo za sudije u slučajevima stečaja;
- Posredovanje u krivičnom i građanskom smislu;
- Obuka o primeni poreskog zakonodavstva na Kosovu;
- Javne nabavke;
- Veštine društvene komunikacije;
- Komunikacija;
- Autorsko pravo;
- Profesionalna etika po novom konceptu (Zakon o disciplinskoj odgovornosti);

U međuvremenu, kursevi koji su nedavno razvijeni i za koje se očekuje da budu integrisani u platformu su sledeći:

- Pritvor
- Trgovačke marke, patenti, industrijski dizajn

Pored ovih kurseva, tokom 2022. godine Akademija pravde planira da razvije nove kurseve obuke i to:

- Zaplena i konfiskacija;
- Borba protiv korupcije (prema zakonskim izmenama);
- Integracija kursa „Sprečavanje torture“ sa HELP platforme Saveta Evrope;

19. Prilozi

Kalendar obuke za sudije i tužioce

Obrazac za prijavu za obuku januar - jul 2022

Obrazac za prijavu za specijalizovanu obuku januar - jul 2022

Kalendar obuke za sudsko i tužilačko administrativno osoblje 2022